

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2007

Bc. Pavla Fialová

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma „Zhodnocení významu přeshraniční spolupráce v kontextu aktivit Euroregionu Šumava, Plzeňského a Jihočeského kraje“ jsem vypracovala zcela samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v příloženém seznamu.

V Českých Budějovicích, dne 31. srpna 2007

Podpis:

P O D Ě K O V Á N Í

Ráda bych poděkovala panu inženýru Milanu Jílkovi, Ph.D. za jeho cenné rady a připomínky, které mi velmi pomohly nejen při zpracování této diplomové práce.

Rovněž bych ráda poděkovala Ing. Vlčkovi, předsedovi Euroregionu Šumava a Regionální rozvojové agentuře Šumava, o.p.s. za ochotné poskytnutí potřebných informací.

Mé srdečné díky patří rovněž mé rodině, jež mi byla oporou při celém studiu na Jihočeské univerzitě.

Abstract

The Importance of Cross-border cooperation in the context of activities of Euroregion Šumava, Pilsner and South Bohemian region

Cross-border cooperation (CBC) influenced the regional development of the border regions. CBC is very much supported by the European Union and its funding policy. Cooperation between border regions is considered as a key to the joined Europe. Since 1989 there is a special programme supporting CBC within the member states of EU. A new programme supporting cross-border cooperation between the member states and the candidates' countries "Phare CBC" was developed in 1993.

This paper is focused on selected issues of cross border cooperation of Euroregion Šumava, Pilsner region and South Bohemian region. Euroregion Šumava was established in 1993. It is a voluntary association of cities, villages and other joined organizations intent on the cross border cooperation with similar association on Bavarian and Austrian site of border. These three associations established trilateral Euroregion Šumava–Bayerischer Wald–Mühlviertel. Together they implement the principles of European regional policy.

Cross border activities of Euroregion Šumava were analyzed on followed issues:

- 1. Euroregion budget and its development between 1998–2006*
- 2. Projects supported by Small Projects Fund realized by Euroregion*
- 3. Projects realized under the financial support of Small Projects Fund Phare CBC and Interreg IIIA (focusing on the projects' holders, priority areas and districts)*

Pilsner and South Bohemian regions were established in 2001 as regional authorities. They provide national and regional service partly financed by their own resources (mainly tax income) and partly by grants received from central authorities. Together they constitute the cohesion region of NUTS 2 "Southwest". Pilsner and South Bohemian regions create joint regional development policy and strategic documents because of implementing Regional operational programme. So far CBC was not part of their common regional policy. Cross border activities are analysed on the projects realised under the Interreg IIIA programme, which was managed by the Secretary of Cohesion region. Special focus is put on the projects' holders, priority areas and regional aspects. Results of analysis are summarized in graphs, tables and maps.

Key words: *Cross-border cooperation, Interreg IIIA, Phare CBC, Small projects fund, municipal association, Euroregion Šumava, Pilsner region, South Bohemian region*

1	ÚVOD	8
1.1	Zaměření diplomové práce	8
1.2	Struktura diplomové práce.....	9
2	PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE–LITERÁRNÍ REŠERŠE	10
2.1	Přeshraniční spolupráce – základní aspekty	10
2.1.1	Regionální politika a přeshraniční spolupráce.....	10
2.1.2	Historický vývoj přeshraniční spolupráce	11
2.1.3	Překážky přeshraniční spolupráce	12
2.1.4	Bariéry českého pohraničí	12
2.1.5	Právní základ přeshraniční spolupráce	13
2.1.6	Oblasti přeshraniční spolupráce.....	15
2.1.7	Nositelé přeshraniční spolupráce.....	16
2.1.8	Dokumenty přeshraniční spolupráce	16
2.2	Finanční nástroje přeshraniční spolupráce	17
2.2.1	Interreg	17
2.2.2	Phare CBC	18
2.2.3	Programy Phare CBC a Interreg IIIA v České republice	19
	Hodnocení výstupů a výsledků programů Phare CBC a Interreg IIIA.....	22
2.3	Euroregiony	22
2.4	Kraje	25
	Hospodaření krajů	26
3	CÍLE A METODIKA	28
3.1	Cíle práce	28
3.2	Vymezení sledovaných subjektů	28
3.3	Metodika práce	28
3.3.1	Euroregion Šumava	29
	Hospodaření euroregionu	29
	Analýza alokace prostředků SFMP a DF na území ERNŠ.....	29
	Analýza přínosu přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu.....	30
3.3.2	Plzeňský a Jihočeský kraj	30
	Spolupráce na úrovni vyšších územních samospráv	31
	Spolupráce související s podporou přeshraniční spolupráce Evropské unie	31
3.3.3	Ukázka společných projektů přeshraniční spolupráce Plzeňského a Jihočeského kraje.....	32
4	ANALYTICKÁ ČÁST A DISKUSE	33
4.1	Euroregion Šumava	33

4.1.1	Základní údaje	33
	Historie	33
	Územní vymezení	33
	Členská základna	34
	Organizační struktura	35
	Činnost euroregionu	36
	Vztah euroregionu a krajských samospráv	36
4.1.2	Hospodaření Euroregionu Šumava.....	37
	Hospodaření v rámci běžné činnosti euroregionu	38
	Rozpočtové příjmy Euroregionu Šumava.....	38
	Rozpočtové výdaje Euroregionu Šumava.....	39
	Projektová činnost Euroregionu Šumava	41
	Shrnutí	42
4.1.3	Euroregion Šumava – analýza SFMP 1996 - 2003	43
	Analýza čerpání prostředků Dispozičního fondu Interreg III A ČR–Bavorsko	49
	Analýza faktorů čerpání prostředků FMP, SFMP a DF na příkladu vybraných obcí ..	50
	Shrnutí	51
4.2	Kraje	52
4.2.1	Vztahy Plzeňského a Jihočeského kraje	52
4.2.2	Strategické rozvojové dokumenty krajských samospráv.....	53
	Jihočeský kraj	53
	Plzeňský kraj	55
4.2.3	Hospodaření krajských samospráv v období 2001–2006	55
4.2.4	Analýza činnosti kraje v kontextu s programy Phare CBC a Interreg III A....	55
	Program Phare CBC Česká republika/Rakousko, Německo	56
	Interreg III A Česká republika–Svobodný stát Bavorsko.....	56
	Shrnutí	60
4.3	Bílá stopa na Šumavě	61
4.3.1	Výchozí stav	61
4.3.2	Činnosti zajišťované RRA Šumava o.p.s.	61
4.3.3	Financování	62
4.3.4	Přínosy z realizace projektu.....	63
4.3.5	Zvýšení efektivity	64
5	ZÁVĚR.....	65
	SEZNAM LITERATURY.....	66
	PŘÍLOHY	69
	Seznam příloh	69
	Část A: Obrazová příloha.....	71
	Část C: Příloha grafy	96

Použité zkratky

AEBR	Asociace evropských hraničních a přeshraničních regionů (<i>Association of European border and cross-border regions</i>)
CBC	Přeshraniční spolupráce (<i>Cross-Border Cooperation</i>)
CIP	Programy iniciativy Společenství (<i>Community Initiative Program</i>)
CR	Prioritní oblast "Cestovní ruch"
CRR	Centrum pro regionální rozvoj
ČR	Česká republika
EDIS	Systém rozšířené decentralizace implementace předvstupní pomoci Phare (<i>Extended Decentralised Implementation System</i>)
EK	Evropská komise
EKON	Prioritní oblast "Ekonomický rozvoj"
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj (<i>European regional and development fund</i>)
ES	Evropská společenství
EU	Evropská unie
FM	Finanční Memorandum (<i>Financing Memorandum</i>)
FMP	Fond malých projektů
GS	Grantová schémata
INFRA	Prioritní oblast "Malé infrastrukturní projekty"
Interreg	Iniciativa Evropské unie na podporu meziregionální spolupráce
ISPA	Program na budování infrastruktury v oblasti dopravy a životního prostředí
JPD	Společné programové dokumenty (<i>Joint Programme Documents</i>)
KOM	Prioritní oblast "Komunikace"
LZ	Prioritní oblast "Lidské zdroje"
MF ČR	Ministerstvo financí ČR
MIP	Víceletý indikativní program (<i>Multiannual Indicative Programme</i>)
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
NNO	Nevládní nezisková organizace
NUTS	Územní statistická jednotka Evropské unie
Phare CBC	Program přeshraniční spolupráce kandidátských zemí EU
PP	Prioritní oblast malých projektů "People to people"
PRK	Program rozvoje kraje
RR	Regionální rada
RRA	Regionální rozvojová agentura Šumava
RSŠ	Regionální sdružení Šumava
SAPARD	Program na obnovu venkova a podporu multifunkčního zemědělství
SFMP	Společný fond malých projektů
SPF	Fond malých projektů (Small Projects Fund)
SR	Státní rozpočet
SRN	Německá spolková republika
SROP	Společný regionální operační program
SWOT	Analýza slabých a silných stránek
ÚSC	Územní samosprávný celek
VÚSC	Vyšší územní samosprávný celek
ŽP	Prioritní oblast "Životní prostředí"

1 Úvod

Přeshraniční spolupráce je v současné době velmi rozvíjenou a Evropskou unií podporovanou formou kooperace mezi jednotlivými regiony. Rozvíjení společných aktivit na území podél státních hranic evropských států je ve své podstatě naplňováním jedné z hlavních myšlenek společné Evropy.

Ve své práci se věnuji zhodnocení významu přeshraniční spolupráce v kontextu aktivit Euroregionu Šumava (ERNŠ), Plzeňského (PK) a Jihočeského kraje (JK). Příhraniční oblasti česko-německé a česko-rakouské hranice na území zmíněných krajů prošly po druhé světové válce drastickými změnami - odsun německého obyvatelstva a následné neprodyšné uzavření hranice spojené s vybudováním "železné opony". Tyto události do značné míry vymazaly hospodářské, společenské a kulturní tradice českého pohraničí. Zpřetrhání vazeb nejen mezi Čechy a Němci, ale vlivem osidlování na české straně i mezi obyvatelstvem a obývaným územím, způsobilo společně s praktikami centrálně řízené ekonomiky a politické ideologie výrazné zaostávání oblasti. Po převratných událostech listopadu 1989, na něž navázalo postupné otevírání pohraničí i česko-německé státní hranice, se na tomto území otevřel jedinečný modelový prostor pro nastartování aktivit společné přeshraniční spolupráce. Cílem bylo nejen postupné vyrovnávání socioekonomických nerovností na české straně, ale zejména odbourávání historických předsudků a vytváření vzájemných přátelských vazeb mezi příhraničními regiony, jako předpokladu pro rozvoj integračního procesu Evropy.

Ve stejném roce, jako proběhla česká sametová revoluce, vznikla na půdě Evropských společenství první iniciativa cíleně zaměřená na podporu přeshraniční spolupráce "Interreg I". V rámci postupně se rozšiřujících Evropských společenství si vedoucí představitelé více uvědomovali potřebu přenést myšlenky a politické dohody uzavřené na nejvyšší úrovni do praxe běžného života, do příhraničních regionů. Iniciativy Interreg a Programy Phare CBC zajišťovaly přeshraniční spolupráci významnou finanční podporu.

1.1 Zaměření diplomové práce

V diplomové práci se věnuji zhodnocení třináctiletého působení české sekce Euroregionu Šumava - Bayerischer Wald - Mühlviertel. Pozornost je vedle analýzy činnosti ERNŠ jako celku věnována hospodaření organizace s cílem analyzovat zdroje určené k financování přeshraničních projektů. Euroregion je institucí zaměřenou na koordinaci přeshraniční spolupráce. K efektivnímu vykonávání této činnosti je důležitá existence zpětné vazby mezi přímými aktéry přeshraniční spolupráce a jejími koordinátory. Nejvýraznějším projevem přeshraniční spolupráce jsou bezesporu aktivity realizované prostřednictvím projektů podpořených z Fondů malých projektů Phare CBC a následně Dispozičního fondu Interreg III A. Prostředky investované prostřednictvím těchto fondů jsou do značné míry jediným měřitelným výstupem přínosů přeshraniční spolupráce, což dokládají i kvantifikátory stanovené Evropskou unií pro posuzování výsledků a výstupů z realizace projektů přeshraniční spolupráce. Vzhledem k tomu, že v rámci Euroregionu Šumava, dle mého zjišťování u administrátora programu Regionální rozvojové agentury Šumava, nebyla doposud zpracována podrobnější analýza využívání prostředků zmíněných fondů, rozhodla jsem se v práci zaměřit na hodnocení přeshraniční spolupráce Euroregionu Šumava právě na bázi podrobné analýzy realizovaných projektů s cílem definovat

1. Kdo získává grantové prostředky přeshraniční spolupráce
2. V jakém objemu a na jaký počet projektů
3. Na jaký účel jsou prostředky vynakládány

Relativně velmi krátké období existence samostatných krajských samospráv doposud nedává příliš prostoru pro hodnocení aktivit přeshraniční spolupráce. Vstupem do Evropské unie se staly kraje významnými aktéry přeshraniční spolupráce v kontextu administrování velkých projektů programů Interreg IIIA. Vzhledem k této přímé účasti kraje na implementaci iniciativy Interreg je i analýza aktivit Plzeňského a Jihočeského kraje analyzována na dosavadním průběhu programu Interreg IIIA. Zařazením Plzeňského a Jihočeského kraje do vymezeného území programu Česko–Bavorsko je analýza vedena zejména po linii projektů realizovaných v tomto programu.

1.2 Struktura diplomové práce

Následující práci lze rozdělit do tří částí. Úvodní teoretická část obsahuje literární přehled k řešené problematice a popis metodického postupu. Analytická část je spojena s diskusí, jejíž závěry jsou shrnuty vždy na konci příslušné podkapitoly. Analytická část je rozdělena na tři části, a to část věnovanou Euroregionu Šumava a analýze SFMP a DF, následuje část věnovaná Jihočeskému a Plzeňskému kraji a celá analýza je završena demonstrací užitku prostředků z přeshraničních fondů na projektu "Bílá stopa". V závěru diplomové práce jsou stručně shrnuty podrobné závěry učiněné na konci podkapitol.

2 Přeshraniční spolupráce–literární rešerše

2.1 Přeshraniční spolupráce – základní aspekty

2.1.1 Regionální politika a přeshraniční spolupráce

Regionální politika a přeshraniční spolupráce patří mezi klíčové oblasti politiky soudržnosti Evropské unie.

Regionální politiku lze dle WOKOUNA (2003) vymezit jako soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů. Regionální politika se tedy pokouší napravit určité prostorové důsledky minulých i současných ekonomických procesů ve smyslu dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení. Tyto dva cíle odpovídají cílům politiky sociální a ekonomické soudržnosti v rámci Evropské unie. Zatímco regionální politika se snaží o vyrovnání socio-ekonomických disproporcí v rámci území jednotlivých států, politika sociální a ekonomické soudržnosti Evropské unie se pokouší o totéž ale v měřítku celé Evropské unie.

Přeshraniční spolupráce je dle WOKOUNA (2003) nástrojem hraničních regionů, kterým se snaží minimalizovat negativní dopady spojené s existencí národní hranice, jako jsou okrajový charakter území, podprůměrná ekonomická výkonnost, špatná dopravní dostupnost, či nízká zalidněnost. Za optimální řešení problémů se považuje společné plánování, realizace a financování programů i projektů regionálního rozvoje zainteresovanými regiony z obou stran hranice. V rámci Evropské unie je přeshraniční spolupráce podporována jako jedna z klíčových činností prohlubujícího procesu integrace. Jak je uvedeno v Chartě evropských hraniční a přeshraničních regionů 2004, přeshraniční spolupráce je vytvářením mostů ve sjednocující se Evropě a proto je nezbytné, aby byla chápána jako převážně evropský úkol a politická záležitost, která musí být ve spolupráci s národními vládami zaváděna a rozšiřována mezi místními a regionálními orgány napříč hraničními regiony všech zemí. Vedle politického působení ze strany Evropské unie je přeshraniční spolupráce podporována i finančně a to z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF). Základními dokumenty pro čerpání finančních prostředků z tohoto fondu jsou dílčí programy přeshraniční spolupráce v rámci iniciativ EU.

Vzhledem k tomu, že přeshraniční spolupráce je vlastní náplní této diplomové práce, budu se v následujícím textu podrobněji věnovat jejím jednotlivým aspektům–historickému vývoji, hlavním překážkám, právnímu základu, dominantním oblastem, aktérům, dokumentům a financování.

2.1.2 Historický vývoj přeshraniční spolupráce

Pomineme-li historický vývoj od počátku dějin, jehož výsledkem je národnostně, kulturně, sociálně, ekonomicky a politicky pestrá Evropa, lze za počátek přeshraniční spolupráce v novodobých dějinách označit ustanovení prvních euroregionů na konci padesátých let minulého století¹. Se vzrůstajícími integračními snahami evropských struktur–předchůdců dnešní Evropské unie - postupně rostl význam přeshraniční spolupráce zejména mezi jednotlivými členy těchto seskupení. Na počátku sedmdesátých let iniciovalo deset euroregionů vznik Asociace evropských hraničních regionů (AEBR–Association of European Border Regions)² jako zastřešující organizace pro poradenství a koordinaci činností euroregionů a zastupování jejich zájmů u evropských struktur (Rady Evropy, Evropského společenství–ES a později Evropské unie - EU). Tato organizace se v následujících letech významně podílela na propagaci a rozšiřování přeshraniční spolupráce uvnitř Evropského společenství a nástupnické Evropské unie, jakož i v rámci zemí sdružených do Rady Evropy. V Radě Evropy vznikl v roce 1980 dokument, kterým vyústil rostoucí důraz kladený na rozvoj přeshraniční spolupráce, "Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími a úřady"³. V roce 1981 vznikla na půdě AEBR "Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů"⁴. Tento dokument formuloval význam přeshraniční spolupráce pro další sjednocování Evropy, nastínil jednotlivé oblasti spolupráce, překážky v jejím uskutečňování i přidanou hodnotu, jíž lze realizací přeshraniční spolupráce dosáhnout. Charta hraničních a přeshraničních regionů se zároveň stala jedním z klíčových nástrojů prosazování zájmů hraničních regionů v evropských institucích. Z hlediska financování přeshraniční spolupráce je klíčovým rokem rok 1989, kdy vznikla iniciativa ES (EU) Interreg. Založení Evropské unie Maastrichtskou smlouvou v roce 1992⁵ nastartovalo novou éru přeshraniční spolupráce, která se dostávala stále výše v žebříčku priorit EU. V novém plánovacím období Unie na roky 2007–2013 je přeshraniční spolupráce zahrnuta do základních priorit evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti pod tzv. "Cíl 3–Evropská územní spolupráce". Na českém území lze ve vývoji polistopadové přeshraniční spolupráce vysledovat určité trendy, jež HAVLÍČEK (2002) rozděluje do tří fází. První fázi mezi roky 1989-1992 označuje za "divokou" tedy spontánní a více méně neorganizovanou, kdy převažovaly iniciativy "ze zdola". Druhá fáze trvající do roku 1995 vykazovala vyšší stupeň organizovanosti (iniciativy "ze shora") a jejími protagonisty byly zejména regionální instituce. Třetí fáze po roce 1995 je určitým propojením obou iniciativ v souvislosti se zahájením čerpání prostředků z evropských fondů přeshraniční spolupráce (Phare CBC a Interreg). Havlíčkovu rozdělení lze doplnit o čtvrtou fázi, jež započala 1.5.2004 vstupem ČR do EU. Do té doby asymetrické postavení nositelů přeshraničních aktivit v česko-rakouském a česko-bavorském pohraničí se narovnilo a čerpání podpory ze společné iniciativy EU Interreg III A posunulo spolupráci na kvalitativně vyšší stupeň.

---

¹ První euroregion (Euregio Gronau) vznikl v roce 1958 na pomezí Německa a Nizozemí

² Bližší informace o AEBR na www.aebr.net

³ European Outline Convention on Transfrontier Co-operation between Territorial Communities or Authorities

CETS No.: 106, přijata 21.5.1980 v Madridu (tzv. Madridská úmluva), plné znění na <http://conventions.coe.int>

⁴ European charter for border and cross-border regions, plné znění v sekci „Documents“ na www.aebr.net

⁵ Smlouva o Evropské unii vstoupila vinou problémů s ratifikací v platnost až 1.11.1993

2.1.3 Překážky přeshraniční spolupráce

Přeshraniční spolupráce přináší ve své podstatě průlom do národní suverenity zúčastněných států. Zatímco suverenity/svrchovanost země končí na národní hranici, přeshraniční spolupráce tuto hranici překonává a to přináší nemalé problémy.

Jak uvádí Evropská charta pro hraniční a přeshraniční regiony ve své poslední verzi z roku 2004 (dále jen "Charta"), žádný stát Evropy, ať vně nebo uvnitř EU, nebude měnit své zaběhnuté systémy uspořádání a řízení kvůli problémům, které mohou vznikat podél hranice, a zároveň není v silách žádného státu plně harmonizovat svoji legislativu se všemi sousedními zeměmi. Různorodost mocenských, právních, ekonomických, kulturních a sociálních systémů evropských zemí a národů je odrazem dlouhé a pestré historie starého kontinentu. Při postupném "odbourávání hranic" uvnitř EU budou následky růzností přinášet ještě po dlouhou dobu ekonomické, právní i sociální problémy, které budou dopadat na obyvatelstvo příhraničí bez ohledu na stranu hranice.

Jak však Charta také uvádí, obyvatelé Evropy vyrostli v těchto různorodých kulturních a sociálních prostředích a ne vždy jsou ochotni obětovat své regionální a národní zvláštnosti na oltář sjednocené Evropy. Odbourávání specifík může ohrozit kulturní a sociální proměnlivost a vést ke ztrátě národní a regionální identity. Cestu, kterou lze překonat překážky v příhraničních regionech plynoucí z různosti správních, právních, sociálních, či kulturních systémů příhraničních regionů, vidí Charta ve vzájemné znalosti národních a regionálních specifík a jejich reflektování při přeshraniční spolupráci.

2.1.4 Bariéry českého pohraničí

Politické uspořádání států během období studené války (1945–1989) mělo značný vliv na utváření charakteru a vybavenosti pohraničních oblastí. České pohraničí lze z tohoto hlediska rozdělit na pohraničí sousedící před rokem 1989 s tzv. "kapitalistickými státy" (Německou spolkovou republikou a Rakouskem), dále se státy tzv. Varšavské smlouvy (Polskem a Německou demokratickou republikou) a pohraničí se Slovenskem po rozpadu Československa v roce 1993. Po pádu "železné opony" na počátku devadesátých let minulého století, s nímž bylo spojeno i otevření pohraničních oblastí, se v plném světle ukázaly značné rozdíly jednotlivých hraničních území.

Pomineme-li celkové ekonomické zaostávání ČR za západními zeměmi Evropy, způsobené čtyřicetiletým hospodařením v systému centrálně řízené ekonomiky, vykazovaly hraniční regiony klasické znaky spojené s periferními oblastmi (nízká úroveň zalidnění, výrazně horší vybavenost sociální, dopravní a technickou infrastrukturou, nižší vzdělanost populace, historicky vzniklé předsudky a nižší životní úroveň). Jednotlivá území měla i svá specifika (např. výrazně průmyslový charakter severozápadního pohraničí a ostravsko-karvinské pánve, pohraničí zasažená odsunem německého obyvatelstva po 2.světové válce apod.).

Průzkumy HOUŽVIČKY (2002) a ZICHA (2002) v česko-německém příhraničí ukázaly, že bariéry přeshraniční spolupráce lze rozdělit do následujících skupin:

1. Ekonomické bariéry–překážky způsobené ekonomickou nerovností přeshraničních regionů označilo za hlavní překážku spolupráce přes 80 % dotázaných zástupců místní a krajské samosprávy euroregionu Krušnohoří.
2. Administrativně-správní bariéry–rozdílné administrativní uspořádání spojené s výkonem státní správy a územní samosprávy a nestejná úroveň rozhodovacích pravomocí a kompetencí na úrovni jednotlivých článků přináší problémy při

vytváření rovnocenných partnerských vztahů mezi orgány a institucemi veřejné správy⁶

3. Jazykové a komunikační bariéry–vzájemná neznalost jazyka v přeshraničních regionech a nízká kvalita komunikace brzdí kvalitativní rozvoj vzájemné spolupráce. Podle HOUŽVIČKY (2002) je pak často v problémech zatěžující příhraniční oblasti hledáno řešení bez ohledu na přeshraniční dopady podniknutých kroků. Zřídka se stává, že problém je chápán komplexně ve své přeshraniční dimenzi, v rámci širšího nadnárodního prostoru.
4. Kulturní a sociální bariéry–sociální struktura společnosti a její kultura vypovídají o vyspělosti daného státu a jsou součástí národní identity. Odlišnosti sociálních systémů přeshraničních regionů přináší do přeshraničních vztahů nerovnosti, s nimiž se musí aktéři spolupráce vyrovnávat. Odlišné kulturní zvyklosti se odrážejí v rozdílném vnímání, chování, přístupu a komunikaci jedinců a je proto nutné brát ve vzájemných vztazích ohled na tato specifika.⁷
5. Právní bariéry–odlišné právní systémy i složitost národních legislativ vytváří administrativní překážky spolupráce
6. Historické bariéry–jizvy minulosti jsou patrné zejména v česko-německém a česko-rakouském pohraničí, jehož vývoj značně ovlivnily události po roce 1945 (odsun německého obyvatelstva a vytvoření širokého vojenského hraničního pásma v období studené války).

2.1.5 Právní základ přeshraniční spolupráce

Přeshraniční spolupráce spadá svým charakterem do mezinárodního práva, jehož základním pramenem jsou mezinárodní smlouvy podepsané a ratifikované národním parlamentem.

Klíčové dokumenty přeshraniční spolupráce lze rozdělit do dvou skupin:

1. smlouvy/listiny definující rámcové podmínky spolupráce
2. smlouvy/listiny definující konkrétní podmínky spolupráce

---

⁶ Správní uspořádání Německa: Spolková republika Německo je federativním státem s velmi silnou pozicí spolkových zemí, na něž je čl. 83 spolkové ústavy delegován výkon a pravomoci většiny oblastí státní správy. Do výhradní pravomoci federace (spolku – „Bund“) patří např. obrana státu a zahraniční vztahy. Vlastní podoba státní správy delegované na spolkové země je v mezích spolkové ústavy ve výhradní zákonodárné pravomoci zemského parlamentu. Výkon delegované státní správy zajišťuje zemská vláda na centrální úrovni, společně s dvěma stupni nižších administrativních článků: vládními obvody („Regierungsgebiete“), jako vyššími články, a zemskými okresy („Landkreise“) a svobodnými městy („kreisfreie Städte“), jako nižšími články. Regionální politika je součástí přenesených pravomocí. Základní jednotkou územní samosprávy jsou obce a města. (bližší informace na www.bund.de)

Správní uspořádání Rakouska je obdobné, jako u Německa. Vzhledem k menší rozloze jednotlivých spolkových zemí je výkon zemské správy delegován ze spolkových vlád přímo na okresy a statutární města. (bližší informace na <http://www.austria.gv.at>)

Česká republika je unitární stát. Státní správu zajišťují centrální orgány, jež část výkonu delegují formou tzv. přenesené působnosti na kraje a obce s rozšířenou působností. Územní samospráva je dvoustupňová – kraje (vyšší územní samosprávné celky – VÚSC) a obce (základní jednotky územní samosprávy). Rozsah kompetencí, pravomocí a odpovědnosti tzv. samostatné působnosti na jednotlivých stupních samosprávy stanovuje zákon o krajích (č. 129/2000 Sb.) a zákon o obcích (č. 128/2000 Sb.).

⁷ Kulturologickým aspektům přeshraniční spolupráce se podrobně věnuje studie TROEGER – WEISS, G. Leitfaden zur Förderung interkultureller Kompetenz in Wirtschaft und Verwaltung im bayerisch-tschechischen Grenzraum (Příručka o podpoře interkulturní kompetence v hospodářství a veřejné správě v česko-bavorském pohraničí). Technische Universität Kaiserslautern, Lehrstuhl für Regionalentwicklung und Raumordnung, 2005.

Ad. 1. Smlouvy definující rámcové podmínky spolupráce

Podle HAVRLANTA (2002) jsou klíčovými dokumenty této skupiny:

- Evropská rámcová konvence o přeshraniční spolupráci (1980–Madrid)
- Evropská charta místní samosprávy (1985 - Štrasburk)
- Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů (1981 - Gronau)

Evropská rámcová konvence o přeshraniční spolupráci⁸, známá jako Madridská úmluva, byla přijata Radou Evropy v květnu 1980, v platnost vešla o rok později. Jejím obsahem je definice aspektů a podmínek přeshraniční spolupráce a závazek odstranit překážky bránící rozvoji účelné formy kooperace mezi příhraničními regiony. Evropská rámcová úmluva byla posléze doplněna o dva dodatkové protokoly, které nově umožňují vytvořit organizaci přeshraniční spolupráce s vlastní právní subjektivitou. Ratifikace a platnost obou protokolů však poněkud vážně vlivem problémů s aplikací jejich ustanovení do národních legislativ přistoupivších států. Reakcí na neúspěšné zavádění zmíněných dodatkových protokolů je snaha o vytvoření III. dodatkového protokolu, jehož obsahem by bylo vytvoření nástroje s právní subjektivitou na úrovni Společenství, tzv. Evropského sdružení pro přeshraniční spolupráci. Česká republika ratifikovala Evropskou rámcovou úmluvu 20.prosince 1999, v platnost vešla 21.března 2000. První dodatkový protokol byl vládou ČR a oběma komorami parlamentu schválen v prosinci 2000, ale k jeho vstupu v platnost zatím nedošlo vlivem absence nezbytných úprav platné legislativy.

Evropská charta místní samosprávy⁹ je dokumentem Rady Evropy, který stanoví evropské standardy místní samosprávy. Místní samospráva je v této Chartě chápána jako samostatná, autonomní část veřejné správy, která je odlišná od státní správy. Je pojímána jako právo na samosprávu, které je státem garantováno, včetně soudní ochrany. Článek 1 až 11 této charty obsahuje celý soubor principů a institucí, charakterizujících územní samosprávu. Součástí základních principů stanovených chartou je i právo na odpovídající vlastní finanční zdroje územních samospráv, s nimiž mohou v rámci svých pravomocí volně disponovat, a právo sdružovat se při výkonu svých funkcí s jinými místními orgány za účelem zajišťování záležitostí společného zájmu. Česká republika přistoupila k chartě 7.května 1999, v platnost vešla 1.září téhož roku. Principy charty územní samosprávy jsou v české legislativě zakotveny jak v Ústavě ČR, tak v zákonných normách–zákonu o krajích č.129/2000 Sb., zákonu o obcích č.128/2000 Sb..

Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů¹⁰ byla poprvé přijata 20.11.1981 Asociací evropských hraničních regionů (AEBR). Reakcí na nové potřeby přeshraniční spolupráce podmíněné rostoucí integrací Evropy byla charta dvakrát aktualizována, a to v roce 1995 a 2004. V poslední verzi je přeshraniční spolupráce označena za jeden z hlavních politických cílů Evropy, jehož prosazování evropskými institucemi musí být ve spolupráci s národními vládami. Úkolem národních vlád je pak zavádění a rozšiřování myšlenek a budování podmínek pro kvalitní přeshraniční spolupráci na místní a regionální úrovni zapojením lokálních autorit. Charta hraničních regionů je svou povahou odlišná od dokumentů vydávaných Radou Evropy. V zásadě se jedná o prohlášení hraničních regionů sdružených v AEBR k problematice přeshraniční spolupráce, které reflektuje aktuální problémy i příležitosti. Vzhledem k postavení Asociace v mezinárodních organizacích (zejména v Radě Evropy, Evropské Radě apod.), kde plní poradní funkci v záležitostech

---

⁸ European Outline Convention on Transfrontier Co-operation between Territorial Communities or Authorities (CETS No. 106), přijata 21.5.1980 v Madridu, platnost od 22.12.1981, plné znění: <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/106.htm>

⁹ European Charter of Local Self-Government (ETS No. 122), přijata 15.10.1985 ve Strasburku, platnost od 1.9.1988, plné znění: <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/122.htm>

¹⁰ European charter for border and cross-border regions, plné znění v sekci „Documents“ na www.aebr.net

přeshraniční spolupráce, je Charta jedním z klíčových nástrojů prosazování zájmů hraničních regionů v evropských institucích.

Ad. 2. Smlouvy definující konkrétní podmínky spolupráce

Vedle obecných úprav principů přeshraniční spolupráce, jsou mezi jednotlivými zeměmi uzavírány na podporu přeshraniční spolupráce dvoustranné mezinárodní smlouvy.

V česko-německých vztazích je základním dokumentem "Smlouva o dobrém sousedství a přátelské spolupráci", která byla uzavřena 27.2.1992 v Praze. Smlouva vstoupila v platnost v září téhož roku a po rozpadu federace byla k 1.1.1993 převzata do právního řádu samostatné ČR. Smlouva se v několika článcích (zejména 1, 13, 17, 19 a 22) přímo věnuje podpoře přeshraniční spolupráce a to nejen na obecné úrovni, ale i ve specifických oblastech (např. ochrana životního prostředí, územní plánování, kulturní výměny, atd.). Přeshraniční spolupráce obou států by měla být podle smlouvy koordinována tzv. "Smíšenou komisí", jíž se zúčastní zejména představitelé regionálních a komunálních zastupitelstev v blízkosti hranic, jakož i nestátních organizací. Zvláštní pozornost věnuje smlouva napomáhání partnerské spolupráci a přímým stykům mezi městy a obcemi. Společným úsilím obou zemí by podle čl. 1 zmíněné smlouvy mělo být *"vytvoření Evropy, v níž budou respektována lidská práva a základní svobody, jakož i zásady demokracie a právního státu a v níž hranice ztratí povahu dělící čáry na základě vzájemného porozumění a odstraňováním hospodářských a sociálních rozdílů."*

V česko-rakouských sousedských vztazích obdobný dokument dosud chybí. Hlavními příčinami jsou neshody ohledně jaderné elektrárny Temelín, či vysídlení německého obyvatelstva a poválečné vyvlastnění německého majetku založené na Benešových dekretech. Přesto se na česko-rakouském pomezí daří uskutečňovat dialog mezi příhraničními regiony, městy a obcemi pohraničí. V roce 2006 se podařilo legalizovat překračování rakouské hranice na turistických stezkách v rámci tzv. malého pohraničního styku. Smlouva uzavřená na nejvyšší úrovni byla podepsána již v září 2005, v platnost však vešla až 7.5.2006 (Sb. 45/2006). Jen pro porovnání - smlouva o malém pohraničním styku s Německem byla uzavřena 3.11.1994 v Bonnu a od té doby byla celkem desetkrát upravována, když naposledy se tak stalo 15.2.2006. Smlouva byla uzavřena na vládní úrovni, změny jsou prováděny výměnou diplomatických nót.

2.1.6 Oblasti přeshraniční spolupráce

Pro trvale udržitelný rozvoj a přibližování sociální a ekonomické úrovně příhraničních regionů bylo vyčleněno následujících 16 oblastí¹¹, jež by se měly stát základem dlouhodobé spolupráce přeshraničních struktur:

- územní plánování
- hospodářský rozvoj
- transport a doprava
- ochrana životního prostředí a přírody
- energie
- hospodaření s odpady
- agrární rozvoj
- komunikace
- veřejná bezpečnost
- turistika a rekreace
- kultura a sport
- zdravotnictví

---

¹¹ Průvodce LACE 2000 http://www.aebr.net/publikationen/pdfs/lace_guide.cz.pdf

- sociální spolupráce
- záchranářství a ochrana proti/při katastrofách
- škola a vzdělání
- inovace a transfer technologií

Intenzita přeshraniční spolupráce v jednotlivých oblastech vykazuje značné meziregionální rozdíly. Prioritní oblasti jsou stanoveny ve strategických rozvojových dokumentech přeshraničních regionů. Významným faktorem pro stanovení prioritních oblastí je jejich zařazení/nezařazení do okruhu činností podporovaných programy přeshraniční spolupráce v rámci iniciativ EU.

2.1.7 Nositelé přeshraniční spolupráce

Nositelé přeshraniční spolupráce lze podle ZICHA (1999) rozdělit do skupin v závislosti na jejich roli v integračních procesech:

- Politici aktéři na národní a mezinárodní úrovni (národní vlády, Rada Evropy, instituce EU, AEBR a další). Úkolem těchto aktérů je vytváření rámcových podmínek přeshraniční spolupráce, či uzavíráním bilaterálních (trilaterálních) mezinárodních dohod stanovení konkrétních podmínek spolupráce dotčeného přeshraničního regionu. Subjekty jsou představiteli tzv. "spolupráce shora"
- Ekonomičtí aktéři—ekonomické subjekty (firmy, hospodářské a profesní komory), jež svými aktivitami v přeshraničních regionech napomáhají vytváření jednotného evropského trhu, či se podílejí na podpoře hospodářského a agrárního rozvoje, budování infrastruktury a komunikačních sítí přeshraničních regionů. Programy přeshraniční spolupráce EU jsou podporovány zejména malé a střední podniky a iniciativy místní zaměstnanosti.
- Aktéři místní regionální spolupráce přes hranice—euroregiony, mikroregiony, kraje, obce a města, neziskové organizace, školy, spolky, občanská sdružení a zájmové organizace sídlící v příhraničních oblastech. Pro uvedené subjekty je typická organizovaná forma spolupráce na lokální úrovni (označovaná také jako spolupráce "zdola"), jež je výrazně podporována programy přeshraniční spolupráce EU. Euroregionům a krajům bude věnována v následujícím textu větší pozornost.
- Aktéři neorganizované, spontánní přeshraniční spolupráce—obyvatelé hraničních oblastí v rámci občanských kontaktů běžného, každodenního života.

2.1.8 Dokumenty přeshraniční spolupráce

Formulace strategie regionálního rozvoje jednotlivých regionů je důležitá, avšak ještě důležitější je společná příprava takové strategie v přeshraničním regionu. Tato potřeba vyplývá z faktu, že v přeshraničním regionu jsou zastoupena odlišná státní území a je třeba minimalizovat "efekt hraniční závory". Také je nutno mezi oběma stranami regionu zmenšit rozdíly v rozvoji a příjmech. Důležité je, že formulace přeshraniční strategie umožňuje společně rozumět problémům a příležitostem a společně je rozvíjet.

Důraz na společné strategické rozvojové programy přeshraničních regionů klade i Evropská unie. Vytvoření příslušných dokumentů je základem při tvorbě programů přeshraniční spolupráce.

Společné programové dokumenty jsou programy přeshraniční spolupráce Phare CBC¹². Označení "společné" vyjadřuje přípravu dokumentu Společným výborem pro spolupráci (JCC)¹³ a stanovení společné rozvojové strategie, společných cílů, priorit a opatření pro přeshraniční region. Dokument je připravován pro každou příhraniční oblast zvlášť, čímž vznikají hraniční oblasti typu "Phare CBC/Phare CBC" (podél společné hranice kandidátských zemí) a "Interreg A/Phare CBC" (členský stát EU/kandidátská země). Další charakteristické znaky programu:

- jasný dopad činností na druhou stranu hranice
- principy partnerství a subsidiarity¹⁴
- koordinace a komplementarita s předvstupními programy a Strukturálními fondy

JPD je předkládán Evropské komisi ke schválení, ale nestává se tak jako CIP v programu Interreg A právně závazným dokumentem programu Phare CBC, nýbrž hraje pouze orientační roli. JPD představuje rámcový základ, z něhož vycházejí projekty, které jsou jednotlivě schvalovány Evropskou komisí, a Finanční memoranda, která jsou každoročně předkládána Evropské komisi a vyjadřují rámcové finanční požadavky kandidátských zemí na program Phare CBC.

Program iniciativy Společenství je obdobou JPD pro iniciativu Interreg A. Program je předkládán jednorázově Evropské komisi ke schválení na celé sedmileté období Strukturálních fondů. Schválený dokument tvoří právní základ operačního programu pro konkrétní příhraniční oblast. Dokument provází programový doplněk, který určuje plánovaná opatření pro realizaci priorit CIP. Doplněk schvaluje a průběžně aktualizuje Společný monitorovací výbor, schválený dokument je zasílán na vědomí Evropské komisi. Vedle těchto základních dokumentů jsou jednotlivými přeshraničními regiony vytvářeny **rozvojové studie, strategické programy, akční plány a SWOT analýzy**, které tvoří důležitý nástroj pro koordinaci aktivit přeshraničního regionálního rozvoje. Na úrovni veřejné správy jsou typickými dokumenty **memoranda**, jež vyjadřují společnou vůli signatářů–představitelů veřejné správy sousedních států–rozvíjet vzájemné přeshraniční vztahy, a to buď v obecné rovině nebo v konkrétních oblastech.

2.2 Finanční nástroje přeshraniční spolupráce

Vzrůstající význam příhraničních regionů a přeshraniční spolupráce v celkovém procesu evropské integrace vyústil ve vznik iniciativy Společenství Interreg (1989). Iniciativa Interreg se stala základním nástrojem podpory přeshraniční spolupráce členských zemí Evropského společenství a od roku 1993 i Evropské unie. V roce 1994 navázal na iniciativu Interreg program Phare CBC, jehož cílem byla podpora přeshraniční spolupráce mezi regiony v zemích střední Evropy a EU.

2.2.1 Interreg¹⁵

První iniciativu zaměřenou na přeshraniční spolupráci - Interreg I - tvořilo v období 1991–1993 celkem 31 operačních programů s alokací ze Strukturálních fondů v hodnotě

---

¹² Povinnost vytvářet JPD ukládá Směrnice Evropské komise č. 2760/98 o iniciativě Phare CBC

¹³ Společný výbor pro spolupráci / Společný koordinační výbor (Joint-Co-operation Committee) – se skládá ze 2 předsedů (představitelů pověřených národních koordinačních orgánů) a zástupců státní správy, územní samosprávy a regionálních přeshraničních struktur z obou stran hranice.

¹⁴ Subsidiarita – princip politického rozhodování, podle něhož rozhodnutí a zodpovědnost musí být na tom stupni politického systému, který je nejbližší občanům při zachování efektivity veřejné správy.

¹⁵ Číselné údaje uvedené v této kapitole jsou, není-li uvedeno jinak, čerpány z Příručky LACE 2000 (http://www.aebr.net/publikationen/pdfs/lace_guide.cz.pdf)

1,082 mld. €. Programy byly zaměřeny na podporu příhraničních regionů na vnitřních hranicích EU, dotovány byly projekty z nejrůznějších odvětví, jako je doprava a komunikace, životní prostředí, obchod, turistický ruch, rozvoj venkova a školství.

Po úspěchu iniciativy Interreg I označila Evropská rada přeshraniční spolupráci za prioritu pro iniciativy Společenství v novém období Strukturálních fondů 1994–99. Iniciativa Interreg II se dělila na tři samostatné programy podle oblastí podpory:

- Interreg II A–program podpory přeshraniční spolupráce; alokace 2,562 mld. €
- Interreg II B–program podpory dokončení vybraných energetických sítí (bývalá iniciativa Regen); alokace 550 mil. €
- Interreg II C–program podpory nadnárodní spolupráce (zahájen v roce 1996), alokace 413 mil. €

Iniciativa Interreg IIA poprvé zahrnovala všechny příhraniční regiony podél vnitřních i vnějších hranic EU a byla tvořena 59 operačními programy¹⁶. Celkovou alokaci ve výši 2,6 mld. € ze Strukturálních fondů doplnila částka na spolufinancování v hodnotě 4 mld. € (státní, regionální, místní a soukromé finanční zdroje). Celková suma proinvestovaná na schválené projekty přeshraniční spolupráce iniciativy Interreg II A v letech 1994–2000 dosáhla hodnoty 6,6 mld. €.

V následujícím období Strukturálních fondů 2000–2006 reflektovala iniciativa Interreg na rostoucí požadavek větší regionalizace programů přeshraniční spolupráce. Zavedením principů subsidiarity a partnerství byla posílena pozice regionálních přeshraničních struktur, které se ve spolupráci s příslušnými státními orgány podílely na přípravě, řízení a hodnocení dílčích programů. Celková alokace ze Strukturálních fondů dosáhla výše 4, 875 mld. €. Iniciativa Interreg III byla rozdělena do 3 samostatných programů¹⁷:

- Oblast A: přeshraniční spolupráce–pokračování programů Interreg I a IIA (67%)
- Oblast B: nadnárodní spolupráce–pokračování programu Interreg IIC (27%)
- Oblast C: meziregionální spolupráce–nová oblast, která reaguje na rozšíření prostoru pro spolupráci, dříve zahrnutá v programech typu RECITE a Ecos–Ouverture (6%).

Cílem programu Interreg III A byla podpora přeshraniční spolupráce vedoucí k rozvoji přeshraničních hospodářských a sociálních center na základě společných strategií udržitelného územního rozvoje.

2.2.2 Phare CBC

Program Phare CBC (Cross-Border Cooperation = přeshraniční spolupráce) byl zahájen v roce 1994 s cílem podporovat přeshraniční spolupráci regionů zemí střední Evropy a členských států EU. V období 1994–1999 zahrnovaly programy Phare CBC 15 státních hranic a získaly dotaci ve výši 1 mld. €, což bylo více, než činily příspěvky EU určené pro obdobné programy Interreg IIA. Programy Phare CBC podporovaly zejména budování infrastruktury (v dopravě a životním prostředí) a projekty hospodářského rozvoje. Část prostředků v rámci tzv. "Fondů malých projektů" (FMP) a od roku 1999 "Společného fondu malých projektů" (SFMP) byla vyčleněna na podporu měkkých neinvestičních projektů, zejména kulturních výměn a drobné infrastruktury. I když byl program Phare CBC vytvořen jako zrcadlový nástroj k iniciativě Interreg, obsahoval některá omezení, jež komplikovala koordinaci obou programů.

---

¹⁶ k rozšíření iniciativy došlo i vstupem nových členských států do EU – Rakouska, Švédska a Finska; seznam operačních programů na

<http://www.euroskop.cz/admin/gallery/0/c87c58254699354df6d0766c1ce242a3.pdf>

¹⁷ Hodnota v závorce znázorňuje podíl prostředků programu na celkové alokaci iniciativy Interreg

Nejpodstatnějším rozdílem byla odlišná délka trvání programů. Zatímco programový dokument a finanční rámec iniciativy Interreg byl přijímán na sedmileté období, programy Phare CBC byly schvalovány pro jednotlivé roky. Evropská komise navíc stanovila minimální dotaci (2 mil. €) pro individuální projekty Phare CBC a vyžadovala jejich jednotlivé schvalování. Finanční limit se nevztahoval na akce podpořené z Fondu malých projektů (projekty do 50 tis. €) a od roku 2001 umožňoval program i vznik tzv. Grantových schémat (GS), která podporovala projekty s náklady od 50 tis. do 2 mil. € bez nutnosti jejich individuálního schvalování Evropskou komisí.

2.2.3 Programy Phare CBC a Interreg IIIA v České republice

Přeshraniční spolupráce byla od roku 1994 realizována a podporována z prostředků Evropské unie a spolufinancována z národních zdrojů v rámci předvstupní pomoci programu Phare CBC a od vstupu České republiky do EU z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) v rámci Iniciativy společenství Interreg IIIA.

V letech 1994–1998 byla podporována pouze příhraničí s Německem a Rakouskem. Impulem k rozšíření podporovaných oblastí bylo zahájení přístupových jednání o vstupu do EU s kandidátskými zeměmi v březnu 1998. V roce 1999 byl otevřen program Phare CBC i mezi kandidátskými zeměmi. Programy přeshraniční spolupráce se tak v České republice rozšířily i na příhraniční oblasti s Polskem a v roce 1999 i krátkodobě se Slovenskem. Zahájením programu Interreg IIIA po vstupu České republiky do EU se počet podporovaných příhraničních oblastí již natrvalo rozšířil i o česko–slovenské pomezí.

Výchozím dokumentem programu Phare CBC v letech 1994–1999 bylo nařízení Komise (ES) č. 1628/94, jehož hlavní náplní bylo zajistit harmonizaci programu s Iniciativou Interreg IIA. Orgánem, který měl soulad obou programů zajistit, byly nově ustavené Společné programové a monitorovací výbory pro jednotlivé příhraniční oblasti. Mezi úkoly těchto výborů patřil i výběr projektů a sledování jejich realizace.

Pro česko–německou a česko–rakouskou přeshraniční spolupráci byly dalšími klíčovými dokumenty, zpracovanými zvlášť pro každé příhraničí:

- a) Prohlášení o záměrech přeshraniční spolupráce v rámci programu Phare CBC a operačního programu Interreg II (*Declaration of Intent*)
- b) Víceleté indikativní programy Phare CBC 1995–1999 (*MIP–Multiannual Indicative Programme*)
- c) Roční program Phare CBC, zpracovaný v podobě tzv. Finančního návrhu (*Financing proposal*) a Finančního memoranda (*Financing memorandum*)

Prohlášení o záměrech stanovilo cíle a finanční rámec pro MIP na období 1995–1999, definovalo priority rozvoje a jednotlivá opatření v rámci každé priority a specifikovalo vytvoření tzv. Společného programového a monitorovacího výboru. S německou stranou byl dokument podepsán 3.5.1995, s Rakouskem 20.9.1995.

Víceletý indikativní program představoval koncepční a strategický dokument předkládaný Řídícímu výboru Phare Evropské komise¹⁸. Součástí MIP bylo vymezení hraničního regionu, analýza současného stavu a SWOT analýza, na jejichž základě byly formulovány cíle dlouhodobého rozvoje, rozpracované v jednotlivé priority a jejich opatření. Program obsahoval i podrobnou kvantifikaci finančních prostředků v členění podle priorit, opatření a jednotlivých let. Konečně program formuloval i způsob realizace, kontroly a hodnocení programu. Dokument za česko–německé příhraničí byl schválen Řídícím výborem EK 4.7.1995 a za česko–rakouské příhraničí 16.11.1995.

Roční program Phare CBC byl Řídícím výborem Phare EK projednáván ve 2 krocích. Nejprve byl výboru předložen **Finanční návrh**, jež obsahoval výběr projektů Společného

¹⁸ Řídící výbor PHARE Evropské komise tvořili jmenovaní zástupci všech členských zemí EU

programového a monitorovacího výboru pro daný rok. Součástí Finančního návrhu byl podrobný popis programu (v členění podle opatření a cílů), rozdělení finančních prostředků a základní rámec pro realizační fázi programu. Přílohou Finančního návrhu byly i popisy jednotlivých projektů. Po projednání Finančního návrhu bylo na základě rozhodnutí Řídicího výboru vypracováno **Finanční memorandum**, v němž ČR a EU deklarovaly smluvní závazek využít prostředky ročního programu za podmínek a na projekty specifikované v memorandu. Poskytnuté finanční prostředky bylo možno čerpat zhruba ve tříletém finančním období. Součástí memoranda byl i podrobný popis, včetně stanovení odpovědných autorit, realizační, kontrolní a monitorovací fáze programu.

Objem prostředků alokovaných v letech 1994–1999 v České republice prostřednictvím programů Phare CBC dosáhl výše cca 174,1 mil. ECU, což bylo cca 47,5 % celkového přidělu prostředků Národního programu Phare. Objem prostředků, včetně rozdělení na jednotlivé priority znázorňují grafy č.1–3. Graf č.1 srovnává objem alokovaných prostředků v rámci německého a rakouského příhraničí v letech 1993–1999. Jak je z grafu patrné, podpora německého příhraničí byla s výjimkou programu roku 1998 vyšší než u rakouského, což je dáno rozlohou a osídlením podporované oblasti. V roce 1997 nebyl program Phare CBC Česká republika–Rakousko spuštěn, neboť se do konce roku 1997 nepodařilo podepsat příslušné Finanční memorandum. V roce 1998 pak byla podepsána k česko-rakouským projektům hned dvě memoranda (CZ 9801 a 9805), z nichž to prvé zahrnovalo projekty vybrané pro program 1997. Zahájení česko-rakouského programu až v roce 1995 se odvíjelo od vstupu Rakouska do EU. Z porovnání priorit znázorněných grafy č.2 a č.3 vyplývá výrazná podpora dopravní infrastruktury a projektů na ochranu životního prostředí napříč většinou ročních programů. V rámci priority "Životní prostředí" se zpravidla jednalo o projekty zaměřené na budování kanalizací a čističek odpadních vod v příhraničních lokalitách, kde hrozilo znečištění vodních zdrojů sousedního státu. Jednoznačně nejpobulárnějším fondem byl tzv. Fond malých projektů (od roku 1999 "Společný fond malých projektů"). Ten byl v rámci programu Phare CBC vytvořen na základě cíleného delegování pravomocí na regiony (euroregiony). I když se z hlediska objemu alokovaných prostředků nejednalo o nejvýznamnější prioritu (v programech 1994–1999 max. 20% alokované částky, od programu 2000 max. 10%), z hlediska cílové skupiny, flexibility a pružnosti realizace se stal nejrozšířenějším nástrojem přeshraniční spolupráce. Poprvé byl tento fond zřízen v rámci trilaterálního programu na česko-polsko-německé hranici (CBC Phare 1995). Následně se stal pevnou součástí programů s Německem a s Rakouskem a od roku 1999 i s Polskem a Slovenskem (to pouze v roce 1999). Výše podpory se pohybovala zpravidla v rozmezí 1–50 tis. € (ECU), pouze v letech 1999–2000 bylo možné financovat v rámci SFMP i tzv. malé infrastrukturní projekty s dotací 50–300 tis. €. Průměrná výše finančních prostředků na jeden projekt kolísala mezi 3–5 tis. €. Záměrem fondu bylo budovat malou infrastrukturu (zejména v rámci cestovního ruchu) a napomáhat realizaci projektů typu "people to people" v příhraničních regionech České republiky.

Nové programové období iniciativy Interreg IIIA 2000–2006 přineslo v programu Phare CBC řadu změn. Kvůli zřízení nástroje ISPA zaměřeného na větší investice v oblasti dopravy a životního prostředí a programu SAPARD (obnova venkova a podpora multifunkčního zemědělství) byl v tomto období snížen finanční objem programu Phare CBC. V programech 2002–2003 bylo ve zvýšené míře využito tzv. "Grantových schémat" (GS), která umožňovala podpořit menší investiční projekty s požadavkem na podporu 300 tis.–2 mil. €. Tento krok zvýšil pružnost využívání programu (s výjimkou GS Lidské zdroje a ekonomický rozvoj Phare CBC ČR–Německo) a zároveň přiblížil jeho

implementaci podmínkám platným v nastupujícím programu Interreg IIIA¹⁹. Alokaci prostředků programu na jednotlivá příhraniční území, včetně jejich skutečného čerpání, znázorňuje tabulka č.1. Celková výše alokovaných prostředků pro Českou republiku pro program Phare CBC podle finančních memorand v letech 2000 až 2006 činila 76 mil.€, z toho pro přeshraniční spolupráci s Rakouskem 16 mil. €, s Německem 40 mil. € a s Polskem 20 mil. €. Z celkové hodnoty alokovaných prostředků bylo 59 % vyčerpáno na 23 velkých investičních projektů a zbytek podpory MMR ČR poskytlo na realizaci menších projektů v rámci grantových schémat, fondů a na technickou pomoc.²⁰

Jak je z tabulky č.1 patrné, část prostředků uvolněných EU na podporu přeshraniční spolupráce nebylo Českou republikou využito. Na nevyčerpané částce 5,8 mil. € se nejvíce projevíly následující faktory:

- nezájem investorů o podporu z grantového schématu roku 2002 v oblasti lidských zdrojů u příhraničí s Německem
- povodně a následné neúspěšné jednání s Delegací Evropské komise o využití prostředků Phare CBC na nápravu povodňových škod
- pozastavení celého systému podpory z Phare od srpna 2004 do prosince 2004 z důvodu neudělení akreditace implementačním agenturám pro realizaci programu Phare v systému EDIS.

Vstupem do Evropské unie byl program Phare CBC přetřansformován na program přeshraniční spolupráce iniciativy INTERREG IIIA. Mezi novinky tohoto programu patřilo rozdělení dosavadní česko-německé přeshraniční spolupráce na dva samostatné programy Česko-Sasko a Česko-Bavorsko a obnovení podpory přeshraniční spolupráce na česko-slovenském pomezí. Mezi novinky pro žadatele méně příznivé patřila povinnost předfinancovat celý rozpočet programu z vlastních zdrojů²¹. Žádost o platbu je možné podávat až po dokončení projektu. Toto opatření klade zvýšené nároky na plánování finančních toků zejména u menších žadatelů.

Jak uvádí studie BERMAN GROUP (2005) je zapotřebí fakticky disponovat celým objemem prostředků na realizaci projektu již před jeho zahájením. Nároky na finanční zdroje a cashflow subjektu, který realizuje projekt, vyplývají také z časového zpoždění mezi dokončením projektu a příchodem platby od platební jednotky (MMR ČR). I když Metodika MF ČR (2005) stanovuje lhůtu pro obdržení platby od schválení příslušné žádosti na maximálně 60 dní, je možné vzhledem k povinnosti certifikace uskutečněných výdajů očekávat prodlevu delší.

Přehled programů přeshraniční spolupráce realizovaných v rámci iniciativy Interreg IIIA v České republice nabízí tabulka č.2. Kromě alokace prostředků na jednotlivé programy tabulka znázorňuje i dosavadní průběh plateb po skončení projektů. Pro čerpání prostředků platí pravidlo pro čerpání ze Strukturálních fondů "n+2", tedy doručení žádosti o proplacení certifikovaných výdajů projektu nejpozději do konce 2. roku od zahájení projektu, případně do ukončení termínu celého programu. Po tomto termínu jsou nevyčerpané prostředky nenávratně ztraceny.

---

¹⁹ Program Interreg IIIA nemá žádné limitní podmínky výše podpory

²⁰ Viz. Informace z kontrolní akce NKÚ č. 06/30 "Finanční prostředky určené na programy přeshraniční spolupráce"

²¹ Tato podmínka se netýkala NNO čerpající podporu na projekty kofinancované z Evropského sociálního fondu

Hodnocení výstupů a výsledků programů Phare CBC a Interreg IIIA

Společný programový dokument (JPD) Svobodný stát Bavorsko–Česká republika, který byl zároveň Doplnujícím dokumentem k JPD Spolková republika Německo–Česká republika, stanovil v kapitole "Kontrola a sledování" systém indikátorů pro měření výstupů a výsledků programů Phare CBC a Interreg IIIA. Na úrovni výstupů (programů a priorit) byly stanovenými indikátory:

- Počet projektů
- Celkové náklady, jež je možno dotovat
- Podpora z prostředků EU (byla stanovena na max. 50% uznatelných nákladů)
- Společný/oddělený vývoj projektů
- Společná/oddělená realizace projektů

Pro jednotlivá opatření byly indikátory stanoveny formou počtu projektů zaměřených na konkrétní činnosti (viz. tabulka č.23). V indikátorech účinků bylo sledováno, zda projekt podporuje vytváření přeshraničních kooperačních struktur nebo zda jsou s projektem spojeny jiné významné účinky. Tyto účinky zahrnovaly např. zlepšení rámcových infrastrukturních podmínek, zvýšení ochoty přeshraničních subjektů vzájemně spolupracovat, odstraňování předsudků a jazykové bariéry nebo zprostředkování znalosti o potenciálních partnerech z druhé strany hranice.

Kvantifikace cílů "ex ante" spočívala v alokaci prostředků ERDF mezi jednotlivé priority a ve stanovení počtu projektů, jež by měly splňovat indikátory kooperace a účinků (viz. tabulka č.22).

2.3 Euroregiony

Euroregiony jsou podle HEŘMANOVÉ (2005) zájmová sdružení či svazky měst a obcí s mezinárodním prvkem. Typickým znakem euroregionů je jejich příhraniční poloha a území vymezené správním obvodem členských obcí. Jak ale HEŘMANOVÁ (2005) zdůrazňuje, euroregiony zpravidla nepokrývají celé území příhraničí a nevytvářejí vždy plně souvislé území.

ZICH (2002) k územnímu vymezení euroregionů dodává, že více odpovídá správnímu uspořádání, než spádovosti přirozených územních celků daných demograficky, či historicky. Z tohoto důvodu označuje euroregiony za uměle koncipované útvary.

HAVRLANT (2002) považuje euroregiony za dobrovolné, demokraticky organizované instituce zaměřené na přeshraniční spolupráci zájmových sdružení obcí a měst, na řešení obecních a regionálních úkolů přesahujících hranice. Zároveň zdůrazňuje, že euroregiony nejsou úřady s výsostnými úkoly, pobočky orgánů EU, či instituce, které mohou odstraňovat strukturální nedostatky regionů. Tomu odpovídá i absence jejich právního vymezení v českém legislativním řádu.

I když Evropská unie považuje euroregiony za významné aktéry přeshraniční spolupráce na regionální úrovni, nedaří se prosadit jejich "oficiální" zanesení, coby regionálního přeshraničního sdružení municipalit, do právního řádu. Intenzivní snahu o začlenění přeshraničních euroregionů, jako samostatných právních subjektů, vyvíjí po léta Evropská asociace hraničních a přeshraničních regionů (AEBR), jejímž členem je i trilaterální Euregio Šumava–Bayerischer Wald–Mühlviertel. Vymezení členů asociace, jako přeshraničních jednotek s vlastní právní subjektivitou je zdůrazněno mimo jiné i vybíráním členského příspěvku za celé přeshraniční území.

Absenci právního základu přeshraničního charakteru a postavení euroregionů uvádí i WIDEMANOVÁ (2000), která definuje euroregiony, jako přeshraniční obce, jež se sdružují za účelem uskutečňování přeshraničních aktivit v mnoha oblastech od budování

infrastruktury po široce pojímané kulturní aktivity. Za účelem vykonávání zmíněných činností uzavírají se zahraničními partnery dohody o spolupráci. Pro tyto účely pak vytvářejí orgány bez rozhodovacích pravomocí, v nichž projednávají a konzultují záležitosti s přeshraničními dopady nebo napomáhají rozvoji kontaktů mezi obyvateli. Euroregiony vytvářejí pracovní skupiny k přípravě projektů, jež přináší užitek na obou stranách hranic. Samosprávy a jejich sdružení na obou stranách hranic tedy nevytvářejí společnou právní osobu, veškerá rozhodování o společných iniciativách podléhají pouze vnitrostátním postupům a náležitostem.

Příčiny vzniku euroregionů:

HEŘMANOVÁ (2005) uvádí jako jednu z hlavních příčin vzniku euroregionů možnost čerpání finančních prostředků z programů ISPA, SAPARD a PHARE CBC. Čerpáním prostředků z evropských fondů se obce a města pohraničí snaží odstranit sociální a ekonomické nerovnosti v regionu, vytvořit nové sociální sítě, zmenšit "hraniční efekt" a podpořit společný ekonomický růst. Mezi dalšími příčinami vzniku euroregionů uvádí ZICH (2002) snahu příhraničních obcí podílet se přímo na řešení problémů přesahující národní hranice. Centrum regionálního rozvoje uvádí, že hlavním důvodem zakládání euroregionů je odstraňování nerovností mezi regiony na obou stranách hranice. Spolupráce sdružených obcí pak zasahuje do všech oblastí života občanů na kulturní, sociální, hospodářské a infrastrukturní úrovni.

Orgány euroregionu tvoří představitelé místní samosprávy sdružených obcí a měst. Ve své podstatě tak naplňují členské obce princip utváření přeshraniční spolupráce označený ZICHEM (2002) za princip "zdola", kdy se sdružují za účelem vytvoření institucionalizované formy pro výkon aktivit přeshraniční spolupráce.

Hlavní **náplní euroregionů** je podle KRBOVÉ (2005) spolupráce a koordinace činnosti regionů sousedních států v následujících oblastech:

- spolupráce v otázkách územního plánování;
- zvyšování životní úrovně obyvatel;
- rozvoje kulturní vzájemnosti;
- rozvoje cestovního ruchu a volnočasových aktivit;
- rozvoje mezilidských vztahů;
- rozvoje a zlepšení infrastruktury přesahující hranice;
- zachování a zlepšování životního prostředí;
- rozvoje vzájemné spolupráce v sociální oblasti.

Koordinace přeshraniční spolupráce probíhá podle PEKOVÉ (2005) na třech úrovních:

- *společenské*, která je zajišťována prostřednictvím osobních kontaktů, zprostředkováním nových partnerství (školy, zájmové spolky, zájemci o přeshraniční spolupráci) a nových projektových záměrů,
- *odborné*, tzn. finanční a poradenská podpora podaných projektů vhodných pro optimální rozvoj euroregionu,
- *organizační*, kdy každá organizační složka euroregionu na své úrovni a odbornosti (valná hromada, výbor, sekretariát, pracovní skupina) koordinuje příslušné aktivity a činnosti.

Tyto tři úrovně koordinace se navzájem prolínají. Hlavní koordinační práce náleží sekretariátům, za realizaci pracovního programu jsou odpovědné všechny složky

Financování euroregionu je specifikováno ve stanovách organizace. Hlavními složkami příjmů jsou

- členské příspěvky obcí a přidružených organizací
- vklady členských obcí a přidružených organizací
- dotace z veřejných rozpočtů

- dotace nadnárodních organizací
- příjmy z vlastní činnosti (vydavatelské, poradenské apod.)
- dary

Jak PEKOVÁ (2005) uvádí, v posledních letech se na financování euroregionů podílejí zpravidla i kraje, které přispívají na jejich činnost účelovými dotacemi ze svého rozpočtu. To, že dotace krajů do rozpočtu euroregionů nemusí být pravidlem dokazuje studie Euroregionu Labe. Zde zpracovatelé uvádějí jako problém financování Euroregionu Labe málo diversifikované zdroje příjmů, kdy je činnost euroregionu hrazena téměř ze sta procent pouze z příspěvků členských obcí a zakladatelů. Jako argument, proč by do financování měly být zapojeny i další subjekty (stát, kraj), autoři uvádějí nadregionální charakter činnosti euroregionu a zájem kraje i státu na fungování přeshraniční spolupráce na projektové i programové úrovni. Volnost kraje a státu přispívat na činnost euroregionu považují za typický systémový problém, při jehož řešení by měly euroregiony postupovat koordinovaně.

Základním kritériem pro stanovení členského příspěvku je zpravidla počet obyvatel obce. Některé euroregiony (např. Euroregion Šumava) mají stanovenou univerzální výši poplatku, jiné (např. Euroregion Silva Nortica) mají výši poplatku odstupňovanou v závislosti na počtu obyvatel. U zmíněného euroregionu Silva Nortica je pro konstrukci členského příspěvku použita i minimální fixní částka 1 000 Kč pro obce do 50 tis. obyvatel. Důvodem této úpravy jsou výrazné rozdíly velikostní struktury členských obcí, kdy na jedné straně stojí stotisícové krajské město a na druhé malé obce České Kanady.

Nakládání s prostředky euroregionu se řídí rozpočtem schvalovaným na jednání valné hromady. Omezená výše rozpočtu je dle PEKOVÉ (2005) hlavním limitujícím faktorem významnějšího spolufinancování rozvojových projektů. Proto je pozornost euroregionů zaměřena na konzultační poradenství, zajištění přeshraniční náležitosti návrhů projektů, spolupráci s regionálním výborem pro výběr projektů daného programu, spolupráci s regionální rozvojovou agenturou, spoluúčast na realizaci celostátních programů (granty, pomoc při realizaci státní regionální politiky) apod.

Za slabší stránku činnosti euroregionů považuje PEKOVÁ (2005) **propagaci činnosti** euroregionu na veřejnosti. Hlavní zdroje informací poskytují rozličné informační platformy (např. informační listy, letáky, mapy a internetové stránky). Jako důležitý nástroj komunikace s veřejností je považováno pořádání otevřených akcí pro veřejnost (např. sportovní turnaje, semináře apod.).

Pozice euroregionů vstupem do Evropské unie získala nový rozměr. V rámci implementace prostředků přeshraniční spolupráce byly euroregiony pověřeny správou Dispozičních fondů na svém území. Některé euroregiony (např. Egrensis) administrují DF prostřednictvím vlastních zaměstnanců, jiné (např. Euroregion Šumava) delegují výkon administrace na RRA. Regionální rozvojové agentury, jako významní aktéři regionálního rozvoje, patří mezi klíčové partnery euroregionů.

Mezi partnery euroregionů s rozhodujícím vlivem na regionální rozvoj řadí PEKOVÁ (2005) krajské samosprávy. Vzájemnou spoluprací mohou jmenované subjekty významně přispět k sociálně ekonomickému rozvoji příhraničních oblastí v ČR, sblížení lidí a budování "mostů v Evropě".

2.4 Kraje

Postavení krajské samosprávy vychází ze zákona o krajích č. 129/2000 Sb. (dále jen zákon). Kraj je zde vymezen jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek a vlastní příjmy a hospodaří podle vlastního rozpočtu. PEKOVÁ, PILNÝ, JETMAR (2005) vymezují kraj jako územní společenství občanů, které je charakterizováno:

- územím kraje dle správních hranic
- občany s trvalým pobytem v obcích na území kraje
- právem na samosprávu

Základním cílem kraje je péče o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.

Působnost kraje je vymezena zákonem v Hlavě III. Obecně je rozdělena na samostatnou působnost a přenesenou působnost. Přenesená působnost spočívá ve výkonu funkcí delegovaných na kraj centrálními orgány. Samostatná působnost je projevem výkonu práva kraje na samosprávu. PEKOVÁ (2004) shrnuje samostatnou působnost do tří okruhů činností:

- zabezpečování veřejných statků (včetně rozhodování finanční strážce)
- hospodaření a rozhodování o využívání finančních zdrojů v rozpočtu kraje
- kontrola (včetně finanční kontroly)

Rozhodování o záležitostech v samostatné působnosti je rozloženo mezi Radu a Zastupitelstvo kraje, které tvoří společně s hejtmanem a krajským úřadem základní **orgány krajské samosprávy**. Činnosti stanovené v § 59 zákona jsou v kompetenci Rady kraje, činnosti v § 35-36 zákona náleží do pravomoci zastupitelstva. Aktivita na podporu regionálního rozvoje a přeshraniční spolupráce náleží do samostatné působnosti kraje.²²

Postavení a činnosti kraje v rámci regionální politiky stanovuje zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. Tento zákon předepisuje krajům mimo jiné povinnost vytvořit "Program rozvoje územního obvodu kraje" (§13), jež je základním strategickým programem a nástrojem pro rozhodování krajské samosprávy v otázkách regionálního rozvoje. Při jeho tvorbě vycházejí krajské samosprávy z priorit stanovených v Národním rozvojovém plánu a ze závěrů analýzy SWOT provedené na svém území. Cíle a prioritní oblasti programu slouží nižším územním celkům (mikroregionům, obcím) jako vodítko a rámec při tvorbě vlastních rozvojových strategií.

Vytváření strategických rozvojových dokumentů a jejich programových doplňků patří mezi základní principy regionální politiky Evropské unie. Kraje hrají v kontextu s implementací principů a alokací pomoci regionální politiky EU jednu z klíčových rolí. V rámci tzv. "**Regionů soudržnosti**", jejichž zřízení bylo ustaveno zákonem o podpoře regionálního rozvoje, jsou základními příjemci podpory politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Vzhledem k tomu, že většina krajů ČR neodpovídala požadavkům EU na regiony soudržnosti (ať již počtem obyvatel, rozlohou území, či dalšími parametry pojetí regionu), byly vytvořeny spojením jednotlivých krajů. Na území ČR se tak nachází 8 regionů soudržnosti. Plzeňský a Jihočeský kraj společně tvoří NUTSII Jihozápad²³.

---

²² Více o činnostech, postavení i financování krajské samosprávy např. PEKOVÁ (2004) nebo PEKOVÁ, PILNÝ, JETMAR (2005)

²³ NUTS jsou základní územní jednotky zřízené Evropskou unií pro potřeby statistického sledování. Jednotky NUTS tvoří hierarchický systém (NUTS I – V). Nejvyšší jednotkou NUTS je na úrovni ČR republika, úroveň NUTS II odpovídají regiony soudržnosti, NUTS III krajské samosprávy, NUTS IV okresy a NUTS V obce. Číselné označení jednotek NUTS lze najít na stránkách ČSÚ (www.czso.cz)

Spolupráci kraje s územními samosprávnými celky jiných států upravuje zákon v § 28. Kraj může spolupracovat s územními samosprávnými celky jiných států a být členem jejich mezinárodních sdružení. Za účelem spolupráce mohou kraje uzavírat se zahraničními partnery smlouvy o vzájemné spolupráci. Předmětem spolupráce však mohou být jen činnosti spadající do samostatné působnosti kraje. Pro výkon činností této spolupráce je možné zakládat právnické osoby pouze v případě, stanoví-li tak mezinárodní smlouva uzavřená mezi ČR a příslušným státem. Smlouva o spolupráci zakládající vznik takové právnické osoby podléhá předchozímu schválení Ministerstva zahraničních věcí ČR. Uzavření smlouvy na straně kraje je podmíněno souhlasem Zastupitelstva.

Hospodaření krajů

Pravidla hospodaření územních samospráv stanoví zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (250/2000 Sb., účinnost od 1.1.2001), který upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtu územních samosprávných celků (ÚSC). Základním nástrojem finančního hospodaření ÚSC je schválený roční rozpočet (příp. rozpočtový výhled). Rozpočet je PEKOVOU (2004) vymezen jako finanční plán sestavovaný na kalendářní rok, jehož provádění podléhá pravidelné, systematické a úplné kontrole.²⁴ Obsah rozpočtu tvoří příjmy, výdaje a ostatní finanční operace.²⁵

Příjmy krajských samospráv jsou tvořeny vlastními příjmy a dotacemi. Dotace mají buď účelový nebo neúčelový charakter. V prvním roce své existence kraje nedisponovaly vlastními příjmy a jejich financování probíhalo pouze formou dotací svázaných s převodem kompetencí z centrální úrovně. Od roku 2002 kraje získaly vlastní daňové příjmy (3,1 % na sdílených daních). V období 2002–2004 celkové příjmy krajů poměrně rychle rostly,²⁶ ale to bylo způsobeno růstem objemu dotací vázaných na převedené kompetence z centrálních orgánů. Ty tvořily v období 2001–2004 celkem 86,5 % úhrnu krajských rozpočtů.²⁷ V roce 2005 vstoupila v platnost novela zákona o rozpočtovém určení daní (243 / 2000 Sb.), která navýšila objem výnosů sdílených daní u krajů z 3,1 % na 8,92 %. Cílem této novelizace bylo posílení vlastních příjmů krajů a tím i jejich rozhodovacích pravomocí v rámci vlastního finančního hospodaření.

Podle studie BERGMAN GROUP (2005) je problémem současného hospodaření krajů jejich minimální možnost ovlivnit výši daňových příjmů. Kraje mohou ovlivnit pouze nedaňové a kapitálové příjmy, které však z celkového objemu příjmů představují jen zanedbatelné procento. Z toho plyne, že kraje v současné době nedisponují skutečnými vlastními příjmy. Vykazované vlastní příjmy mají spíše charakter účelové dotace. To snižuje i schopnost kraje efektivně ovlivňovat sociálně-ekonomický rozvoj svého území dle vlastních priorit.

Výdaje krajských samospráv lze rozdělit na běžné a kapitálové. Z hlediska regionálního rozvoje je dle BERGMAN GROUP (2005) významným problémem skutečnost, že pouze malá část výdajů krajů má investiční charakter (v roce 2003 tvořily kapitálové výdaje pouze 9,4% celkových výdajů). Tyto výdaje zároveň nelze považovat za investice ve smyslu vytváření nových hodnot, nýbrž se jedná v naprosté většině o výdaje na řešení nejzávažnějších problémů spojených s převedeným majetkem (udržovací výdaje). Vedle dlouhodobě podfinancovaného majetku převedeného na kraje v rámci reformy veřejné správy je nízký podíl kapitálových výdajů způsoben i nedostatečným objemem finančních

²⁴ Viz. také Zákon o finanční kontrole č. 320/2001 Sb.

²⁵ Mimo rozpočet jsou realizovány operace týkající se cizích a sdružených prostředků a prostředků z vlastní podnikatelské činnosti krajů

²⁶ Viz. údaje Státního závěrečného účtu MF ČR 2001–2004: rok 2001–14,5 mld. Kč, 2002–37,6 mld. Kč, 2003–95,8 mld. Kč, 2004–109,1 mld. Kč

²⁷ Viz. BERGMAN GROUP (2005)

prostředků krajských samospráv. Omezená možnost realizovat výraznější investiční projekty ochromuje schopnost krajů pozitivně působit na regionální rozvoj svého území. Jak ale uvádí studie BERGMANN GROUP v souvislosti s využíváním Strukturálních fondů EU je možné na úrovni krajských samospráv pozitivně působit na regionální rozvoj územních jednotek prostřednictvím sdružování krajských a municipálních dotací. V části studie věnované analýze hospodaření obcí byla za hlavní problém označena fragmentace zdrojů do velkého množství objemově malých rozpočtů a velmi nízká míra vzájemné spolupráce. Koordinační činností krajů, v kontextu s alokací prostředků z vyhlášených grantových schémat, by mělo být možné vhodným nastavením dotačních podmínek ve prospěch svazků obcí zvýšit procento projektů realizovaných ze sdružených prostředků místních samospráv s případnou finanční účastí kraje.

3 Cíle a metodika

V literární rešerši jsem se věnovala teoretickému vymezení přeshraniční spolupráce v souvislostech s regionální politikou v obecné rovině, dále na úrovni Evropské unie a České republiky. Z hlediska finančních zdrojů byl největší prostor věnován prostředkům alokovaným na přeshraniční spolupráci ze strukturálních fondů a iniciativ EU. Vzhledem k řešení práce pro česko-bavorské pohraničí je podkapitola věnována i sociologickému a kulturologickému aspektu přeshraniční spolupráce, který hraje významnou roli ve spojení s historickými událostmi novodobých dějin. V druhé části rešerše jsem se zaměřila na obecné vymezení krajů a euroregionů, z hlediska jejich postavení, struktury organizace, kompetencí a hospodaření.

3.1 Cíle práce

Cílem práce je zhodnocení přeshraniční spolupráce v kontextu aktivit Euroregionu Šumava, Plzeňského a Jihočeského kraje.

Dílčím cílem práce je zhodnocení dosavadního průběhu spolupráce v česko-bavorském příhraničí v kontextu aktivit Euroregionu Šumava, Plzeňského a Jihočeského kraje. Sledovány jsou oblasti spolupráce, zdroje financování a efekty dosažené společnými aktivitami jmenovaných subjektů s přeshraničními partnery.

V rámci diskuse výsledků analytické části je cílem navržení cest pro zefektivnění a prohloubení spolupráce.

3.2 Vymezení sledovaných subjektů

Euroregion Šumava je zájmovým sdružením měst a obcí, jehož základním posláním je uskutečňování přeshraniční spolupráce. Území Euroregionu Šumava vymezují okresy Domažlice a Klatovy z Plzeňského kraje, z Jihočeského kraje okresy Prachatice a Český Krumlov. Euroregion Šumava vznikl v roce 1993 jako zrcadlová organizace k již existujícím euroregionům Mühlviertel v Rakousku a zejména Bayerischer Wald v Bavorsku.

Plzeňský a Jihočeský kraj jsou vyššími územními samosprávnými celky, které byly ustanoveny k 1.1.2001 zákonem o krajích č. 129/2000 Sb. ve znění pozdějších úprav. Tento zákon vymezuje kraje jako územní společenství občanů uvnitř hranic správního obvodu. Z hlediska vykonávaných činností je kraj definován jako veřejnoprávní korporace vykonávající samostatnou působnost (samospráva veřejných záležitostí) a přenesenou působnost (výkon státní správy v rozsahu zákonem přenesených kompetencí).

Jak je tedy patrné, subjekty, jejichž přeshraniční aktivity jsou předmětem zkoumání této práce, se výrazně liší, ať již právním postavením, rozlohou, strukturou organizace, posláním, činnostmi, délkou své existence apod. Sledované regiony naopak spojuje přeshraniční sousedství se Svobodným státem Bavorsko, a proto je zkoumání přeshraniční spolupráce soustředěno zejména na aktivity v česko-bavorském příhraničí.

3.3 Metodika práce

Zhodnocení přeshraniční spolupráce jsem v praktické části rozdělila do tří oblastí. V první se zaměřuji na aktivity Euroregionu Šumava, v druhé na aktivity Plzeňského a Jihočeského kraje samostatně a v rámci regionu soudržnosti NUTS II Jihozápad, ve třetí na společné aktivity ERNŠ, PK a JK (projekt "Bílá stopa na Šumavě").

3.3.1 Euroregion Šumava

V úvodní části se věnuji stručnému představení euroregionu, tj. organizačnímu uspořádání, členské základně, vykonávaným činnostem a statistickým údajům, které charakterizují jeho území (rozloha, počet obyvatel a velikostní struktura členských obcí). Údaje jsou uvedeny za okresy vymezující území euroregionu a za území vymezené správními obvody členů euroregionu. Zvláštní pozornost v představení euroregionu je věnována začlenění ERNŠ do mezinárodních struktur a postavení ERNŠ v programech přeshraniční spolupráce.

Analýza financování přeshraniční spolupráce ERNŠ je provedena ve dvou liniích, a to sledováním vývoje rozpočtu organizace a sledováním čerpání prostředků v rámci SFMP a DF v okresech Euroregionu Šumava.

Většina přínosů aktivit přeshraniční spolupráce je obtížně měřitelná, zejména ve finančním vyjádření (často se jedná o různé formy setkávání obyvatel, kulturní a společenské akce, sportovní utkání apod.). Ani původní záměr hodnocení přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu na bázi sledování objemu místních poplatků (rekreační a z ubytovací kapacity) nebylo možné použít z důvodu rozdílných přístupů jednotlivých samospráv (např. město Prachatice nemá stanoven rekreační poplatek).

I metodika hodnocení přínosů programů přeshraniční spolupráce Phare CBC a Interreg IIIA je Evropskou unií postavena na sledování objemu dotací a počtu projektů v prioritních oblastech.

Hospodaření euroregionu

Hospodaření euroregionu je analyzováno vývojem rozpočtů organizace v letech 1998–2006. Údaje před rokem 1998 nejsou z hlediska dostupných materiálů použitelné, neboť metodika vykazování položek rozpočtu byla odlišná. V letech 1993–1997 byly navíc představenstvem euroregionu zjištěny nesrovnalosti v hospodaření organizace, které měly spojitost i s nekvalitním výkaznictvím během tohoto období. V roce 1998 převzala vedení účetnictví Euroregionu Šumava Regionální rozvojová agentura Šumava o.p.s. (RRA), čímž významně přispěla k sjednocení vykazovaných informací a tím umožnila jejich porovnávání v čase.

Příjmy ERNŠ jsou sledovány v členění na členské příspěvky, ostatní příspěvky, dotace a ostatní příjmy.

Na straně výdajů je sledováno hospodaření s prostředky sdružení v členění na výdaje na mzdy, kancelář (provozní výdaje), nákup odborných služeb, výdaje na přeshraniční spolupráci, výdaje na kofinancování projektů SFMP a DF a ostatní výdaje. Sledováním rozpočtových schodků/přebytků rozpočtu v jednotlivých letech je sledována schopnost euroregionu vytvářet finanční rezervy na kofinancování projektů přeshraniční spolupráce. Informace o výdajích na přeshraniční spolupráci jsou vztaheny ke konkrétním aktivitám ERNŠ–vlastní akce euroregionu a projektová činnost v rámci malých fondů (FMP, SFMP a DF).

Analýza alokace prostředků SFMP a DF na území ERNŠ

Jak bylo uvedeno v rešerši, tzv. neinvestiční "měkké" projekty financované ze SFMP a DF tvoří významnou základnu pro prohloubení přeshraniční spolupráce. Analýza čerpání prostředků těchto fondů je provedena v členění dle priorit, příjemců a okresů. Cílem této analýzy je zjistit

1. Kdo získává grantové prostředky přeshraniční spolupráce
2. V jakém objemu a na jaký počet projektů
3. Na jaký účel jsou prostředky vynakládány

Pozornost je zaměřena i na studii vlivu členství obce v Euroregionu Šumava v kontextu s využíváním prostředků malých fondů Phare CBC a DF Interreg IIIA subjekty se sídlem

v členské obci. K hodnocení budou použity kromě číselných přehledů i grafické prvky – grafy a mapy. Zároveň se pokusím zjistit, do jaké míry koresponduje alokace prostředků SFMP a DF na jednotlivá opatření s prioritami stanovenými v rozvojových dokumentech ERNŠ²⁸.

Analýza je rozdělena do dvou částí. V první jsou uvedeny základní charakteristiky souboru, dále jsou zde definovány kategorie proměnné "subjekt" (nositelé projektů) a priority proměnné "předmět" (věcné zaměření projektů). Druhá část obsahuje podrobnou analýzu po linii kategorií subjektů. Cílem této analýzy není vyčerpávající výčet realizovaných projektů, ale vypíchnutí podstatných rysů a vazeb v rámci kategorie subjektů, případně mezi jednotlivými kategoriemi.

Podrobná analýza je vedena po kategoriích subjektů v pořadí podle podílu dané kategorie na celkovém počtu projektů základního souboru. V úvodní charakteristice je vyčíslen podíl kategorie na počtu projektů a na sumě finanční podpory základního souboru. Tato charakteristika je uvedena v absolutních číslech a v procentech. Není-li uvedeno jinak, jsou procentní hodnoty následující po úvodní charakteristice kategorie vztaženy k hodnotám (počtu, výši dotace) projektů v kategorii. Grantové prostředky alokované ze SFMP na podpořené projekty jsou uvedeny v €, přepočten na Kč pomocí kurzů ČNB, dle údajů ČSÚ²⁹, je uveden v závorce.

Na příkladu vybraných obcí budou analyzovány faktory ovlivňující zaměření a rozsah využívání prostředků evropských fondů na přeshraniční spolupráci.

Analýza přínosu přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu

Pro demonstraci konkrétních dopadů přeshraniční spolupráce ERNŠ jsem jako nejvhodnější zvolila oblast cestovního ruchu. Jak je uvedeno v rozvojových dokumentech a akčních programech zpracovaných Euroregionem Šumava, je oblast cestovního ruchu stěžejní pro socioekonomický rozvoj území. Do této oblasti je směřováno i značné množství finančních prostředků, byť pouze zlomek tvoří vlastní prostředky ERNŠ a prostředky získané z evropských fondů.

Analýza bude zaměřena na věcnou náplň projektů realizovaných v prioritě cestovní ruch, objem prostředků a na identifikaci jejich nositelů. Konkrétní přínos přeshraniční spolupráce v rámci cestovního ruchu bude na závěr analytické části demonstrován na projektu "Bílá stopa na Šumavě". Tento projekt je úzce spjat s využíváním prostředků Phare CBC a Interreg IIIA a svým rozsahem významně ovlivňuje nabídku zimní turistiky od Lipna po Český les.

3.3.2 Plzeňský a Jihočeský kraj

Úvodní část je věnována stručnému portrétu obou krajů a krajským úřadům, které organizačně zajišťují jejich chod. Oproti analýze přeshraniční spolupráce euroregionu jsem byla nucena u krajů postupovat jinými kroky. Zatímco naplněním poslání euroregionu je přeshraniční spolupráce, kraje, jako vyšší stupeň územní samosprávy, vykonávají mnohem širší škálu činností, ať již v rámci samostatné, nebo přenesené působnosti (viz aktuální znění zákona o krajích č. 129/2000 Sb.). Jednoznačné vymezení činností přeshraniční spolupráce a jejich postavení v rámci aktivit celého kraje je tak mnohem složitější.

Analýzu přeshraniční spolupráce na krajské úrovni povedu ve dvou liniích:

- spolupráce na úrovni vyšších územních samospráv vyvolaná potřebou řešit podobné problémy související s příhraničními oblastmi
- spolupráce související s podporou přeshraniční spolupráce Evropské unie

²⁸ Rozvojový koncept cestovního ruchu na Šumavě a Akční program

²⁹ Viz. <http://www.czso.cz/ode/tab/dbc10512.htm>

Spolupráce na úrovni vyšších územních samospráv

V literární rešerši jsem se zabývala specifickými problémy příhraničních regionů, jejichž existence významně ovlivňuje integrační snahy a politiku ekonomické a sociální soudržnosti Evropské unie. Výsledkem uvědomění si závažnosti této problematiky je specifická oblast podpory přeshraniční spolupráce v rámci iniciativy Interreg a fondu Phare CBC. Programy podpory vyhlášené v rámci Interreg a Phare CBC však nemohou pokrýt celou škálu oblastí, v nichž je přeshraniční spolupráce nutnou podmínkou zajištění efektivnosti a kvality života v pohraničních regionech. Vykrytí oblastí nepodporovaných z evropských fondů je jedním z hlavních úkolů přeshraniční spolupráce na úrovni vyšších územních samospráv. V této části se tedy budu věnovat identifikaci přeshraničních partnerů krajských samospráv, vymezení oblastí spolupráce, popisu aktivit, identifikaci a kvantifikaci jejich výstupů. Cílem je srovnání obou krajských samospráv porovnáním oblastí, aktivit a výstupů přeshraniční spolupráce a identifikace problémů s ní souvisejících. Podkladem pro hodnocení přeshraniční spolupráce na úrovni vyšších územních samospráv budou informace z webových stránek krajů (www.kr-plzensky.cz a <http://www.kraj-jihocesky.cz>), interní dokumenty krajských samospráv (sborníky z konferencí přeshraniční spolupráce apod.) a informace příslušných odborů krajských úřadů.

Spolupráce související s podporou přeshraniční spolupráce Evropské unie

Zatímco přeshraniční spolupráce na úrovni vyšších územních samospráv je oblastí obtížně kvantifikovatelnou i ocenitelnou, nabízí pole programů Interreg III A a Phare CBC poměrně jednoznačné vyjádření a finanční ohodnocení přeshraniční spolupráce. Pro zhodnocení aktivit v kontextu s čerpáním prostředků zmíněných programů samosprávami Plzeňského a Jihočeského kraje (PK a JK) je stěžejní oblastí územní členění programů. Programy podpory v rámci iniciativy Interreg jsou rozděleny podle územních jednotek NUTS I rozdělených státní hranicí. Na území Jihočeského kraje tak probíhají souběžně 2 programy, a to Interreg III A Česká republika–Rakousko a Interreg III A Česká republika–Bavorsko. Na území Plzeňského kraje jen probíhá program Interreg III A Česká republika–Bavorsko. Vzhledem k analýze programu Česká republika–Bavorsko byl do zpracování zahrnut i Karlovarský kraj, podílející se mimo tohoto programu i na dalším, a to Česká republika–Sasko. Před zapojením České republiky do iniciativy Interreg čerpaly příhraniční regiony prostředky z fondu Phare CBC. Procedurou utváření programových dokumentů a kritériím pro rozdělení finančních prostředků jednotlivým programům se věnuji v literární rešerši (viz kap. 2.9).

Analýzu přeshraniční spolupráce PK a JK v kontextu s čerpáním prostředků z Evropské unie jsem zaměřila na Interreg III A. U tohoto programu je analýza celkových prostředků alokovaných dle krajů s podílem jednotlivých programů (ČR–Bavorsko, ČR–Sasko a ČR–Rakousko). Analýzu programu Česká republika–Bavorsko jsem rozdělila čerpání prostředků podle jednotlivých priorit a opatření, krajů a okruhů příjemců. V analýze jsem se zaměřila na celkové čerpání PK a JK v hodnotovém i poměrovém vyjádření. Sledovány jsou následující hodnotové a poměrové ukazatele:

Cílem analýzy je zjištění, do jakých priorit jsou zaměřeny projekty podpořené v rámci programu Interreg III A jednotlivých krajů a jaký podíl tvoří alokace prostředků v těchto prioritách. Dále bude sledováno, zda tyto priority korespondují s rozvojovými programy krajů. Účelem sledování alokace prostředků podle jednotlivých okruhů žadatelů (např. kraj, obce, mikroregiony apod.) je identifikace hlavních nositelů projektů v rámci jednotlivých priorit i celého programu a určení pozice krajských samospráv v porovnání s ostatními žadateli. Konečně v rámci porovnání obou krajů je sledována i úspěšnost

žadatelů v programech podpory přeshraniční spolupráce poměrem celkových získaných prostředků k počtu obyvatel kraje (u Jihočeského kraje jsou hodnoty doplněny o prostředky získané z programu Česko–Rakousko).

Údaje za jednotlivé programy jsou čerpány z webových stránek krajských úřadů a z portálu evropských fondů³⁰.

3.3.3 Ukázka společných projektů přeshraniční spolupráce Plzeňského a Jihočeského kraje

Závěrečná pasáž praktické části je věnována demonstraci přeshraniční spolupráce na konkrétním projektu, který úspěšně funguje již několik let. Vzhledem k posuzovanému území jsem vybrala projekt z oblasti cestovního ruchu:

Bílá stopa na Šumavě–nositelem projektu je Regionální rozvojová agentura Šumava.

Plzeňský a Jihočeský kraj se spolu s obcemi na území Národního parku Šumava, Správou NP a dalšími subjekty podílejí na financování.

Sledování jsou partneři projektu, zdroje financování a výstupy projektu. Informace jsou získány z interních zdrojů nositele a partnerů projektu.

---

³⁰ www.kr-plzensky.cz, <http://www.kraj-jihocesky.cz>, <http://www.strukturalni-fondy.cz>

4 Analytická část a diskuse

4.1 Euroregion Šumava

4.1.1 Základní údaje

Historie

Euroregion Šumava (ERNŠ) vznikl v roce 1993 jako zrcadlová organizace k existujícímu Euregii Bayerischer Wald–Unterer Inn–Regionalmanagement Mühlviertel. Svou polohou navázal na historické území v minulosti hojně osídlené německým obyvatelstvem, které bylo po druhé světové válce odsunuto. Vysídlení se stalo danému území osudným, po něm následoval hluboký propad hospodářského, kulturního a společenského života v regionu. Cílem zakládajících obcí byla obnova původní prosperity a oživení zapomenutých tradic navázáním zpřetrhaných kontaktů s německým obyvatelstvem, jež se v minulosti značně podílelo na hospodářské a sociální prosperitě regionu.

Obce sdružené v bavorském euroregionu přispěly svými znalostmi a zkušenostmi k vytvoření organizační struktury a základních strategických dokumentů českého euroregionu. Kromě poskytnutých znalostí pomáhala bavorská strana Euroregionu Šumava i hmotně, např. finanční podporou vzniku "Rozvojového konceptu cestovního ruchu na Šumavě" a jeho "Akčního programu"³¹, či vybavením kanceláře nábytkem a výpočetní technikou.

Členstvím euroregionu v trilaterálním euregii Šumava–Bayerischer Wald–Mühlviertel je současně členem mezinárodního sdružení Asociace hraničních a přeshraničních regionů (AEBR).

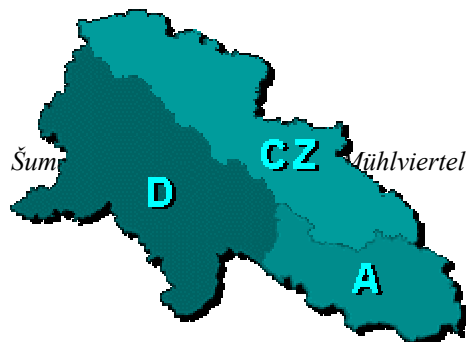
Územní vymezení

Území Euroregionu Šumava bylo při vzniku organizace vymezeno správním územím okresů Domažlice, Klatovy, Prachatice a Český Krumlov. Tyto okresy bezprostředně sousedily s územím Euregia Bayerischer Wald–Unterer Inn–Mühlviertel. Začleněním české sekce do bavorsko–rakouského přeshraničního sdružení vznikl trilaterální euroregion Euregio Šumava–Bayerischer Wald–Mühlviertel.

Poloha obce či města uvnitř vymezeného území nezakládala povinnost stát se členem tohoto uskupení, na druhou stranu obce ležící mimo vymezené území se členy euroregionu stát nemohly. Změna stanov na jaře 2007 umožnila rozšíření vymezeného území o okres Strakonice.

Ustanovení vnější "vnitrostátní" hranice pro členství obcí a měst získalo nový rozměr vyhlášením dotačních programů Fondu malých projektů (FMP) v roce 1995 a následně Společného fondu malých projektů (SFMP) v roce 1999, kdy oprávnění žadatelé mohli být pouze z území vymezeného euroregionem.

Začleněním České republiky do Evropské unie v roce 2004 se rozšířila dotační oblast pro měkké přeshraniční projekty v rámci Dispozičního fondu na celé území Plzeňského a Jihočeského kraje. Obce a města okresů, které do té doby nesousedily přímo se státní hranicí, ale ležely na území jednoho z krajů, získaly šanci podpory svých přeshraničních

³¹ Zadavatelem byla Deutsche Ausgleichsbank, vydání podpořilo Spolkové ministerstvo pro hospodářství SRN v rámci programu TRANSFORM, Euregio Šumava – Bavorský les byl partnerem, dokumenty vznikly za masivní podpory Regionálního sdružení Šumava a Sdružení cestovního ruchu Šumava

aktivit z uvedeného fondu. Z území Plzeňského a Jihočeského kraje projeví zájem o zapojení do euroregionu obce Mikroregionu Milevsko (okres Strakonice). Změna stanov umožnila při valné hromadě v roce 2007 přijmout obce Mikroregionu Milevsko za plnoprávné členy³².

Srovnání rozmístění členských obcí v jednotlivých okresech euroregionu nabízí obrázky č. 1–5. Největší a zároveň nejkompaktnější území tvoří obce a města ležící v okrese Prachatice, v okrese Klatovy mezi státní hranicí a linií Sušice–Klatovy a v okrese Český Krumlov bez vojenského újezdu Boletice. V okrese Domažlice jsou do Euroregionu Šumava zapojena větší města (Domažlice, Horšovský Týn a Kdyně), což může být dáno okrajovou polohou okresu ve vztahu k centrální části regionu–Šumavě. Tabulky č. 3–5 nabízejí srovnání vybraných ukazatelů členských obcí euroregionu ve vztahu k příslušnému okresu.

Členská základna

Členy Euroregionu jsou podle čl. III stanov organizace obce, města, jejich sdružení a další subjekty (právnícké osoby), které mají sídlo na území okresů Domažlice, Klatovy, Prachatice nebo Český Krumlov. Přijetí nových členů podléhá schválení valné hromady euroregionu, podmínkou je vedle přistoupení ke statutu, jednacímu řádu a pravidlům finančního hospodaření i zaplacení členského příspěvku.

Dle stavu k 31.12.2006 tvořilo členskou základnu euroregionu:

- 93 obcí a měst okresů Domažlice, Klatovy, Prachatice a Český Krumlov
- 3 přidružené organizace:
  - Okresní hospodářská komora Klatovy
  - Okresní hospodářská komora Prachatice
  - Správa NP a CHKO Šumava

Velikost členské základny má přímý dopad do hospodaření organizace (členské příspěvky) a zároveň tvoří mandát jejích zástupců při politických jednáních. V zájmu euroregionu je proto podnikat aktivní kroky směrem k rozšiřování počtu sdružených obcí, zejména vhodnou prezentací vlastních aktivit a demonstrací přínosu členství pro obec a region.

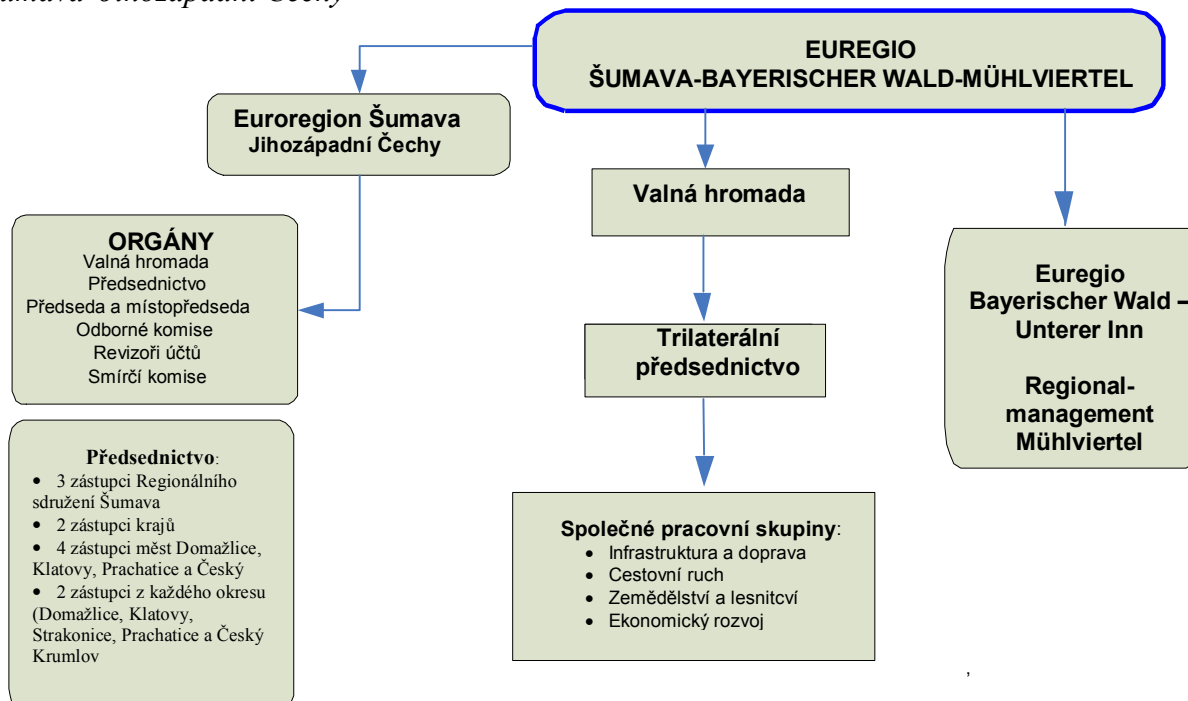
---

³² Údaje o Euroregionu Šumava uvedené v této práci vychází ze stavu před rozšířením o okres Strakonice

Organizační struktura

Organizační strukturu sdružení vymezují stanovy organizace (články V.–XII).

Organizační schéma Euregia Šumava - Bayerischer Wald - Mühlviertel a Euroregionu Šumava–Jihozápadní Čechy

Vymezení činnosti orgánů sdružení

Valná hromada je nejvyšším orgánem sdružení. Tvoří ji zástupci všech členských měst, obcí a přidružených organizací. Valná hromada se schází zpravidla jednou ročně (na jaře) a svolává ji předseda sdružení. Mezi pravomoci valné hromady patří zejména přijímání nových členů, schvalování základních organizačních, rozvojových a ekonomických dokumentů včetně rozpočtu a výsledků hospodaření, volba předsednictva a revizorů účtů a v neposlední řadě i stanovení výše členských příspěvků.

Předsednictvo je výkonným orgánem sdružení. Dle aktuálně platných stanov se skládá z devíti stálých a osmi volených členů. Složení stálých členů předsednictva odráží politické zájmy sdružení (účast hejtmanů Jihočeského a Plzeňského kraje)³³, zájmy nejsilnějších měst (statutární zástupci okresních měst nebo jimi písemně pověřené osoby) a zájmy zakladatelů Euroregionu (tři zástupci Regionálního sdružení Šumava). Osm volených členů (po dvou z každého okresu) schvaluje valná hromada při svém jednání. Předsednictvo zastupuje českou stranu na trilaterálních jednáních předsednictva Euregia Šumava – Bayerischer Wald–Mühlviertel. Předsednictvo ERNŠ volí ze svých členů předsedu a místopředsedu, volební období se kryje s volebním obdobím obecních zastupitelstev.

Zastupování sdružení ve vnějších vztazích je řešeno jednatelem organizace a předsedou sdružení. Předseda sdružení je nadřízeným pracovníkem jednatele, o pravidlech jednateleství a rozsahu kompetencí rozhoduje valná hromada.

³³ Účast hejtmanů v předsednictvu je odrazem snahy euroregionu o větší propojení s krajskými samosprávami a to nejen v rovině koordinace regionálního rozvoje, ale i v souvislosti s finanční podporou aktivit euroregionu a politické podpory při jednáních.

Odborné komise jsou poradními orgány předsednictva, které jmenuje a odvolává jednotlivé členy komisí. Ke konci roku 2006 pracovaly v Euroregionu 3 odborné komise a 1 podkomise:

- komise pro turistiku a cestovní ruch
  - podkomise pro přípravu propagačních materiálů
- komise pro kulturu, sport, školství a mládež
- komise pro zemědělství a lesnictví

Revizoři účtů mají povinnost dohlížet nad běžným účetnictvím organizace a přezkoumávat roční uzávěrky. Jsou celkem tři a do funkce je volí valná hromada.

Činnost euroregionu

Činnosti vykonávané euroregionem se úzce odvíjí od cíle sdružení, tak jak ho definují stanovy v článku II. Obecně lze činnosti shrnout do následujících bodů:

- a. zkvalitnění a koordinace přeshraniční spolupráce
- b. reprezentace regionu
- c. výměna informací
- d. správa Dispozičního fondu
- e. účast na tvorbě strategií rozvoje a programů EU

Jmenované aktivity jsou vykonávány prostřednictvím orgánů sdružení, jeho členů, zaměstnanců a partnerů. Mezi uvedenými subjekty mají zvláštní postavení odborné komise a mikroregionu.

Odborné komise se zabývají zejména problémovými oblastmi, jež zatěžují členské obce a organizace a mají bezprostřední vliv buď na regionální rozvoj příhraniční oblasti nebo na úroveň přeshraniční spolupráce. Kvalita činnosti euroregionu se promítá do velikosti členské základny a do aktivity jednotlivých členů v rámci sdružení. Tomu přesně odpovídá i situace v Euroregionu Šumava. Zatímco činnost komise pro turistiku a cestovní ruch plně reflektuje potřeby regionu, což dokládá vysoký počet aktivně spolupracujících členských obcí, komise pro zemědělství a lesnictví nechává klíčové problémy svého pole působnosti na okraji zájmu. Jedná se zejména o složité vztahy mezi Správou NP a CHKO Šumava a šumavskými obcemi vyvolané rozdílnou představou o podobě a fungování národního parku. Výrazný dopad přetrvávajícího konfliktu na regionální rozvoj dotčeného území i řada přeshraničních aspektů by měly být dostatečnými argumenty pro zapojení Euroregionu Šumava do hledání přijatelného kompromisu a to ve spolupráci s bavorskou sekcí, jež na svém území řeší obdobné problémy. Jednou z cest by bylo vytvoření přeshraniční platformy pro výměnu názorů všech zúčastněných stran, jež by mohla napomoci při hledání řešení schůdného pro přírodu i lidi v ní žijící a podnikající.

Mikroregiony mají mezi partnery své výsadní postavení. Euroregion se snaží aktivně podněcovat obce ke sdružování, což výrazně napomáhá zlepšení komunikace s nimi a zvýšení efektivnosti koordinační činnosti. Prostřednictvím mikroregionu jsou realizovány některé významné projekty (např. tvorba regionálních propagačních materiálů, tvorba rozvojových strategií apod.), kde mikroregiony zajišťují již určitou koncentraci informací. Z projektů přeshraniční spolupráce se také stále více ukazuje nutnost sdružování obcí pro dosažení vyššího stupně alokační efektivnosti, monitoringu i přímé koordinace.

Vztah euroregionu a krajských samospráv

Směrem ke krajským úřadům dosud vládne jistá nevyjasněnost vztahů. Postavení euroregionů, jako koordinátorů přeshraniční spolupráce, není legislativně upraveno. Po vzniku krajských samospráv by bývalo efektivní začlenit euroregiony, jako partnery, do přeshraniční spolupráce krajů. To se tak úplně nepovedlo, když kraje při hledání vlastní identity a způsobu, jak zajistit činnosti stanovené zákonem, se více orientovaly na

vytvoření vlastních struktur, aniž by využily spolupráce se stávajícími. Na vině byla nedořešenost finančního zajištění krajů a zmíněná absence právní úpravy euroregionů.

Konkrétně pro Euroregion Šumava znamenal zánik okresních úřadů výpadek 50 % ročních příjmů, jež představovaly příspěvky okresních úřadů. Ztráta příjmové "jistoty" v podobě příspěvků okresů sice mohla vést k vyšší efektivitě nakládání s prostředky euroregionu, ale spíše měla podobu v přechodném omezení vykonávaných aktivit. Pro zapojení do organizace Euroregionu Šumava byl dán krajským samosprávám podíl na rozhodování poskytnutím dvou míst v předsednictvu. Kraje naopak přispívají částečně na činnost euroregionu a na jeho vybrané projekty.

Koncepčnější přístup k euroregionům je pozorovatelný u Jihočeského kraje, který inicioval prostřednictvím Sdružení obcí Jihočeského kraje vznik Euroregionu Silva Nortica. Jedním z důvodů bylo rovnoměrné pokrytí území podél státní hranice euroregiony, které se následně staly partnery Jihočeského kraje v rámci přeshraniční spolupráce. Mezi euroregiony kraj rozděluje příspěvek na činnost (stabilní složka dotace) a účelové dotace na jednotlivé projekty (variabilní složka vyžadující individuální projednání). Písemná smlouva o partnerství, kde by byly vztahy kraje a euroregionu vymezené, zatím neexistuje. To představuje pro euroregiony jistou míru nejistoty, jež se promítá do plánování finančních zdrojů.

Plzeňský kraj příspěvek na činnost euroregionu sice také poskytuje, jeho výše však podléhá projednávání v rámci balíku dotací příslušného kalendářního roku. Výše příspěvku je předem těžko predikovatelná, neboť závisí na objemu prostředků, které Plzeňský kraj pro dotace vyčlenil, a také na výši podpory ostatním žadatelům. Kromě příspěvku na činnost poskytuje Plzeňský kraj euroregionu i účelové dotace na podporu jednotlivých projektů. Tyto dotace jsou schvalovány podobně jako u Jihočeského kraje po individuálním projednání.

Vztah Euroregionu Šumava, Plzeňského a Jihočeského kraje by bylo možné řešit prostřednictvím nově vzniklé Regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad, která disponuje vlastním rozpočtem. Vytvořením partnerské smlouvy mezi Regionální radou a Euroregionem Šumava by se podařilo propojit aktivity přeshraniční spolupráce s požadavky regionálního rozvoje, jež vycházejí z rozvojových dokumentů regionu soudržnosti. Zároveň by se vytvořila zpětná vazba mezi příhraničními obcemi sdruženými v euroregionu, jež svou okrajovou polohou v rámci krajů leží do jisté míry stranou zájmu, a Regionální radou, jež je tvořena zástupci Rad obou krajů. Tento vztah by mohl napomoci i řešení specifických problémů příhraničních obcí. Euroregion Šumava by příspěvkem od Regionální rady získal stabilní příjem do rozpočtu, což by zvýšilo kvalitu plánování jeho finančních zdrojů.

Řešením vztahu Euroregionu Šumava a krajských samospráv by mohlo být i uzavření trilaterální smlouvy o spolupráci, jež by vedle věcné náplně stanovila i finanční podmínky spolupráce.

4.1.2 Hospodaření Euroregionu Šumava

Hospodaření Euroregionu Šumava probíhá podle řádně schváleného ročního rozpočtu, který je sestavován jako vyrovnaný. Valná hromada sdružení schvaluje rozpočet a volí revizory účtů, kteří dohlíží nad vedením účetnictví a přezkoumávají účetní závěrku. Na konci roku 1998 převzala vedení účetnictví Regionální rozvojová agentura Šumava, což přineslo zprůhlednění účetních záznamů. Z tohoto důvodu jsou v analýze hospodaření euroregionu použity údaje až od roku 1998.

Struktura příjmů podle stanov sdružení:

- roční příspěvek (výši určuje valná hromada)
- vklady spolků, spolkových organizací, podnikatelských subjektů a institucí

- výnosy z publicistické, vydavatelské a jiné činnosti sdružení
- dobrovolné dary a podpory
- dotace nadnárodních organizací, dotace státu a správních orgánů

Roční příspěvek členských obcí Euroregionu Šumava se odvíjí od velikosti obce. V období 1998–2002 byla výše členského příspěvku 2 Kč na obyvatele, od roku 2003 je stanovena na 3 Kč na obyvatele. Valná hromada může kromě řádných členských příspěvků rozhodnout i o předepsání mimořádných příspěvků obcím a organizacím. K tomuto opatření valná hromada přistupuje nejčastěji v souvislosti s úhradou nákladů českého podílu projektů realizovaných v programech přeshraniční spolupráce, které se nepodaří vykryt z jiných zdrojů (např. dotacemi okresních a od roku 2002 krajských úřadů, vlastními prostředky euroregionu apod.). Vzhledem k oddělenému účetnictví projektů spolufinancovaných z DF a SFMP se tyto mimořádné příspěvky neobjeví ve vyúčtování ročního rozpočtu organizace, stejně jako obdržené prostředky z evropských fondů.

Pro účely analýzy hospodaření euroregionu jsou příjmy rozděleny do následujících skupin:

1. Členské příspěvky obcí
2. Dotační prostředky okresních úřadů, následně krajských samospráv
3. Ostatní příjmy (úroky, příspěvky přidružených organizací, dotace úřadu práce, jiné)
4. Příjmy na realizaci projektů přeshraniční spolupráce v rámci DF a SFMP (bude znázorněno samostatně v rámci přehledu projektové činnosti euroregionu)

Hospodaření Euroregionu Šumava je dále rozděleno na běžnou činnost a projektovou činnost spolufinancovanou z prostředků Evropské unie.

Hospodaření v rámci běžné činnosti euroregionu

Podkladem pro zpracování analýzy běžné činnosti byly rozpočty Euroregionu Šumava za období 1998–2006.

Rozpočtové příjmy Euroregionu Šumava

Vývoj příjmů v tomto období znázorňuje graf č.4. Jak je z grafu patrné, činnost euroregionu je financována ze dvou hlavních zdrojů—členské příspěvky obcí a dotace od okresních a krajských úřadů. Dotace od okresních úřadů měly povahu dotace na činnost, jejich výše se rovnala objemu členských příspěvků zaplacených obcemi euroregionu na území daného okresu v kalendářním roce. Do roku 2001 tak měl euroregion zajištěnu velmi stabilní úroveň příjmů.

V roce 2001 došlo k výraznému poklesu celkových příjmů vinou přesunutí úhrady části členských příspěvků na následující rok (2002). Tato situace souvisela s rušením okresních úřadů k 31.12.2001, což pro sdružení znamenalo ztrátu cca 50% ročních příjmů. Vzhledem k nejasné finanční situaci krajských úřadů, kdy až v průběhu roku 2001 byly změnou zákona o rozpočtovém učení daní zajištěny krajům vlastní příjmy pro výkon samosprávné činnosti, nebylo možné očekávat, že nástupem roku 2002 budou ztracené příjmy okresních úřadů nahrazeny alikvotní částkou od krajských samospráv. V roce 2002 byly dopláceny členské příspěvky roku 2001, dotace od krajských úřadů získány nebyly.

Nárůst příjmů v roce 2003 byl způsoben navýšením členského poplatku obcím z 2 Kč na 3 Kč na obyvatele, zároveň se podařilo navázat spolupráci s krajskými úřady a získat dotaci ve výši 300 tis. Kč. Prostředky od krajských úřadů mají povahu účelové dotace na činnost a na krytí konkrétních projektů realizovaných Euroregionem Šumava. Jedná se o úhradu části nákladů na vlastní akce euroregionu (např. "Sázení stromu přátelství"), na tvorbu strategických dokumentů (Akční program rozvoje cestovního ruchu) nebo na pokrytí části českých podílů projektů spolufinancovaných ze SFMP a DF. Krajské úřady Plzeňského a Jihočeského kraje se společně podílely na kofinancování dvou projektů na

podporu prezentace euroregionu a jeho činností ("Euroregion Šumava–most přes hranice"³⁴ a "Dynamické internetové stránky") a na kofinancování čtyř projektů tvorby regionálních propagačních materiálů (image desky Šumava–Český les, prospekt "To nej z regionu" Šumava–Český les, cyklostezky v regionu Šumava a mapy Euregia Šumava–Bavorský les–Mühlviertel). Krajské úřady se dále podílely odděleně na kofinancování projektů: publikace "Naučné stezky", "Turnaj v sálové kopané o pohár ERN Šumava", "10.výročí přeshraniční spolupráce" a "Komunikace mezi sekcemi Euroregionů" (Jihočeský kraj) a "Trilaterální zasedání předsednictev", "Účetnictví bez hranic I a II" a "Internetový portál cestovního ruchu" (Plzeňský kraj). Celková podpora v letech 2003–2006 dosáhla částky 1,100 mil. Kč, z toho 650 tis. Kč tvořily dotace na činnost a 450 tis. Kč dotace na spolufinancování vybraných akcí. Dotace Jihočeského kraje se vyšplhala na 575 tis. Kč, Plzeňský kraj přispěl částkou o 50 tis. Kč nižší.³⁵

Nárůst ostatních příjmů v roce 2006 souvisí se získáním dotace od úřadu práce ve výši 110 tis. Kč na zřízení dvou absolventských míst v kanceláři Euroregionu Šumava.

Rozpočtové výdaje Euroregionu Šumava

Pro vytvoření analýzy výdajové strany rozpočtu Euroregionu Šumava v období 1998–2006 byly položky výdajů kumulovány následujícím způsobem:

1. Služby RRA – činnosti zajišťované Regionální rozvojovou agenturou Šumava (vedení účetnictví, koordinace cestovního ruchu, poradenství, cestovné, poměrná část provozních nákladů, tvorba a řízení projektů)
2. Mzdy – mzdové výdaje, zdravotní a sociální pojištění
3. Kancelář – náklady na provoz kanceláře (spotřeba materiálu, poplatky za telefon, poštovné, internet a webová doména)
4. Cestovné a pohoštění
5. Ostatní výdaje – bankovní poplatky, odpis majetku, ostatní služby
6. Poplatek AGEG – český podíl poplatku Asociaci evropských hraničních regionů³⁶
7. Akce ERNŠ – akce mimo projekty kofinancované ze SFMP a DF³⁷
8. SFMP, DF – české podíly, kursově ztráty, poplatek administrátorovi fondu

Vývoj rozpočtových výdajů Euroregionu Šumava v období 1998–2006 zobrazuje graf č.5. Jak je z grafu č.5 patrné, výdaje euroregionu v čase značně kolísají.

Služby Regionální rozvojové agentury Šumava

Hlavní podíl na výkyvech celkových výdajů mají smluvní vztahy euroregionu a Regionální rozvojové agentury Šumava. Na základě smlouvy o spolupráci zajišťuje agentura euroregionu řadu odborných služeb–koordinaci cestovního ruchu, poradenství, vedení účetnictví, tvorbu a řízení projektů, částečně i administrativní činnosti. Tyto poskytované služby jsou agenturou zúčtovány zpravidla jednou ročně. V případě, že nedojde k jejich úhradě v běžném kalendářním roce (např. z důvodu realizace projektů, jež přesáhne kalendářní rok a tudíž odměna za vykonané služby je vyfakturována až po zdárném ukončení projektů), přesouvá se platba do roku následujícího, což se odrazí ve výrazném nárůstu celkových výdajů takového roku (např. úhrada služeb RRA za rok 2001 v roce 2002 v hodnotě 200 tis. Kč znamenala nárůst celkových výdajů o 30%).

Mzdové náklady

³⁴ Projekt "Euroregion Šumava – most přes hranice" představil v krátkém filmovém dokumentu navázané česko-německé partnerské vztahy, akce s významným přeshraniční dopadem a další aktivity v průběhu prvního desetiletí existence euroregionu.

³⁵ O výši dotace rozhoduje Zastupitelstvo a Rada kraje

³⁶ Členem asociace je Euroregion Šumava – Bavorský les – Mühlviertel jako celek

³⁷ Rok 2000 – Veletrh cestovního ruchu Mnichov, prezentace v Czech travel Guide, Euregio Post; 2001 - prezentace v Czech travel Guide, 2003 – turnaj "O pohár ERN Šumava", 2004 – sázení stromu, Toulky podzimní Šumavou, aktualizace Akčního programu CR na Šumavě; 2005 – Vítejte vás v Praze (exkurze); 2006 – Euregio Cup

Druhou významnou položkou výdajů jsou mzdy. Mzdové náklady roku 1998 byly ovlivněny pracovními smlouvami před navázáním spolupráce mezi Euroregionem Šumava a rozvojovou agenturou. Po ukončení pracovních smluv v roce 1999 došlo k meziročnímu poklesu vyplácených mezd o 63 % na 146 tis. Kč. V období 1999–2005 tvořil mzdové náklady pouze pracovní poměr jednatele sdružení, v letech 2003 - 2005 ho doplnily zkrácené úvazky pomocných administrativních sil. Pro rozvoj euroregionu byla situace kolem personálního zajištění chodu české sekce euregia i úrovně a šíře poskytovaných služeb nadále neudržitelná, a proto na podzim 2005 zřídil dvě absolventská místa na pozice manažer projektů a koordinátor propagace a vedení administrativy euroregionu. Posílení pracovního týmu vedlo ke strmému nárůstu mezd v roce 2006 na konečnou částku 499 tis. Kč (trojnásobek hodnoty roku 2005). Částečným krytím zvýšených mzdových nákladů byla dotace od úřadu práce na nová absolventská místa ve výši 110 tis. Kč. Očekávanými efekty z rozšíření zaměstnanecké základny jsou zlepšená úroveň komunikace a propagace činností euroregionu a posílení projektové činnosti s výhledem na nové programovací období 2007–2013 (pro projektovou činnost byla zřízena samostatná kancelář v Klatovech, která umožňuje širší kontakt s veřejností než sídlo v Běšinech). Posílení činnosti euroregionu mělo odraz i v rostoucím zájmu o vstup do sdružení. Při valné hromadě na jaře 2007 bylo přijato celkem 33 nových členů (32 obcí z okresu Strakonice a město Nýrsko z okresu Klatovy). Vstupem nových členů se posílí rozpočet ERNŠ při aktuálním poplatku 3 Kč/obyvatele o cca 62 tis. Kč.

Vlastní akce euroregionu (kulturní výměny, rozvojové koncepce, propagace)

Do struktury výdajů významně promlouvají i náklady na akce euroregionu organizované bez přispění evropských fondů. Tyto akce, zpravidla menšího charakteru, jsou zaměřeny na budování a rozvíjení přátelských kontaktů v přeshraničních vztazích (např. "Toulky podzimní Šumavou", "Sázení stromu přátelství" apod.). Kromě uvedených kulturních výměn se sdružení aktivně podílí na koncepčním přístupu k regionálnímu rozvoji šumavského regionu. V roce 2004 byl za přispění euroregionu aktualizován "Akční program rozvoje cestovního ruchu na Šumavě". Z prostředků sdružení byla uvolněna částka 100 tis. Kč, nový dokument je v pořadí již druhou aktualizovanou verzí programu od jeho vzniku v roce 1996. Nedílnou součástí jsou i výdaje na propagaci. Dosud největší částka (120 tis. Kč) byla uvolněna z rozpočtu ERNŠ v roce 2000 na pokrytí alikvotní části nákladů magazínu Euregio Post. Jednalo se o společný informační magazín všech tří sekcí euregia, který vycházel v nákladu 5000 ks v období 1998–2000. Vysoké náklady na tisk a postupující trend internetových magazínů ukončily vydávání tohoto čtvrtletníku.

České podíly projektů kofinancovaných z prostředků Evropské unie

Velmi proměnlivou složkou výdajů rozpočtu Euroregionu Šumava jsou výdaje na krytí českého podílu projektů realizovaných z DF a SFMP. Účetnictví projektů probíhá odděleně od účetnictví sdružení a celkové výdaje české strany je tak možné určit až po uzavření projektu a jeho konečném vyúčtování. V rozpočtu se proto objevují tyto výdaje nahodile a to pouze v případě, že se euroregionu nepodaří zajistit jejich uhrazení z jiných zdrojů (krajské dotace, dotace okresních úřadů, příspěvky dotčených obcí a organizací). V grafu č. 5 jsou dobře identifikovatelné roky, kdy tvořily úhrady českých podílů významný prvek struktury celkových výdajů. Jednalo se o roky 1998 (končící programy SFMP 96), 2001 a 2002 (končící programy SFMP 98, 99) a 2006 (končící programy SFMP 2002 a 2003, průběžně končící programy DF). Celkové výdaje na české účasti hrazené ze zdrojů euroregionu dosáhly ve sledovaném období částky 573 tis. Kč, přičemž plných 42,4 % připadlo na výdaje roku 2006.

Vytváření rezerv finančních prostředků

Způsob financování projektů SFMP a zejména DF klade zvýšené nároky na dostatečné rezervy volných finančních zdrojů. Objem finančních prostředků v pokladně a na

bankovním účtu ERNŠ v období 1998–2006 znázorňuje graf č. 6. Pro konstrukci hodnot grafu byly použity stavy k 1.lednu, informace byly získány z rozpočtů euroregionu v příslušných letech..

Vývoj hotovostních prostředků ERNŠ ovlivňují:

- saldo hospodaření euroregionu
- vývoj závazkových vztahů (stav pohledávek a závazků)
- toky prostředků spojené s realizací projektů SFMP a DF

Na průběhu křivky je zřejmý rozhodující vliv finančního řízení projektů SFMP a DF na stav hotovosti organizace. Absence zálohového financování u DF vede k vázanosti finančních prostředků ve výdajích projektů do provedení závěrečného vyúčtování. To může způsobit zejména menším organizacím problémy v podobě přechodného nedostatku hotovosti. Na poklesu prostředků v roce 2006 mělo vliv i financování plně výše českého podílu realizovaných projektů (243,4 tis. Kč) z rozpočtu euroregionu. Na valné hromadě v roce 2007 bylo rozhodnuto o rozdělení českého podílu mezi euroregion a členské obce.

Vytváření rezerv je vázáno na schopnost sdružení hospodařit s přebytkem. Graf č. 7 znázorňuje hospodaření euroregionu v letech 1998–2006. Výchozí hodnotou pro stanovení rezervy v roce 1998 jsou přebytky hospodaření za období 1993–1997, které činily 298,1 tis. Kč. Kladného salda dosáhlo sdružení v letech 1999, 2003, 2004 a 2005, nejvyšším přebytkem byl výsledek roku 1999 (271,4 tis. Kč) a nejvyšší rezervy za sledované období dosáhl euroregion v roce 2005 (709,4 tis. Kč). Naopak záporný výsledek byl vykázan v letech 1998, 2001, 2002 a 2006. Zejména ztráta roku 2006 ve výši 496,7 tis. Kč znamenala výrazný pokles rezervních prostředků na konečnou hodnotu 212,7 tis. Kč. Jak ale vyplynulo z rozhodnutí valné hromady, realizovaná ztráta způsobená českými podíly realizovaných projektů bude částečně pokryta sdruženými vklady členů euroregionu.

Projektová činnost Euroregionu Šumava

Ve sledovaném období 1998–2006 realizoval Euroregion Šumava celkem 28 projektů spolufinancovaných z prostředků EU. Z malých fondů (FMP a SFMP) programů Phare CBC 1996–2003 byly čerpány dotace k 21 projektům, Dispoziční fond se podílel na spolufinancování celkem 7 akcí. Celková výše přiznané podpory dosáhla částky 95 897 € (cca 2 718 tis. Kč), výše české účasti se vyšplhala na 42 413 € (1 280 tis. Kč). Na krytí této částky se euroregion podílel sumou 649 597 Kč, zbylé náklady byly hrazeny ze sdružených prostředků krajů, okresů, členských obcí a organizací.

Žádosti o podporu byly za Euroregion Šumava podávány ve sledovaném období pouze do programů česko-bavorské přeshraniční spolupráce (sídlo sdružení leží v okrese Klatovy). Aby bylo možné využívat i prostředků česko-rakouského programu, uzavřel Euroregion Šumava smlouvu o partnerství s Regionálním sdružením Šumava³⁸, které má sídlo ve Stachách na území okresu Prachatice.

Pro potřeby analýzy byly projekty Euroregionu Šumava rozděleny do kategorií³⁹:

1. podpora cestovního ruchu
2. rozvoj mezilidských vztahů
3. komunikace a propagace přeshraničního euregia
4. lidské zdroje

Ad. 1 Projekty na podporu cestovního ruchu jsou zaměřeny na tvorbu propagačních materiálů regionálního významu. Jejich cílem je vytvořit kvalitní

³⁸ Regionální sdružení Šumava je zájmovým sdružením právnických osob. Jeho členy jsou zejména obce centrální Šumavy, ale i Šumavská lyžařská župa nebo RC PRO – BIO Šumava. Sdružení bylo založeno v prosinci 1992, sídlí ve Stachách. V roce 1996 bylo spoluzakladatelem Regionální rozvojové agentury Šumava o.p.s. Více informací na <http://rss.isumava.cz>

³⁹ seznam projektů viz. tabulka č.6

nástroj pro propagaci Šumavy a Českého lesa mapující nabídku celého území. Prospekty jsou cíleně distribuovány do informačních středisek na české i bavorské straně Šumavy, členským obcím a významná část je využita při společné prezentaci na domácích i zahraničních veletrzích cestovního ruchu. Tyto projekty navazují na cíle stanovené v Rozvojovém konceptu cestovního ruchu na Šumavě z roku 2001. Výroba probíhá ve větších nákladech, aby bylo dosaženo nižších nákladů na výtisk. Vzhledem k širokému využití a to jak v plošném, tak účelovém měřítku, zde není riziko jejich zastarání. Projekty zaměřené na cestovní ruch byly realizovány v období 2005–2006.

Ad. 2 Projekty na rozvoj mezilidských vztahů podporují organizační zajištění významných společenských a sportovních akcí pořádaných euroregionem. Pravidelnými účastníky těchto setkání jsou zástupci bavorské i rakouské sekce. Pořádané akce vedle prostoru setkávání nabízejí i možnost představit euroregion a jeho činnost veřejnosti.

Ad. 3 Projekty na posilování propagace a komunikace přeshraničního euregia jsou zaměřeny na tvorbu produktů upevňující vztahy mezi jednotlivými sekcemi a podporující dlouhodobý záměr vytvořit společné sdružení s vlastní právní subjektivitou na stávajícím území. Projekty typu společné internetové prezentace, vydávání přeshraničního bulletinu apod. mají posílit a rozšířit znalosti o sousedních územích. Trilaterální setkání se věnují řešení společných problémů i učení vzájemné komunikace v odlišných kulturních prostředích.

Ad. 4 Projekty zaměřené na lidské zdroje se věnují získávání specifických vědomostí a znalostí profesních skupin s významným dopadem na rozvoj přeshraniční spolupráce. Projekty "Účetnictví bez hranic" (I a II cyklus) se věnovaly otázkám správného vedení účetní evidence dotací čerpaných z evropských fondů. Poznávací zájezdy pro pracovníky informačních center přinesly účastníkům vedle navázání osobních kontaktů i vzájemné předání cenných praktických informací a znalostí.

Shrnutí

Euroregion Šumava patří mezi nejstarší euroregiony na území České republiky. Přes počáteční problémy se za pomoci bavorského euroregionu a Regionální rozvojové agentury Šumava podařilo vytvořit prosperující síť přeshraničních kontaktů napříč různými oblastmi života. Navázané kontakty hrají důležitou roli v regionálním rozvoji příhraničních oblastí, ať již koordinací aktivit místních aktérů, výměnou zkušeností, či získáváním prostředků z evropských fondů na podporu přeshraniční spolupráce.

Na vlastní činnost euroregionu měly pozitivní dopad personální změny v průběhu roku 2005. Vytvořením nových pracovních míst sice vzrostly mzdové náklady, ale zároveň se podařilo zajistit některé klíčové činnosti euroregionu (propagace, projektová činnost, komunikace apod.) na profesionální úrovni. To se pozitivně odrazilo ve větší informovanosti o aktivitách euroregionu nejen ve vztahu k vlastním členům, ale i ve vztahu k veřejnosti, či potenciálním členům a partnerům.

Kvalitní prezentace a propagace je jednou z cest, jak rozšiřovat členskou základnu. Jak bylo ukázáno v analýze hospodaření, mají členské příspěvky zásadní vliv na objem příjmů euroregionu. Rozšíření území oprávněných žadatelů Dispozičního fondu na celý Plzeňský a Jihočeský kraj otvírá euroregionu nové příležitosti k rozšiřování. Budoucím členům může nabídnout zázemí stabilní organizace, jež se dlouhodobě zabývá přeshraniční spoluprací, disponuje širokou škálou přeshraničních kontaktů a je schopná zajistit i odbornou pomoc žadatelům v programech přeshraniční spolupráce. Svými vlastními projekty zaměřenými na rozvoj lidských zdrojů a cestovní ruch euroregion významně přispívá k rozvoji území a ke zkvalitnění vybraných služeb. I z toho mohou členské obce a organizace získávat užitek.

Slabší stránkou dosavadní činnosti euroregionu je fungování některých odborných komisí a pracovních skupin, jako například komise pro zemědělství a lesnictví⁴⁰. Do kompetence této komise spadají sporné otázky, jež rozdělují šumavské obce a vedení národního parku Šumava. I přesto, že se jedná o klíčovou záležitost s širokými dopady na regionální rozvoj české i bavorské strany Šumavy, nebyla daná problematika euroregionem ani česko-bavorským euregiem řešena. Euregio Šumava–Bayerischer Wald by zde měl sehrát roli zprostředkovatele, který vytvoří platformu pro jednání vedení národních parků, krajských úřadů, obcí a dalších zúčastněných osob a organizací.

Ve vztahu Euroregionu Šumava, Plzeňského a Jihočeského kraje přetrvává jistá míra nevyjasněnosti vzájemných vztahů a postavení. Na vině je absence právní úpravy role euroregionů v přeshraniční spolupráci, jež není dostatečně krajskými úřady vnímána a oceňována. Nerovnoměrná podpora činnosti euroregionu přináší komplikace v řízení a plánování finančních zdroj. Řešením by bylo uzavření dohody o spolupráci a to buď na úrovni Regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad nebo na úrovni krajských samospráv v podobě trilaterální dohody. V každém případě by uvedená dohoda měla kromě věcné specifikace obsahovat i finanční podmínky spolupráce.

4.1.3 Euroregion Šumava – analýza SFMP 1996 - 2003

Phare CBC Česká republika–Bavorsko

Posuzovaný soubor tvoří celkem 975 projektů schválených v programech přeshraniční spolupráce SFMP Phare CBC Česká republika–Bavorsko 1996–2003. Údaje o projektech poskytl Regionální rozvojová agentura Šumava o.p.s. Data obsahovala číslo a název projektu, jméno a adresu žadatele a údaje o financování v rozsahu příspěvek z fondu, český podíl a celkové náklady projektu. Takto byly údaje poskytnuty zvláště za jednotlivé programy s výjimkou programů 1996–1998, kde byly dodány kumulovaně. Finanční údaje byly uvedeny v €. Pro potřeby analýzy byl základní soubor očištěn o zrušené projekty⁴¹ a projekty realizované mimo území Euroregionu Šumava⁴².

Základní charakteristika souboru

Základní soubor čítá 943 projektů podpořených v rámci SFMP 1996–2003 Phare CBC Česká republika–Bavorsko. Celková alokace finanční podpory činí 3 381 738 € (cca 114,2 mil. Kč).

Nositeli projektů bylo celkem 289 různých subjektů, z toho 128 (44,4 %) realizovalo pouze jeden projekt. Subjekty byly podle právní formy, případně zaměření činnosti, rozděleny do následujících kategorií (viz. tabulka č. 7)⁴³:

1. Municipality (obce a města)
2. Sdružení obcí (Regionální sdružení Šumava, Euroregion Šumava, ostatní svazky a mikroregiony)
3. Příspěvkové organizace, školy a obecně prospěšné společnosti
4. Životní prostředí (NP, CHKO)

⁴⁰ viz. "Zpráva o činnosti Euroregionu Šumava 2005"

⁴¹ V programech SFMP 97 a 98 došlo ke zrušení 31 projektů schválených k realizaci. Hlavními příčinami byly pravděpodobně malé zkušenosti žadatelů s realizací obdobných projektů a poměrně jednoduchá projektová žádost. Z objemu schválených projektů programů SFMP 97 a 98 (celkem 52 % z celého souboru – viz. tabulka č. 8 a graf č. 8) lze usuzovat na preferenci kvantity podpořených žádostí. Tento postup mohl být veden snahou o propagaci a zprostředkování základních zkušeností s řízením projektů mezi cílovými skupinami žadatelů

⁴² Projekt na budování regionální cyklostezky Sokolov – Slavkovský les, nositelem projektu město Sokolov, projekt podpořen v prioritě "Malé infrastrukturní projekty" SFMP 2000 Phare CBC Česká republika - Bavorsko, přiznaná dotace 49 631 €.

⁴³ Tabulka č. 7 obsahuje výčet subjektů ve všech kategoriích s výjimkou kategorie Municipality, kde je jednoznačně zařazení vzhledem k právní formě subjektu

5. Občanská sdružení (sportovní organizace, jiné)
6. Ekonomické subjekty (okresní hospodářské komory, sdružení podnikatelů, ...)
7. Okresy (okresní úřady a úřady práce)
8. Ostatní (nadace a církevní organizace)

Nejvíce projektů uskutečnily: Město Prachatice, Správa NP a CHKO Šumava, Regionální sdružení Šumava a Euroregion Šumava⁴⁴.

V analýze projektů podle tématického zaměření projektu byly stanoveny následující priority⁴⁵:

- People to people (kulturní akce, festivaly, sportovní klání, školní výměny, přátelská setkání apod.)
- Cestovní ruch, ekonomický rozvoj
  - infrastruktura (značení stezek, informační systémy, jiné)
  - propagační materiály
  - lyžařské trasy⁴⁶
- Lidské zdroje (workshopy a semináře s výjimkou příslušnosti k prioritě "Životního prostředí", koordinace pracovního trhu, ...)
- Životní prostředí (workshopy a semináře zaměřené na životní prostředí, ekologické zemědělství, odborné tiskoviny, ...)
- Komunikace (přeshraniční informační materiály, internetové stránky, ...)
- Studie
- Malé infrastrukturní projekty

Při rozdělení projektů do jednotlivých priorit byl základním třídícím kritériem název projektu⁴⁷, pomocnými kritérii právní forma žadatele, velikost přiznané podpory v absolutní hodnotě a procentuálním podílu dotace na celkových nákladech.⁴⁸

Graf č. 9 znázorňuje rozdělení projektů do jednotlivých priorit podle počtu projektů a obdržené dotaci SFMP. Z hlediska počtu jsou dominantní projekty "People to people", které tvoří celkem 45 % všech projektů. Vysoký počet byl realizován i v prioritě "Cestovní ruch" (31 %) a v prioritě "Lidské zdroje" (10 %). Pouze 3 % všech projektů připadají na prioritu "Malé infrastrukturní projekty", která však z hlediska objemu získané dotace ze SFMP hraje dominantní roli s 31 % (1 063 537 € / 35,2 mil. Kč). Na druhém místě s 26 % jsou z hlediska výše dotace priority "Cestovní ruch" a "People to people". Objemem nejnižší podporu obdržely projekty v prioritě "Komunikace" (89 803 € / 2,99 mil. Kč). Přesné údaje jsou shrnuty do tabulky č. 9. Jak je z tabulky patrné, průměrný grant infrastrukturních projektů byl cca desetkrát větší než průměrná hodnota dotace u ostatních priorit. Finančně nejméně náročné byly projekty v prioritě "People to People" a "Lidské zdroje", kde se průměrná hodnota podpory pohybovala mezi 70-80 tis. Kč.

Rozdělení projektů v jednotlivých okresech podle počtu a celkové alokované částky znázorňuje graf č. 11. Jak je z grafu patrné, dominantní roli hrají centrální okresy

⁴⁴ Nejúspěšnější žadatelé počtem realizovaných projektů podle kategorie: Město – Prachatice (51), Obce – Zdíkov (13), Sdružení obcí – RSS (26), Ekonomické subjekty – OHK Klatovy (15), Životní prostředí – Správa NP a CHKO Šumava (31), Škola – ZŠ TGM Klatovy (15), Příspěvkové organizace – MěKZ Horšovský Týn (11), Občanské sdružení – TJ Sušice (7), Ostatní (nadace, církevní organizace) – Nadace barokního divadla Zámku Český Krumlov (5).

⁴⁵ Označení priorit vychází z priorit vyhlášených v programech. Priorita "Podpora místní demokracie" nebyla v souboru projektů identifikována, priority "Cestovní ruch" a "Ekonomický rozvoj, turistika" vyhlášené v programech SFMP 1999 – 2003 byly sloučeny do společné priority "Cestovní ruch".

⁴⁶ Podpriorita lyžařské stopy byla vyčleněna s ohledem na představení projektu "Bílá stopa na Šumavě" v rámci ukázky přeshraniční spolupráce na konkrétním projektu s regionálním dopadem

⁴⁷ Ve většině případů bylo možné věcné zaměření projektu z názvu odvodit

⁴⁸ Velikost podpory projektů jednotlivých priorit byla při výzvě k předkládání projektů specifikována – např. propagační tiskoviny byly podporovány v DF 50 %, apod.

eurometropolitní oblasti - Klatovy a Prachatice, s mírnou převahou okresu Klatovy. Zbylé okresy Domažlice a Český Krumlov získaly dohromady podporu u 293 projektů (31%) s celkovou dotací 817 805 € (cca 28,32 mil. Kč - 24 %). Rozdíl mezi procentním podílem počtu projektů a obdržené dotace je způsoben malými infrastrukturními projekty. Nejvyšší počet těchto projektů obdržely subjekty v okrese Klatovy, čemuž odpovídá i 40 % podíl na objemu obdržených prostředků SFMP. Vztáhneme-li však získaný objem dotací k počtu obyvatel okresu, zjistíme, že nejvíce dotačních prostředků SFMP získal okres Prachatice s 788 Kč/obyvatele. Na druhém místě je okres Klatovy s 517 Kč/obyvatele, okresy Domažlice a Český Krumlov získaly necelých 250 Kč/obyvatele. Počty projektů podpořených v jednotlivých okresech a hodnotu alokované dotace znázorňuje tabulka č. 10. Tabulka č. 11 znázorňuje rozmístění malých infrastrukturních projektů v okresech eurometropolitní oblasti.

Analýza realizovaných projektů programů SFMP 96–03 podle kategorií subjektů

Hlavními nositeli projektů byla **města a obce**. Dohromady se podílely na realizaci 44 % projektů (402 z 943) s celkovou podporou 1 867 081 € (62,4 mil. Kč – 58 % alokovaných prostředků). Vyšší průměrná hodnota získané dotace byla dána realizací většiny tzv. malých infrastrukturních projektů (87,5 % celkového počtu), které se na prostředcích získaných municipalitami ze SFMP podílely 48%. V počtu projektů převažují jako žadatelé města s celkem 230 podpořenými projekty (57 % počtu v kategorii), obce mírně převažují v objemu získaných prostředků, jež se vyšplhaly na 950 768 € (62,42 mil. Kč - 51 %). Vyšší podpora na straně obcí je způsobena zmíněnými infrastrukturními projekty. V této prioritě uspěly obce s 21 projekty, k nimž obdržely dotaci 582 717 € (19,27 mil. Kč). Nejvyšší počet projektů této priority realizovaly obce na Klatovsku (14) s celkovou dotací 406 427 € (13,52 mil. Kč). Města získala podporu u 6 infrastrukturních projektů s dotací 314 802 € (10,28 mil. Kč). Vyšší počet projektů i obdrženou částku než města získaly obce na úpravu lyžařských stop, což souvisí s úspěšnou realizací projektu "Bílá stopa na Šumavě". Z meziokresního srovnání měst a obcí po jednotlivých prioritách dále vyplývá:

- V projektech "People to people" byly velmi aktivní obce na Prachaticku s 37 projekty a celkovou dotací 71 979 € (2,43 mil. Kč). Naopak obce na Klatovsku byly velmi pasivní, realizovaly pouze 8 projektů s dotací 18 614 € (640 tis. Kč), což je nejméně za všechny okresy. Důvodem může být vysoký počet měst realizovaných projektů v okrese Klatovy (34 ks/77 711 €/2,65 mil. Kč) a z toho plynoucí koncentrace větších kulturních akcí do měst (např. Dny Sušice, Švihovské hudební léto apod.).
- V projektech na podporu infrastruktury cestovního ruchu (turistická značení, informační systémy apod.) převažují akce měst. V okrese Klatovy bylo městy realizováno celkem 13 projektů s alokací 53 091 € (1,78 mil. Kč), z toho 8 projektů uskutečnila města Hartmanice a Kašperské Hory. Počtem obyvatel spíše větší obce využily získané prostředky na vyznačení turistických stezek, které rozšířily stávající nabídku tras pro turisty. Cílem bylo zvýšit atraktivnost daných lokalit pro návštěvníky, kteří jinak míří do centrálních míst Šumavy, jako jsou Modrava, Srní a Kvilda.
- V projektech zaměřených na vydávání propagačních materiálů dominoval okres Klatovy. Z celkem 40 realizovaných projektů uskutečnily obce 13 akcí, města se zapojila 27 projekty. Většina prospektů se věnovala výhradně sídlu žadatele. Prospekty propagující větší území byla realizována městy Švihov a Hartmanice a obcemi Zavlekov a Malý Bor. Nejvyšší počet propagačních materiálů vytvořilo město Prachatice (14 ks, celková dotace 34 535 €/1,12 mil. Kč). Až na prospekt "Naučné stezky okresů Prachatice –Freyung–Grafenau" představovaly tyto materiály památky a zajímavosti města a nejbližšího okolí. Prospekty zaměřené na

rozlehlejší území byly realizovány v okrese Prachatice výjimečně. V okresech Domažlice a Český Krumlov realizovaly více projektů obce než města. V okrese Domažlice byly nositeli projektů v 75% obce, které nejsou členy Euroregionu Šumava.

Sdružení obcí se na realizaci projektů podílely 10 % (95 ks), celková dotace dosáhla částky 466 929 € / 15,66 mil. Kč (14 % alokované částky). Většina podpořených projektů (52 %) byla podána Regionálním sdružením Šumava (26) a Euroregionem Šumava (21). V objemu alokovaných prostředků SFMP dosáhly tyto dvě organizace dokonce podílu 63,2 % (295 750 € / 9,99 mil. Kč), což bylo způsobeno nákupem stroje na úpravu lyžařských stop Regionálním sdružením Šumava (celková dotace 79 234 € / 2,7 mil. Kč). Základním cílem pořízení rolby bylo rozšířit projekt "Bílá stopa na Šumavě" také do jižní části pohoří s možností napojení tras na udržované stopy v Bavorsku a Rakousku. Ostatní podpořené projekty v této kategorii byly realizovány celkem 13 různými subjekty, z nichž byla neaktivnější sdružení na Klatovsku (Běleč–6 projektů, dotace 16 072 € / 525 tis. Kč a Úhlava–9 projektů, dotace 36 487 € / 1,18 mil. Kč). Velmi aktivní bylo i Sdružení lipenských obcí na Českokrumlovsku (7 projektů, dotace 19 482 € / 697 tis. Kč). Z porovnání priorit v této kategorii vyplývá:

- Nejvíce projektů (45) bylo zaměřeno na podporu cestovního ruchu. Výroba propagačních materiálů tvořila cca 70% (31 projektů s dotací 124 061 € / 4,15 mil. Kč). Dominovaly prospekty Regionálního sdružení Šumava (9 projektů s dotací 51 618 € / 1,78 mil. Kč), aktivní bylo i Sdružení lipenských obcí na Českokrumlovsku (4 prospekty) a Chodská liga na Domažlicku (4 prospekty). Na rozdíl od propagačních materiálů municipalit byly prospekty zaměřeny na rozsáhlejší území. Zejména z pohledu využití vyrobených materiálů na propagaci na zahraničních, ale i domácích veletrzích cestovního ruchu je výroba takových prospektů efektivnější, ale i ekonomičtější (sdružování prostředků zúčastněných lokalit).
- Projekty zaměřené na komunikaci byly druhou nejpočetněji zastoupenou skupinou. Na celkovém počtu se nejvíce podílel Euroregion Šumava (9 projektů, dotace 22 395 € / 744 tis. Kč). Tyto projekty byly zaměřeny na vydávání přeshraničního magazínu Euregio Post v období 1998–2000 a na budování interaktivních webových stránek www.euregio.cz (prezentace euroregionu) a www.isumava.cz (propagace cestovního ruchu na Šumavě).
- Projekty zaměřené na lidské zdroje se soustředily na tvorbu vzdělávacích materiálů a organizaci workshopů. Největší počet projektů realizovalo Regionální sdružení Šumava (5 projektů, dotace 43 166 € / 1,52 mil. Kč), které vydalo publikaci "Šumava bez hranic" a to v tištěné i elektronické verzi.
- V prioritě "People to people" bylo realizováno celkem 12 projektů podpořených částkou 23 008 € (793 tis. Kč). Šest projektů realizoval Euroregion Šumava (oslavy výročí vzniku ERN, turnaj v sálové kopané), pět projektů se zapojilo Sdružení obcí Běleč (akce zaměřené na společenská setkání a sportovní akce).

Kategorie příspěvkové organizace, školy a obecně prospěšné společnosti se na podpořených projektech podílela 21 % (197 z 943) s celkovou dotací 389 342 € (13,47 mil. Kč - 12 % sumy alokované ze SFMP). Průměrná nižší podpora je dána koncentrací v prioritě "People to people", kam náleželo celkem 65 % (128 z 197) z podpořených žádostí kategorie. Na tyto projekty připadla podpora ze SFMP ve výši 66,7 % alokované sumy (259 768 € / 8,91 mil. Kč). Uvnitř kategorie převažovaly v prioritě "People to people" projekty škol s alokací 149 078 € (4,87 mil. Kč–81 projektů) a městských kulturních zařízení (67 848 € / 2,26 mil. Kč, 25 projektů). V rámci ostatních priorit byla početněji zastoupena prioritní "Lidské zdroje" s alokací 76 020 € (2,71 mil. Kč -

44 projektů). Náplní zde byly odborné publikace muzeí, jazykové kurzy, studijní pobyty a stáže. V meziokresním srovnání byly neaktivnější školy v okrese Český Krumlov (účast i malých škol ZŠ Větrní, ZŠ Loučovice a ZŠ Chvalšiny) a v okrese Klatovy. Mezi kulturními příspěvkovými organizacemi dominovala Městská kulturní střediska v okrese Domažlice. Projekty realizované těmito subjekty byly zaměřeny na významné kulturní akce nadregionálního charakteru (např. Chodská pouť a Dudácký festival v Domažlicích, folková přehlídka "Rýzmborský guláš"). Městské kulturní zařízení v Horšovském Týně realizovalo prostřednictvím projektů SFMP vydání propagačních materiálů města (7 projektů, dotace 10 473 € / 356 tis. Kč).

Občanská sdružení (zejména sportovní kluby, kulturní spolky a zájmové organizace) realizovala ze SFMP celkem 146 projektů (15 %) o celkové alokaci 306 119 € (10,66 mil. Kč – 9 %). Průměrná hodnota podpory na projekt dosáhla částky 2 097 € (73 040 Kč), což je podobně jako u předchozí kategorie ovlivněno zaměřením realizovaných projektů na prioritu "People to people". V porovnání s příspěvkovými organizacemi je podíl těchto projektů v kategorii ještě výraznější (81 % všech projektů s alokací 70 % získaných dotací). Početnou skupinu tvořily projekty, jejichž nositeli byla **sportovní sdružení**. Z celkového počtu kategorie tvořily 43 % (63 projektů), alokovaná výše podpory dosáhla 116 258 € (4,04 mil. Kč - 38%). V meziokresním srovnání převažovaly projekty sportovních organizací v okresech Prachatice a Klatovy (po 20 projektech). Při porovnání objemu získané dotace výrazně dominují sportovní sdružení v okrese Prachatice s 50 035 € (1,7 mil. Kč) proti 38 758 € (1,03 mil. Kč) v okrese Klatovy. Výrazný rozdíl je způsoben vyššími dotacemi na sportovní akce (lyžařská soustředění mládeže, šumavský maratón) pořádané Ski klubem Šumava (realizováno 6 projektů s celkovou podporou 25 528 € - 844 tis. Kč). Významnými nositeli projektů v této kategorii byly i **kulturní spolky a sbory dobrovolných hasičů**. V meziokresním srovnání dominují kulturní spolky okresu Český Krumlov (16 projektů s dotací 36 518 € / 1,29 mil. Kč) a SDH okresu Domažlice (9 projektů, podpora 15 443 € / 557 tis. Kč). Dominantním žadatelem mezi kulturními spolky byla Umělecká beseda Český Krumlov (pořadatel festivalu "Jazz na konci léta") a SDH Domažlice.

Organizace zaměřené na **životní prostředí** realizovaly dohromady 35 projektů (4 %) s podporou 114 999 € (3,88 mil. Kč - 3 %). Dominantním nositelem byla Správa Národního parku a CHKO Šumava, která uspěla s celkem 31 žádostmi, na něž získala dotaci 104 425 € (3,5 mil. Kč). Osmnáct projektů realizoval národní park v podprioritě propagační materiály, z níž byla podpořena výroba oblíbených jízdnicích řadů pro projekt "Autobusem po národním parku". Dalšími podpořenými akcemi byly odborné semináře a workshopy zaměřené na problematiku ochrany životního prostředí, projekty zaměřené na mládež a studie proveditelnosti cyklostezek na území NP. Celková hodnota alokované podpory na uvedené projekty bez propagačních materiálů byla 33 926 € (1,1 mil. Kč - 30 % dotací získaných NP Šumava).

Zbývající kategorie žadatelů se na celkovém počtu úspěšných žádostí podílely 7 %. V kategorii **ekonomických subjektů** převažovaly akce Okresní hospodářské komory Klatovy zaměřené na rozvoj lidských zdrojů. Konkrétně se jednalo o semináře a workshopy různého profesního zaměření a koordinační aktivity na přeshraničním trhu práce. Vedle hospodářských komor tvořily v kategorii ekonomických subjektů početnou skupinu sdružení zaměřená na ekologické zemědělství. Náplní jejich projektů byla podpora rozvoje venkovské turistiky tvorbou produktových balíčků (např. "Turistická karta Šumava–Český les") a vydáváním informačních tiskovin.

V kategorii **nadací a církevních organizací** se na realizaci projektů podílely obě jmenované skupiny subjektů rovnoměrně. Vyšší průměrná hodnota dotace na projekt

u církevních organizací (7 095 € / 244 tis. Kč) byla ovlivněna infrastrukturním projektem na opravu kostela ve Švihově s dotací 35 033 € (1,2 mil. Kč).

Malé infrastrukturní projekty

Rozhodujícím způsobem se na alokaci dotačních prostředků podílely tzv. "Malé infrastrukturní projekty" v rámci programů SFMP 1999 a 2000. Celková alokace dosáhla na území euroregionu částky 1 063 537 € (35,16 mil. Kč). Malé infrastrukturní projekty byly na území euroregionu realizovány v rámci meziokresního srovnání značně nerovnoměrně. Nejvyšší počet projektů získali žadatelé z okresu Klatovy (18), celková alokace dosáhla částky 554 378 € (18,51 mil. Kč – 52 % objemu dotace v této prioritě). Jedním z důvodů vysokého počtu projektů na klatovsku byla realizace hromadné opravy sítě cyklotras v Mikroregionu střední Pošumaví. Projekt byl rozdělen do 7 dílčích projektů v závislosti na katastru obce, kde se poškozený úsek nacházel. Nositelem projektu pak byla příslušná obec. Celková alokace dosáhla částky 239 494 € (8,044 mil. Kč). Mezi podpořenými projekty byl i nákup stroje na údržbu lyžařských tras Regionálním sdružením Šumava. Na uvedených projektech je možné demonstrovat účelné vynaládání prostředků SFMP⁴⁹. V obou uvedených případech se jednalo o podporu projektů zapadajících do širší koncepce rozvoje území, jež vycházela ze spolupráce obcí.

Propagační materiály

V rámci priority "Cestovní ruch" bylo přiděleno 888 043 € (29,95 mil. Kč) celkem 292 projektům. Na uvedené sumě se podílela podpriorita "propagační materiály" celkovou částkou 629 166 € (21,5 mil. Kč). Z celkového počtu 193 projektů na tvorbu propagačních materiálů bylo 43 % realizováno municipalitami samostatně. Sdružených prostředků využila města a obce u 23 % projektů. Budeme-li efektivnost vynaložených prostředků posuzovat podle míry regionálního dopadu prospektu (tj. zda se nejedná o materiál pojednávající o jedné památce, případně jednom městě), zjistíme, že z celkového počtu 94 projektů realizovaných obcemi a městy nesplňovala podmínku efektivnosti téměř polovina (46 projektů s dotací 107 506 € / 3,63 mil. Kč). Zároveň pokud budeme posuzovat průměrnou hodnotu podpory projektů realizovaných sdruženími a samostatnými municipalitami, zjistíme, že průměrná hodnota podpory je u municipalit výrazně nižší než např. u Regionálního sdružení Šumava. Lze tedy vyslovit názor, že prospekty vydávané sdruženími jsou tisknuty ve vyšším nákladu, což přináší nižší cenu na výtisk. Vyšší finanční náklady spojené s tiskem většího množství materiálu jsou rozdělovány na více subjektů, čímž je plně využita výhoda ze sdružování prostředků. Z uvedených argumentů lze tedy vyvodit závěr, že efektivnost a účelnost prostředků vynaložených na tvorbu propagačních materiálů je nízká.

Porovnání zaměření projektů SFMP v Euroregionu Šumava a v ČR

V tabulce č. 12 jsou vzájemně porovnány hodnoty rozdělení grantových prostředků SFMP do jednotlivých prioritních oblastí v Euroregionu Šumava a v ČR. Údaje za ČR vycházejí z výzkumu HEŘMANOVÉ (2005). Z uvedených hodnot je patrná preference projektů zaměřených na cestovní ruch a ekonomický rozvoj v rámci euroregionu. V programech 1996–1998 převýšila alokace prostředků v této prioritě hodnoty ČR o 12%, v programech 2002–2003 se rozdíl navýšil na 16 %. Relativní pokles podpory cestovního ruchu v programech 1999–2001 byl dán zvýšenou alokací prostředků na prioritu malých infrastrukturních projektů. Alokační ve prospěch této priority dosáhla v euroregionu 63% grantových prostředků uvedených programů, zatímco průměrná hodnota za všechny programy SFMP v uvedeném období dosáhla jen 11%. Vlivem výrazné podpory projektů zaměřených na cestovní ruch je alokace prostředků ve prospěch ostatních priorit v euroregionu nižší. Pouze projekty zaměřené na životní prostředí a komunikaci dosáhly

⁴⁹ Účelnost je vztahována pouze na věcnou stránku projektu, účelnost vynaložených prostředků nebylo možné posoudit z hlediska efektivnosti jednotlivých nákladů projektu

v programech 2002-2003 mírně vyšších hodnot, což souviselo s projekty realizovanými Euroregionem Šumava a Národním parkem Šumava. Celkový průběh alokace SFMP v Euroregionu Šumava plně korespondoval s cíli strategických rozvojových dokumentů organizace.

Analýza čerpání prostředků Dispozičního fondu Interreg III A ČR– Bavorsko

V následující analýze se zabývám využitím prostředků DF, jehož správcem byl Euroregion Šumava. Alokovaná částka na podporu projektů z Dispozičního fondu v období 2004–2006 dosáhla hodnoty 17,1 mil. Kč. Seznam prioritních oblastí Dispozičního fondu navazoval na priority Společného fondu malých projektů, což bylo projevem kompatibility fondových programů Phare CBC a Interreg III A. Projekty schvalovala Regionální řídicí komise na pěti zasedáních od května 2005 do prosince 2006. Z fondu bylo podpořeno celkem 225 projektů s celkovou alokací 17,83 mil. Kč. Vyšší nasmlouvaná částka oproti původní alokaci souvisela s úsporou vlivem nižších nákladů již realizovaných projektů. Údaje o projektech poskytla Regionální rozvojová agentura Šumava, která byla administrátorem fondu. Poskytnuté údaje o projektech obsahovaly název a sídlo žadatele, název projektu, požadovanou částku v Kč a její přepočtení v € dle ročního kurzu stanoveného CRR a celkové náklady projektu. Pro analýzu fondu podle nositele subjektů byla použita stejná kategorizace jako u analýzy SFMP. Rozdělení do jednotlivých prioritních oblastí se odvíjelo od názvu, případně nositele projektu.

Nositeli projektů se stalo celkem 117 různých subjektů. Průměrný počet podpořených projektů na žadatele byl 1,9 s dotací 152 tis. Kč. Nejvíce projektů bylo schváleno stejně jako u SFMP městu Prachatice. Z Dispozičního fondu získaly Prachatice podporu 18 projektů s dotací 1,2 mil. Kč. Druhým nejúspěšnějším žadatelem bylo město Klatovy, které na 9 schválených projektů získalo dotaci 388 tis. Kč. Celkem 64 % subjektů bylo nositelem jednoho projektu. Nositeli více než pěti projektů bylo pouhých 10 % úspěšných žadatelů. Mezi žadatele s největší částkou obdržené podpory patřili kromě města Prachatice i Plzeňský kraj (722 tis. Kč), město Vimperk (623 tis. Kč) a Regionální sdružení Šumava (598 tis. Kč). Územní srovnání nositelů projektů na území Euroregionu Šumava a to dle počtu a výše obdržené dotace nabízí obrázky č. 8 a 9.

Srovnání kategorií subjektů podle počtu podpořených projektů a objemu přidělené dotace zobrazuje graf č. 10. Jak je z grafu patrné, oproti SFMP došlo k poklesu podílu měst a obcí na objemu obdržené dotace při zachování podílu podpořených projektů. Vliv na to měla absence priority typu "Malé infrastrukturní projekty" v rámci DF. Pokles na straně municipalit byl vykompenzován růstem podílu dotací obdržených příspěvkovými organizacemi, občanskými sdruženími a krajskými úřady. U občanských sdružení byl procentní nárůst získaných dotací doprovázen i růstem podílu podpořených projektů. Tento trend lze považovat za pozitivní, neboť je odrazem postupného rozvoje občanské společnosti. To lze doložit na příkladu Kašperských Hor, kde výpadek městské samosprávy, coby nositele projektů DF, nahradilo občanské sdružení Šumavská renesance s projekty zaměřenými na kulturní aktivity a podporu přeshraniční komunikace (přeshraniční internetový magazín).

Porovnání prioritních oblastí DF a to z hlediska výše dotace a počtu podpořených žádostí zobrazuje graf č. 9. Jak je z grafu patrné, růst podílu většiny prioritních oblastí z hlediska objemu obdržené dotace je způsoben velkou alokací prostředků na prioritu malých infrastrukturních projektů v rámci Phare CBC 1999–2000. Podíl priorit z hlediska počtu podpořených projektů víceméně kopíruje hodnoty SFMP.

Z hlediska **územní alokace nositelů** projektů DF mělo největší vliv rozšíření vymezeného území programu. To se oproti SFMP rozrostlo v Plzeňském kraji o okresy Plzeň-sever,

Plzeň-jih, Plzeň-město a Rokycany a v Jihočeském kraji o okresy Strakonice, Písek a České Budějovice. Žadatelé z nových okresů se na objemu dotací podíleli 18 %, z toho subjekty z Jihočeského kraje získaly 1,72 mil. Kč a subjekty z Plzeňského kraje 1,68 mil. Kč. V Jihočeském kraji byli **žadatelé z rozšířeného území** rovnoměrně rozdělení mezi krajskou samosprávu, příspěvkové organizace, občanská sdružení a obce. Obce s podpořenými žádostmi pocházely z okresu Strakonice a v roce 2007 se staly členy Euroregionu Šumava. V Plzeňském kraji dominovaly objemem obdržené dotace krajský úřad a příspěvkové organizace zřízené krajem, jež společně získaly 64% z celkové sumy 1,68 mil. Kč. Oproti Jihočeskému kraji byly projekty podpořené na rozšířeném území koncentrovány mezi malý počet žadatelů, jež zpravidla uspěly s více než jednou žádostí. Pozitivně lze v Plzeňském kraji hodnotit zejména zapojení Mikroregionu Přeštice, jež získalo na 2 projekty dotaci 162 tis. Kč. Jedním z podpořených projektů byla aktualizace rozvojové strategie mikroregionu v kontextu s územním rozšířením oblasti podporované přeshraniční spolupráce. Rozšířením podporovaného území byl největší pokles podílu obdržené dotace u okresů Klatovy a Český Krumlov. Okres Český Krumlov výpadek z DF ČR–Bavorsko kompenzoval dotacemi z rakouského DF. V okrese Klatovy bylo nižší využívání podpory DF doprovázeno růstem objemu přijatých dotací na přeshraniční spolupráci z programu Interreg, kde získali žadatelé 41,5% (35,6 mil. Kč) z dotací subjektů Plzeňského kraje.⁵⁰

Grafy č. 9-11 zobrazují porovnání objemu alokovaných prostředků a počtu podpořených projektů v Dispozičním fondu a Společném fondu malých projektů podle prioritních oblastí, kategorií žadatelů a územní alokace.

Analýza faktorů čerpání prostředků FMP, SFMP a DF na příkladu vybraných obcí

Pro analýzu byla vybrána města Sušice a Prachatice. Města Sušice a Prachatice patřila počtem podpořených žádostí mezi nejaktivnější municipality euroregionu. Srovnáním obou měst lze nalézt mnoho společných rysů, ať již geografických, demografických, ekonomických nebo sociálních (viz. údaje "MOS - Městská a obecní statistika" ČSÚ). Obě města udržují čilý společenský styk se svými partnerskými městy, ať již na úrovni místní samosprávy, škol nebo spolků. Dle údajů ARIS čerpala obě města v období 2001–2006 podobný objem evropských dotací.

Město Sušice získalo v uvedených letech celkem 2 934,66 tis. Kč z grantů Evropské unie, z toho 1 523,65 tis. Kč na programy přeshraniční spolupráce Phare CBC (ročníky 99, 01 a 02) a 1 411,01 tis. Kč z Fondu solidarity na krytí povodňových škod.

Město Prachatice získalo v letech 2001–2006 z evropských fondů 2 947,10 tis. Kč, z čehož 2 689,82 tis. Kč pocházelo z programů přeshraniční spolupráce a 257,28 tis. Kč z Fondu solidarity. Město Prachatice díky společné hranici okresu s Bavorskem i Rakouskem mohlo čerpat ze dvou programů přeshraniční spolupráce. Z rakouských programů pocházelo 32 % grantových prostředků, 68 % bylo čerpáno z programů bavorských.

Při podrobnějším zkoumání hospodaření měst pomocí databáze ARIS byly identifikovány následující faktory ovlivňující využívání programů Phare CBC:

1. Realizace velkých investičních akcí městem Sušice podpořená dotacemi z příslušných ministerstev (rekonstrukce nemocnice, stavba domu s pečovatelskou službou, budování čističky odpadních vod a kanalizace). Celkový objem dotací přijatých městem Sušice ve sledovaném období činil 78 508 tis. Kč (z toho Phare CBC 1 523,65 tis. Kč), u města Prachatice 19 149 tis. Kč (z toho Phare CBC 2 689,82 tis. Kč).

⁵⁰ Poměr vychází z objemu prostředků Interreg IIIA v Plzeňském kraji bez dotací na technickou pomoc, Dispoziční fond a jeho administraci.

2. Rozsáhlé povodňové škody v Sušici jež ovlivnily objem prostředků čerpaných z Fondu solidarity (1 411,01 tis. Kč).

Z uvedeného porovnání lze vyvodit závěr, že objem čerpaných prostředků z programů přeshraniční spolupráce je ovlivněn celkovou situací obcí, či měst. Na příkladu města Sušice to je vysoká rozpracovanost investičních akcí a odstraňování povodňových škod. Dalšími ovlivňujícími faktory jsou priority zastupitelstva v závislosti na výsledcích komunálních voleb, stupeň zadlužení obce, její velikost a úroveň společenského života. Svou roli hrají i zkušenosti s projekty přeshraniční spolupráce a vzdálenost obce od státní hranice, což se projevilo na minimálním čerpání prostředků DF obcemi mimo území Euroregionu Šumava.

Shrnutí

1. Prostřednictvím projektů podpořených ze SFMP a DF získalo území Euroregionu Šumava v letech 1998–2006 celkem 4,31 mil. € (128,62 mil. Kč) z evropských fondů. Z této částky bylo podpořeno celkem 1 128 projektů. Na celkové alokaci se dotace SFMP podílely 88%.
2. Alokace prostředků ze SFMP byla významně ovlivněna prioritou Malých infrastrukturních projektů, na něž bylo poskytnuto 31 % celkové dotace. V rámci programů SFMP 1999-2001 dosáhl v tomto období podíl grantových prostředků u této priority dokonce 63 % celkových dotací, což výrazně převýšilo průměrnou alokaci v ČR.
3. Mezi prioritami v obou programech dominují projekty zaměřené na cestovní ruch a kulturní výměny, jež získaly celkovou dotaci 73,8 mil. Kč (57,4% objemu grantových prostředků).
4. Hlavními nositeli kulturních výměn jsou OS, města a obce a příspěvkové organizace (zejména školy a městská kulturní zařízení).
5. V prioritě cestovní ruch převažují projekty municipalit a různých forem sdružení obcí (mikroregiony, euroregion, svazky obcí apod.). Z hlediska věcného zaměření projektů se na prioritě rovnoměrně podílejí projekty zaměřené na tvorbu propagačních materiálů a doplňování chybějící infrastruktury cestovního ruchu (informační systémy, naučné stezky, cyklotrasy apod.). Projekty realizované sdruženími obcí mají zpravidla širší regionální dopad, a proto jsou pro území přínosnější, stejně jako propagační materiály zaměřené na prezentaci regionu.
6. Alokace prostředků SFMP a DF podle kategorií subjektů znázorněná na grafu č. 10 ukazuje pozitivní trend v podobě snížení dominantního podílu obcí a měst, coby nositelů přeshraniční spolupráce, ve prospěch občanských sdružení a příspěvkových organizací. Nárůst podílu občanských sdružení na projektech přeshraniční spolupráce je dokladem postupného rozvoje občanské společnosti v příhraničních oblastech.
7. Na obrázcích č. 6-9 je prezentována aktivita subjektů z jednotlivých obcí okresů Euroregionu Šumava v rámci programů SFMP a DF měřená počtem schválených projektů a objemu získaných dotací. V obou fondech je většina projektů realizována na území členských obcí euroregionu. Objem alokovaných prostředků na území jednotlivých obcí je ovlivněn sídlem aktérů přeshraniční spolupráce (např. Stachy – RSS, Klatovy – ERNŠ, Vimperk – NP Šumava)
8. Podrobnou analýzou byly identifikovány faktory ovlivňující využívání fondů v rámci přeshraniční spolupráce obcí:
  - výsledky komunálních voleb
  - souběžná realizace investičních akcí podpořených ze státních dotací
  - povodně 2002

- zadlužení obce
- velikost obce a úroveň společenského života (aktivita spolků, školy)
- zkušenosti s projekty přeshraniční spolupráce
- vzdálenost obce od státní hranice

Tyto faktory zároveň nemusí mít přímý vliv na intenzitu přeshraniční spolupráce obcí. Zároveň je možné většinu z nich kladně ovlivnit sdružováním obcí do mikroregionu a realizovat projekty jejich prostřednictvím. Touto cestou by se mohlo zvýšit zapojení malých obcí regionu do projektů přeshraniční spolupráce. Doposud jsou prostředky více využívány většími obcemi a městy, jež disponují dostatečnými finančními prostředky i lidskými zdroji.

4.2 Kraje

Základní charakteristiky Plzeňského a Jihočeského kraje ve srovnání s hodnotami za celou republiku jsou uvedeny tabulka č.14. Z hodnot uvedených v tabulce vyplývá, že oba kraje vykazují obdobné charakteristiky (velikost území, počet obyvatel, vytvořený produkt i míru nezaměstnanosti). Vyšší průměrná hodnota HDP na obyvatele u Plzeňského kraje je dána vysokou ekonomickou výkonností města Plzeň.

Mezi nosné ekonomické činnosti Plzeňského kraje patří potravinářský a strojírenský průmysl, v Jihočeském kraji jsou dominantními oblastmi zemědělství a lesnictví, z průmyslových odvětví zejména potravinářský průmysl a výroba dopravních prostředků.

V obou krajích jsou značné meziregionální rozdíly v ekonomické výkonnosti způsobené koncentrací průmyslových činností do městských sídel v kontrastu s převážně zemědělským charakterem venkovských oblastí. Velmi zřetelný je rozdíl zejména u Plzeňského kraje, kdy třetina všech průmyslových subjektů je soustředěna do krajského města. Na zaostalosti venkovských regionů se významně podepsalo i období studené války, kdy byly pohraniční oblasti řídce osídlené s minimální průmyslovou výrobou.

Společným znakem obou krajů je i atraktivní, zachovalá krajina (zejména oblasti Šumava, Český les, Novohradské Hory či Třeboňská pánev) nabízející vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, jako zdroje příjmů v jinak hospodářsky slabých oblastech.

Mezi společné problémové oblasti patří doprava a životní prostředí. Po zrušení okresních úřadů přešla síť silnic I. a II. třídy pod správu krajů. Vzhledem k rozsáhlé síti převzatých silnic, jejich špatnému technickému stavu a rostoucímu objemu silniční dopravy patří náklady na údržbu mezi největší výdaje krajských rozpočtů. V oblasti životního prostředí se problémy týkají zejména vodního hospodářství. Značná část malých sídelních útvarů nemá vybudovaný komunální vodovod, ale ani obecní čističku odpadních vod, což přináší zvýšené riziko znečištění vodních zdrojů.

4.2.1 Vztahy Plzeňského a Jihočeského kraje

Plzeňský a Jihočeský kraj tvoří společně region soudržnosti NUTS 2 Jihozápad. Tato statistická územní jednotka byla vytvořena pro sledování ekonomické výkonnosti dílčích regionů za účelem zkvalitnění koordinace pomoci v rámci strukturální politiky EU. Význam regionů soudržnosti vzrostl po vstupu České republiky do Evropské unie, kdy se staly základní územní jednotkou pro alokaci prostředků na podporu regionálního rozvoje z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF). Spojení Plzeňského a Jihočeského kraje do jednoho regionu soudržnosti klade zvýšené požadavky na komunikaci obou samospráv. Základní řídicí jednotkou regionů soudržnosti byly ustaveny Regionální rady (RR)

s přímou vazbou na krajské rozpočty⁵¹ a podporované z prostředků Technické pomoci⁵². Úkolem Regionální rady je připravit společnou strategii regionálního rozvoje, definovat cíle a priority a vypracovat operační program pro čerpání prostředků z ERDF. Ve zkráceném období 2004–2006 byl připraven pro všechny regiony soudržnosti jeden Společný regionální operační program řízený Ministerstvem pro místní rozvoj. Na rozpočtové období 2007–2013 připravoval každý region soudržnosti svůj program vlastní, což místy vedlo i ke skutečnému vzniku Regionálních rad.⁵³

Programy přeshraniční spolupráce Phare CBC a Interregu III A Česká republika-Bavorsko

Zatímco rozhodnutí o alokaci prostředků na projekty v rámci programu regionálního rozvoje jsou plně v kompetenci RR tvořené ze zástupců obou krajských samospráv, prostředky z programů přeshraniční spolupráce uděluje Řídící výbor, v němž mají kraje pouze dílčí zastoupení.

V implementační struktuře iniciativy Interreg IIIA Česká republika–Bavorsko zastávaly krajské úřady pozici "Zprostředkujících subjektů I". Náplní jejich činnosti bylo poradenství žadatelům a administrace místně příslušných projektů.⁵⁴ Začlenění krajských samospráv do implementační struktury Interregu IIIA významným způsobem posílilo jejich roli v koordinaci přeshraniční spolupráce. I když alokace prostředků EU nedosahuje u podpory přeshraniční spolupráce úrovně SROP, představuje významný zdroj finanční podpory.

Úspěšnost žádostí předkládaných Řídícímu výboru k posouzení je odvislá od kvality předkládaného projektu. Krajské úřady se snaží vhodnými nástroji vzdělávání a komunikace vytvářet na svém území zásobárnu kvalitních projektů. Vytvářením strategických dokumentů definují priority celého území a to i v oblasti přeshraniční spolupráce. Kvalitní rozvojové dokumenty jsou pak základním předpokladem kraje uspět v soutěži s ostatními žadateli o evropské dotační prostředky. Druhou nezbytnou podmínkou je zajistit v rámci hospodaření kraje dostatečné rezervní prostředky na spolufinancování jednotlivých akcí.

4.2.2 Strategické rozvojové dokumenty krajských samospráv

Jihočeský kraj

Strategické plánování regionálního rozvoje Jihočeského kraje vychází z dokumentu "Program rozvoje kraje" (PRK)⁵⁵, který je každoročně rozpracován do "Akčního plánu rozvoje kraje". Tyto dokumenty jsou projednávány a schvalovány krajským Zastupitelstvem, na jejich tvorbě se podílí odborné pracovní skupiny ve spolupráci

---

⁵¹ Dotace Regionální radě regionu soudržnosti jsou výslovně uvedeny mezi výdaji rozpočtu kraje v § 10 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb.

⁵² Prostředky tzv. Technické pomoci jsou vyčleňovány z prostředků dotačního programu Evropské unie na krytí administrativních nákladů správce a administrátora programu

⁵³ Regionální rada regionu soudržnosti NUTS II Jihozápad vznikla až na podzim 2006, do té doby byly záležitosti regionu soudržnosti řešeny prostřednictvím schůzek odpovědných zástupců obou krajů.

⁵⁴ Administrace zahrnovala přijímání projektových žádostí, věcnou a formální kontrolu shody projektu s kritérii programu, u zkontrolovaných žádostí vystavení projektového listu, který byl prostřednictvím Technického sekretariátu předložen Řídícímu výboru k projednání. V případě schválení projektu připravil krajský úřad návrh smlouvy, který byl prostřednictvím Centra pro regionální rozvoj zaslán k podpisu ministra pro místní rozvoj.

⁵⁵ "Program rozvoje kraje" vychází z dokumentu "Návrh programu rozvoje územního obvodu Budějovického kraje", který v průběhu roku 2000 zpracovala Regionální rozvojová agentura RERA a.s. České Budějovice. Podklady pro toto zpracování vytvořili odborníci z jednotlivých oblastí. Materiál měl pomoci nově vznikajícímu kraji při přípravě programu rozvoje. Uvedené dokumenty jsou k dispozici na www.kraj-jihocesky.cz.

s Regionální rozvojovou agenturou RERA a.s. České Budějovice. Náplní PRK je na základě provedených analýz definovat problémové okruhy a jejich priority. Problémovými okruhy kraje byly stanoveny:

1. Infrastruktura (dopravní, vodohospodářská, energetická, komunikační a informační)
2. Cestovní ruch, kultura a vnější vztahy
3. Podpora a rozvoj podnikání
4. Zemědělství, lesnictví a rybářství
5. Sociální oblast a zdravotnictví
6. Životní prostředí a využívání nerostného bohatství
7. Vzdělávání, školství a věda

Náplní "Akčního plánu" je přehled projektů doporučených k realizaci v nejbližším období. Navrhované projekty obsahují stručnou charakteristiku, vazbu na konkrétní prioritu PRK a finanční požadavek na rozpočet kraje. Akční plány společně s "Programem rozvoje kraje" vytvořily podklad pro zpracování Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad za území Jihočeského kraje se stanovením priorit, pro které bude snaha získat spolufinancování ze zdrojů EU.

Vazba strategických dokumentů na podporu přeshraniční spolupráce

Program rozvoje kraje se přeshraniční spoluprací věnuje hned v úvodu, kdy mezi základními charakteristikami kraje⁵⁶ uvádí: "*Příhraniční charakter regionu, který byl do devadesátých let negativem, se změnil v současnosti v přednost, neboť lze využít potenciál blízkosti zemí EU a možnosti rozvoje přeshraniční spolupráce.*" Přeshraniční spolupráce by dle dokumentu měla hrát aktivní roli zejména v oblasti dopravy (optimalizace silniční sítě a hlavních dopravních proudů směrem k hranici, budování nových hraničních přechodů) a v oblasti rozvíjení vnějších vztahů. V rámci vnějších vztahů se sousedními zeměmi bylo prioritou optimalizovat euroregiony na území kraje a jejich kofinancování z krajských prostředků.⁵⁷ Roli koordinátora přeshraničních podnikatelských aktivit by dle programu měla hrát Jihočeská hospodářská komora (koordinace na úrovni euroregionů, spolupráce se zahraničními komorami, účast na projektech Interreg IIIA/Phare CBC).

V akčních programech se přeshraniční spolupráce objevuje od roku 2003. Její místo nalezneme v projektech:

2003

- "Podpora regionální inovační strategie" (přeshraniční spolupráce v oblasti inovací a vytvoření podmínek pro vznik technologického centra)
- "Založení a činnost regionální organizace CR" (koordinace přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu).

2004

- "Kultura a vnější vztahy" (podpora přeshraniční činnosti neziskových organizací, jako školy, NNO, impulzivní centra, euroregiony, ...)
- "Turistika na koni v Čechách" (studie rozvoje turistiky na koni a možnosti jejího využití v přeshraniční spolupráci)

2005

- "Podpora rozvoje přeshraniční spolupráce v cestovním ruchu, podpora incomingu" (nalezení funkční přeshraniční spolupráce v cestovním ruchu, která povede k přílivu turistů z příhraničí do Jihočeského kraje)

⁵⁶ "Program rozvoje územního obvodu Jihočeského kraje", kapitola 1.3.1.

⁵⁷ V době vzniku Jihočeského kraje existoval pouze Euroregion Šumava, který byl v minulosti výrazně podporován prostředky z rozpočtů okresních úřadů.

Plzeňský kraj

Základním rozvojový dokumentem je "Program rozvoje Plzeňského kraje". Obdobně jako u Jihočeského kraje se jedná o střednědobý strategický dokument navazující na povinnost krajů stanovenou zákonem o krajích č. 129/2000 Sb. a zákonem o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb. všestranně pečovat o své území a koordinovat vhodnými nástroji jeho regionální rozvoj. Na přípravě PRK se podílela Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s., podkladem pro zpracování byla Strategie rozvoje Plzeňského kraje a Regionální operační program NUTS II Jihozápad. Program rozvoje Plzeňského kraje je doplněn o programový dodatek, který rozpracovává problémové okruhy do jednotlivých opatření.

Základními problémovými okruhy Plzeňského kraje byly stanoveny:

1. Ekonomika
2. Lidské zdroje
3. Územní rozvoj
4. Venkov
5. Životní prostředí

Vazba strategických dokumentů na podporu přeshraniční spolupráce

V Programu rozvoje Plzeňského kraje je přeshraniční spolupráce výslovně zmiňována pouze v souvislosti s čerpáním prostředků z programu Phare CBC a v souvislosti s nutností realizovat přeshraniční spolupráci v kontextu se snižováním ekonomicko-sociální bipolarity v příhraničních oblastech s Bavorskem.

V programovém dodatku je přeshraniční spolupráce uvedena jako nástroj v opatřeních

- "Podpora vytváření a realizace nových produktů cestovního ruchu, služeb a programových nabídek" (rozvoj kvality služeb účastí subjektů cestovního ruchu na přeshraničních a mezinárodních projektech)
- "Vnější vztahy a mezinárodní spolupráce" (rozvoj spolupráce s Bavorskem na všech úrovních je vymezen tabulce č.)

4.2.3 Hospodaření krajských samospráv v období 2001–2006

Přehled konsolidovaných příjmů a výdajů rozpočtů krajských samospráv Plzeňského a Jihočeského kraje nabízí tabulky č. 16 a 17. Jak z uvedených rozpočtů vyplývá, oba kraje hospodářily v letech 2001–2005 s kladným saldem. To jim umožňovalo vytvářet rezervy na financování budoucích potřeb, mimo jiné i projektů podpořených ze strukturálních fondů Evropské unie. V roce 2006 hospodařil Jihočeský kraj se záporným saldem, přijal Jihočeský kraj dlouhodobý bankovní úvěr od Evropské investiční banky ve výši 350 mil. Kč. Tyto prostředky budou v příštích let použity na opravy komunikací II. a III.třídy.

4.2.4 Analýza činnosti kraje v kontextu s programy Phare CBC a Interreg III A

Účast krajských samospráv Plzeňského a Jihočeského kraje na zmíněných programech lze rozdělit do několika samostatných rolí:

1. kraj–nositel projektu (příjemcem podpory z programu)
2. kraj - investor (finanční spoluúčast na projektu organizace nenapojené na krajský rozpočet)
3. kraj - administrátor (přijímání projektových žádostí, kontrola formálních náležitostí a věcné shody s kritérii programu)
4. kraj - hodnotitel (účast v řídicím a monitorovacím orgánu)

Program Phare CBC Česká republika/Rakousko, Německo

Role krajských samospráv zůstává na úrovni hodnotitele s výjimkou projektů, jejichž nositelem byla příspěvková organizace příslušného kraje (střední škola, správa a údržba silnic apod.). V rámci programů Phare CBC Česká republika/Rakousko 2000–2003 bylo rozhodnutím řídicího výboru přiděleno celkem 12,5 % na projekty SFMP (2 mil. €), 46,5 % na projekty ochrany životního prostředí (7,44 mil. €), 26 % na projekty podporující ekonomický rozvoj a lidské zdroje (4,29 mil. €) a 14 % na projekty dopravní infrastruktury (2,27 mil. €). Typickými znaky programu Phare CBC byla minimální částka podpory ve výši 2 mil. € a alokace prostředků pro německé příhraničí (bavorské i saské) prostřednictvím jednoho programu.

Interreg III A Česká republika–Svobodný stát Bavorsko

Vstupem do Evropské unie získala Česká republika možnost čerpat prostředky ze Strukturálních fondů a Kohezního fondu EU. Přeshraniční spolupráce byla podporována programy iniciativy Interreg IIIA čerpající prostředky z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF)⁵⁸. Plzeňský kraj mohl čerpat prostředky z programu Interreg IIIA Česká republika–Svobodný stát Bavorsko (dále jen Bavorsko), Jihočeský kraj díky sousedství s dvěma různými státy získal přístup do programů Interreg IIIA Česká republika–Bavorsko a Česká republika–Rakousko. Prostředky z bavorského programu mohl čerpat i Karlovarský kraj. Celková alokace prostředků z ERDF pro českou stranu v programu Česká republika–Bavorsko dosáhla v programovém období 2004–2006 částky 8 600 000 € (cca 258 mil. Kč). Z této sumy bylo 5 % vyčleněno na technickou pomoc, zbylých 95% připadlo na kofinancování projektů podpořených v rámci programu. Poskytování dotace EU se řídilo pravidly⁵⁹:

- podpora maximálně 75 % celkových nákladů projektu
- minimální částka dotace 10 000 € (cca 300 tis. Kč)

Projekty mohly být podpořeny i z prostředků státního rozpočtu, a to maximálně ve výši 5 % celkových nákladů. V případě získání nejvyšší možné podpory zůstalo na nositeli projektu uhradit 20% nákladů.

Program byl rozdělen na 4 hlavní priority, které se dále dělily na jednotlivá opatření. Přehled priorit a jejich podíl na přidělené částce při zahájení programu a po provedených přesunech znázorňuje graf č.12. Změnu rozdělení prostředků si v průběhu programu vyžádala nadměrná poptávka žadatelů po dotaci na projekty v oblasti cestovního ruchu, která způsobila vyčerpání sumy alokované v prioritě "Hospodářský rozvoj" již na podzim 2005.

Realizace programu Interreg IIIA ČR–Bavorsko

Program byl zahájen vstupem České republiky do Evropské unie 1.5.2004. Žádosti o podporu byly posuzovány na osmi zasedáních Řídicího výboru⁶⁰, která se konala střídavě na české a německé straně. Řídicí výbor schválil celkem 114 projektových žádostí s celkovou alokací 272 mil. Kč⁶¹, z toho 14 projektů čítala priorita "Technická pomoc" (dotace 16, 6 mil. Kč) a 4 projekty s dotací 4,2 mil. Kč byly v opatření "Cestovní ruch, rekreace a volný čas" schváleny jako náhradní pro případ, že dojde k ušetření alokovaných prostředků ERDF u ostatních projektů. V průběhu realizace programu k úspoře pravděpodobně došlo, protože údaje prezentované Tomášem Fialou na závěrečné

⁵⁸ ERDF = European regional development fund

⁵⁹ Pravidla se netýkala projektů technické pomoci

⁶⁰ V pořadí se ale jednalo o zasedání s pořadovými čísly 9–16, neboť Řídicí výbor se scházel k posuzování bavorských projektů již od zahájení iniciativy Interreg IIIA v roce 2000

⁶¹ Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz/cr-bavorsko

konferenci k programu Interreg IIIA ČR–Bavorsko v Plzni⁶² již hovoří o 98 projektech schválených v prioritách 1–4 s celkovou dotací 253,3 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že nejsou dostupné informace o skutečné realizaci projektů schválených Řídícím výborem, vycházím pro potřeby analýzy z údajů uveřejněných na www.strukturalni-fondy.cz/cr-bavorsko. Základní soubor tvoří 114 údajů o projektech v rozsahu: číslo opatření, název projektu, jméno žadatele, kraj, výše dotace Interreg (v Kč) a výše dotace SR (v Kč). U projektů schválených na 9. až 11. Řídícím výboru chyběl údaj o zařazení projektu do opatření. Tento údaj byl doplněn z přehledů podpořených projektů na stránkách příslušných krajských úřadů.⁶³ Pro potřeby analýzy byly ze základního souboru vypuštěny projekty v prioritě "Technická podpora" a náhradní projekty v opatření "Cestovní ruch, rekreace a volný čas". Analyzovaný soubor tedy čítá 96 projektů s přidělenou dotací programu 251,2 mil. Kč a podporou 9,7 mil. Kč ze SR.

Charakteristika programu podle priorit

Hospodářský rozvoj

Nejvíce prostředků (cca 89%) této priority směřovalo do opatření "Cestovní ruch, rekreace a volný čas". Největší akcí podpořenou celkem šesti dílčími projekty⁶⁴ byla "Krajinná výstava bez hranic" v Chebu a v Marktredwitz, jejíž realizací se podařilo upravit příměstské zóny poničené starými ekologickými zátěžemi na rekreační oblasti pro obyvatele a návštěvníky obou měst. Tato akce vedle výrazné podpory z programu Interreg IIIA (celkem 27% prostředků ERDF alokovaných pro cestovní ruch) získala i maximální povolenou dotaci ze státního rozpočtu. Na české straně bylo nositelem projektu město Cheb.

Druhou dominantou tohoto opatření byly projekty zaměřené na cykloturistiku. Celkem 19 projektů získalo dohromady přes 39 mil. Kč z ERDF a 11 z nich i podporu ze státního rozpočtu (1,8 mil. Kč). Největší akcí bylo vybudování části cyklostezky z Gerlovy Hutě na Novou Hůrku, nositelem projektu byla Správa NP a CHKO Šumava.

Třetí dominantou priority "Hospodářský rozvoj" byly studie zaměřené na dílčí oblasti cestovního ruchu v dosud méně navštěvovaných regionech. Jejich výstupem jsou např. dokumentace a vyhledávací studie cyklotras (přešticko), studie propojení cyklo- a hipoturistiky (konstantinolázeňsko), či rozvojová studie Archeoparku v Netolicích.

Převaha projektů zaměřených na turistiku vypovídá o rostoucím vlivu cestovního ruchu jako odvětví s výrazným ekonomickým potenciálem. Jeho dalšímu rozvoji brání nedostatečná infrastruktura, jež svou povahou spadá mezi (převážně čisté) veřejné statky jako např. cyklotrasy, naučné stezky, lyžařské trasy, informační systémy apod. Tomu odpovídá i struktura žadatelů, jimiž jsou převážně obce, města a jejich sdružení. Vybudování další infrastruktury je předpokladem zvýšení návštěvnosti vedoucí k ekonomickému růstu ve sféře služeb (např. ubytování, stravování, prodej suvenýrů apod.).

Infrastruktura

Prostředky této priority směřovaly zejména do opatření "Doprava", které z alokované sumy prostředků ERDF získalo 92,8 % (65,9 mil. Kč). Většina projektů se zabývala opravou silnic II. a III. třídy s významným napojením na hlavní přeshraniční tahy. Nositeli byly převážně příspěvkové organizace zřízené kraji, většina žadatelů získala i podporu ze státního rozpočtu. V Karlovarském kraji byl realizován jediný projekt, a to "Modernizace letiště Karlovy Vary", které je z hlediska dopravy pro region klíčovou prioritou.

⁶² Viz. FIALA, Tomáš: Program iniciativa společenství Interreg IIIA Česká republika – Svobodný stát Bavorsko (prezentace ze závěrečné konference k programu Interreg IIIA ČR–Bavorsko 2004–2006, Plzeň, 16.3.2007)

⁶³ www.kr-karlovarsky.cz, www.kraj-jihocesky.cz, www.kr-plzensky.cz

⁶⁴ 4 projekty "Krajinné výstavy" čerpaly prostředky z priority "Hospodářský rozvoj" (celkem 24 278 955 Kč), 2 získaly dotaci v prioritě "Rozvoj území a životního prostředí" (8 230 616 Kč).

Rozvoj území a životního prostředí

V této prioritě byla alokována nejmenší část z dotačních prostředků ERDF (30,5 mil. Kč). Z této částky bylo 77% rozděleno v opatření ochrana přírody, 23 % získaly projekty zaměřené na územní plánování a rozvoj venkovského prostoru. Na rozdíl od projektů GS Životní prostředí Phare CBC, kde se většina projektů zabývala budováním čistíček odpadních vod, kanalizací a vodovodů, byly projekty Interregu zaměřeny na vytváření studií s různým zaměřením (energetické studie, studie rizikových látek v půdě, studie problematiky výměny geodat).

V opatření zaměřeném na územní plánování a rozvoj venkovského prostoru byly schváleny projekty pouze v Plzeňském kraji. Jejich náplní byla tvorba územních plánů obcí Mikroregionu střední Pošumaví (obce na hranici CHKO Šumava), úpravy územních plánů hraničních měst, či rozvojové strategie mikroregionů v pohraničí. Z hlediska dalšího rozvoje přeshraniční spolupráce je významným projektem "Územní studie přeshraničních vazeb", v níž nositel projektu Plzeňský kraj mapuje možnosti dalšího územního rozvoje hraniční oblasti s Bavorskem.

Lidské zdroje a sítě

Více než 57% prostředků ERDF bylo v této prioritě alokováno ve prospěch česko-bavorského dispozičního fondu, jehož správcem jsou Euroregion Šumava a Euroregion Egrensis. Alokované prostředky byly určeny na kofinancování projektů schválených v Dispozičním fondu a na úhradu nákladů spojených s jeho administrací. V opatřeních zaměřených na vzdělávání, ať již profesní nebo všeobecné, dominovaly projekty podané subjekty se sídlem v Plzeňském kraji. Žadatelé získali celkem 73% dotačních prostředků, zbývajících po alokaci Dispozičnímu fondu. Nejvyšší podporu včetně příspěvku ze státního rozpočtu (celkem 4,76 mil. Kč) získal projekt organizace Služba škole Plzeň. Akce nesoucí název "E-learning bez hranic" byla rozdělena do 2 projektů (pořízení hardware bylo podpořeno v prioritě "Infrastruktura") a jejím cílem bylo vybudovat portál určený pro studenty partnerských škol Plzeňského kraje a Dolního Bavorska. Mezi podpořenými akcemi projekty byla i oprava kostela v Běšinech. Římskokatolická farnost Klatovy se opravou významného poutního místa snaží obnovit duchovní tradice regionu a rozšířit česko-bavorské církevní aktivity. V Jihočeském kraji uspěl pouze jeden projekt zaměřený na vzdělávání a přeshraniční výměnu zkušeností příslušníků policie.

Charakteristika programu podle sídla žadatele

Schválené projekty se nacházejí na území 3 krajů–Karlovarského, Plzeňského a Jihočeského. I když není regionální příslušnost kritériem pro výběr projektu, je z vysokého podílu 52% alokované částky na projekty žadatelů z Plzeňského kraje patrná jejich zvýšená orientace na daný program. Důvodem je možnost subjektů v Karlovarském kraji i v Jihočeském kraji žádat o podporu ze 2 programů Interreg IIIA, konkrétně v Karlovarském kraji se jedná o program ČR–Sasko a v Jihočeském kraji o program ČR–Rakousko.

Rozdělení projektů podle krajů v závislosti na objemu získaných prostředků nabízí graf č.13. Z grafu je patrné, že Plzeňský kraj byl nejúspěšnějším žadatelem ve všech uvedených prioritách. Relativně velký podíl v prioritě "Lidské zdroje a sítě" je ovlivněn alokací prostředků na Dispoziční fond. Tyto prostředky alokované původně na Plzeňský kraj v souvislosti se sídlem Euroregionu Šumava v okrese Klatovy byly rozděleny dle skutečné alokace fondu na projekty Plzeňského a Jihočeského kraje. Jak je uvedeno v části věnované Euroregionu Šumava, v rámci rozdělení prostředků z Dispozičního fondu v letech 2004–2006 Jihočeský kraj získal 9,3 mil. Kč, Plzeňský kraj částku 8,5 mil. Kč. Navíc byla do Jihočeského kraje přeřazena i plná částka na administraci Dispozičního fondu (1,9 mil. Kč), kterou vykonávala Regionální rozvojová agentura Šumava sídlící v jihočeských Stachách.

Pokud k prostředkům Jihočeského a Karlovarského kraje přidáme alokaci z Interregu IIIA za programy ČR–Sasko (Karlovarský kraj) a ČR–Rakousko (Jihočeský kraj), zjistíme, že oba uvedené kraje "přeskočí" objemem získaných prostředků z Interregu IIIA kraj Plzeňský (graf č.14). Pro vzájemnou srovnatelnost⁶⁵ byly z prostředků Interregu IIIA vypuštěny veškeré dotace Dispozičním fondům včetně nákladů na jejich administraci. Získané hodnoty vypovídají o alokaci prostředků ERDF na samostatné projekty Interregu IIIA v opatřeních mimo "Sítě".

Posledním krokem vzájemného porovnávání je přepočítání částky na obyvatele kraje⁶⁶. V tomto srovnání naprosto dominuje kraj Karlovarský, který díky své malé rozloze a 4. nejnížší hustotě obyvatel dosáhl na 446 Kč/obyvatele z prostředků ERDF, zatímco Jihočeský kraj získal 273 Kč/obyvatele a Plzeňský kraj dokonce jen 206 Kč/obyvatele, což představuje pouhých 46% částky získané Karlovarským krajem.

Charakteristika programu podle typu žadatele

Na rozdíl od Společného fondu malých projektů Phare CBC a DF Interregu IIIA je počet podpořených projektů v rámci programu výrazně nižší. Dotace jednotlivým projektům vykazují značný rozptyl. Nejnížší se blíží hranici minimální povolené dotace 10 000 € (cca 300 000 Kč), zatímco nejvyšší se u Jihočeského kraje pohybuje těsně pod hranicí 20 mil. Kč, u Karlovarského kraje na úrovni 16,9 mil. Kč a u Plzeňského kraje je nejvyšší dotací 12,5 mil. Kč. Z toho tedy vyplývá, že podíl nositelů projektů na celkové alokované částce závisí na velikosti poskytnuté dotace. Srovnáme-li jednotlivé žadatele podle počtu podaných žádostí, zjistíme, že neaktivnější byla stejně jako u SFMP a DF města a obce (celkem 38 projektů, 40 % z celku), vzrostla aktivita sdružení obcí a mikroregionů (celkem 11 projektů⁶⁷) a obecně prospěšných společností (také 11 projektů). Vyšší aktivita obecně prospěšných společností je ovlivněna rozdělením projektu "Perspektivy Evropy" (projekt zaměřený na prezentaci přeshraniční spolupráce formou krátkých filmů o jednotlivých oblastech vzájemné kooperace) do jednotlivých opatření. Počtem schválených žádostí dominoval mezi krajskými úřady Plzeňský kraj, který uspěl s 5 žádostmi.

Zaměření samostatné projektové činnosti Plzeňského kraje

Tabulka č. 19 nabízí přehledný seznam projektů, které schválil Řídící výbor programu.⁶⁸ Tři z projektů se věnovaly tvorbě propagačních materiálů a dva vytvoření studií, jež by daly základ dalšímu rozvoji přeshraničních vztahů s výhledem na nové programové období 2007–2013. Vydávání prospektů Plzeňským krajem vychází ze strategie budování jednotného image, které by mělo posilovat identitu kraje zejména u návštěvníků veletrhů, ale i dalších uživatelů propagačních materiálů. Vytvořené prospekty tvoří podstatnou část materiálů, jimiž se kraj prezentuje na veletrzích cestovního ruchu doma i v zahraničí.

Tabulka č.3: Seznam projektů Interregu IIIA ČR–Bavorsko (Plzeňský kraj)

Zaměření samostatné projektové činnosti Jihočeského kraje

V programu Interreg IIIA ČR–Bavorsko byl Jihočeskému kraji, jako samostatnému žadateli, schválen jeden projekt. Jeho náplní byla oprava komunikace v centrálních partiích Šumavy (Borová Lada – Horní Vltavice). V rámci celého česko–bavorského programu se jednalo o projekt s největší přiznanou podporou a nejvyššími náklady na projekt (dotace ERDF 19,4 mil. Kč, dotace SR 1,3 mil. Kč, celkové náklady 25,8 mil. Kč).

⁶⁵ Důvodem je absence údajů o územní alokaci prostředků Dispozičního fondu Euroregionu Silva Nortica a Euroregionu Egrensis

⁶⁶ Dle stavu k 31.12.2005 (viz. údaje www.czso.cz)

⁶⁷ V tomto počtu nejsou zahrnuty projekty euroregionů v souvislosti s dotacemi Dispozičního fondu

⁶⁸ Plzeňský kraj zaznamenal také nejvyšší počet neschválených projektů (5). Všechny zamítnuté projekty byly v opatření "Cestovní ruch, volný čas a rekreace"

Jak již bylo uvedeno, sousedství se dvěma státy umožňuje Jihočeskému kraji podávat žádosti souběžně do dvou programů přeshraniční spolupráce. V česko–rakouském programu získal krajský úřad podporu u 6 projektů, z nichž byl jeden zaměřen na cestovní ruch (systém značení turistických cílů v příhraničních oblastech) a zbývajících pět se soustředilo na budování infrastruktury zejména v okolí turistických hraničních přechodů. Tyto projekty souvisely s poměrně nedávnou (r. 2005) legalizací turistických hraničních přechodů s Rakouskem. Seznam projektů Interreg IIIA ČR–Rakousko, jejichž nositelem byl Jihočeský kraj, je uveden v tabulce č. 20.

Shrnutí

Z úvodní charakteristiky programu a následného podrobnějšího zkoumání dílčích priorit lze vyvodit následující závěry:

1. Objem prostředků na jednotlivé priority odráží jednak finanční náročnost dílčích projektů (např. opravy komunikací apod.), jednak absorpční kapacitu prioritní oblasti (cestovní ruch).
2. Podpořeny jsou projekty s širší provázaností do více prioritních oblastí (např. "Krajinná výstava bez hranic v Chebu a v Marktredwitz" zasahuje jak do priority "Hospodářský rozvoj", tak i do priority "Rozvoj území a životního prostředí").
3. Podpořeny jsou projekty s širokým dopadem do příhraniční oblasti. Tyto rozsáhlé projekty jsou rozdělené na dílčí části buď v závislosti na etapách realizace nebo v závislosti na vypsáních prioritách podpory (např. cyklostezka Národní parkem Šumava, nositelem projektu je Správa NP a CHKO Šumava)
4. Stanovení minimální výše dotace a zároveň maximální výše podpory, společně s nutností předfinancovat projekt z vlastních zdrojů téměř vylučuje drobné žadatele a může být limitující i pro větší subjekty s nízkými finančními rezervami. Na druhou stranu uvedené podmínky výrazně přispívají ke sdružování subjektů (zejména obcí), což jim umožňuje realizovat větší projekty a zároveň rozdělit finanční zátěž mezi více subjektů. Větší realizované projekty zpravidla přinášejí i vyšší rozvojový potenciál.
5. Dominantní postavení projektů cestovního ruchu koresponduje s hlavním zdrojem ekonomického růstu příhraničních oblastí. S výjimkou cestovního ruchu tyto oblasti nabízejí jen velmi omezené možnosti ekonomického rozvoje. Program iniciativy Interreg IIIA umožnil realizovat některé projekty na vybudování potřebné infrastruktury (zejména cyklotras), což by mohlo napomoci zvýšit návštěvnost těchto regionů s dopadem do růstu sféry služeb (počtem zařízení i objemem tržeb).
6. Budování cyklotras je odrazem rostoucí oblíbenosti cykloturistiky u veřejnosti, což akcentují i strategické programy rozvoje cestovního ruchu. Nové úseky, případně rekonstrukce stávajících, vychází z koncepčních dokumentů kraje, mikroregionu, sdružení apod.
7. Prostředky priority "Infrastruktura" byly z větší části zaměřeny na opravy komunikací II. a III. třídy ve vlastnictví krajů. Pro podporu v rámci programu byl klíčovým význam komunikace pro přeshraniční dopravu.
8. Projekty priority "Rozvoj území a životního prostředí" byly zaměřeny na tvorbu studií, jejichž výsledky budou převážně použity v projektových záměrech nadcházejícího programového období.
9. Alokaci prostředků v prioritě "Lidské zdroje a síť" významně ovlivňuje dotace na kofinancování projektů v rámci Dispozičního fondu.

4.3 Bílá stopa na Šumavě

Projekt "Bílá stopa na Šumavě" je ukázkou intenzivní přeshraniční spolupráce a vytvoření synergického efektu z realizace partnerství mezi subjekty veřejného sektoru (obce, kraje) a soukromého sektoru (uživatelé lyžařských tras, podnikatelé). I když nositelem není přímo Euroregion Šumava, jsou v rámci realizace projektu intenzivně využívány kontaktní spojení a sítě vytvořené činnostmi euroregionu.

Na konci devadesátých let iniciovalo Regionální sdružení Šumava⁶⁹ vznik projektu "Bílá stopa na Šumavě". Cílem bylo vytvořit centrální koordinační skupinu, jež by se systematicky zabývala rozvojem, údržbou a financováním lyžařských stop v šumavském regionu. Garantem a koordinátorem projektu se stala Regionální rozvojová agentura o.p.s. Do projektu se aktivně zapojil Národní park Šumava, po jehož území vede většina z upravovaných lyžařských tras, a po vzniku krajských samospráv i oba kraje (Plzeňský a Jihočeský).

4.3.1 Výchozí stav

Před zahájením projektu bylo na Šumavě několik izolovaných oblastí s udržovanými lyžařskými trasami. Tyto lokality trpěly zvýšenou koncentrací návštěvníků, což mělo dopad na životní prostředí i kvalitu stop. Problémy byly i na straně udržovatelů tras (jednání s majiteli pozemků, orgány ochrany přírody, omezené finanční prostředky apod.).

Cíle:

- propojení existujících provozovatelů stop do jednotného systému s centrální koordinací nosných činností (z počátku komunikace přes mikroregiony, později území přerozděleno v závislosti na technickém zajištění údržby)
- optimalizace sítě stop, propojování "bílých míst", řešení technických a administrativních problémů přípravy nových i stávajících tras
- koncentrace a koordinace finančních prostředků, pomoc při získávání podpory z evropských fondů, společné projekty (např. pro jednotnou propagaci apod.), vyhledávání nových zdrojů financování (generální partnerny, krajské dotace, jiné zdroje)
- propojení úpravy stop na udržované trasy v bavorském parku

4.3.2 Činnosti zajišťované RRA Šumava o.p.s.

Monitoring – získávání informací od zúčastněných subjektů, zpracovávání a postoupení vhodným příjemcům (sběr informací pro denní zpravodajství, pořádání workshopů, aktualizace internetových stránek ...)

Technická příprava – technická a finanční podpora letní údržby, příprava nových tras

Koordinace – optimalizace využití dostupných strojů na údržbu, vyhledávání nových tras, koordinace jednání s orgány ochrany přírody, majiteli pozemků, informační servis ...

Doplňkové služby – výroba a prodej odznaků a samolepek na podporu údržby, zavedení sledování aktuální údržby pomocí GPS, poskytování SMS zpravodajství

Financování – viz. samostatná podkapitola – koordinační skupina stanovila jednotná pravidla pro vícezdrojové financování (limity pro užití veřejných zdrojů, motivační systém pro získávání sponzorských prostředků), využívání koncentrace financí k realizaci větších

---

⁶⁹ Regionální sdružení Šumava je zájmovým sdružením právnických osob. Jeho členy jsou zejména obec centrální Šumavy, ale i Šumavská lyžařská župa nebo RC PRO – BIO Šumava. Sdružení bylo založeno v prosinci 1992, sídlí ve Stachách. V roce 1996 bylo spoluzakladatelem Regionální rozvojové agentury Šumava o.p.s.

projektů (společné propagace, nákupu sněžných rolb, GPS, ...), pomoc při získávání prostředků z evropských programů přeshraniční spolupráce (SFMP a DF)

Propagace projektu – tištěné materiály (distribuce prostřednictvím informačních center a na veletrzích cestovního ruchu), komunikace s médii, rozhlasová zpravodajství, interaktivní webové stránky

4.3.3 Financování

Údržba lyžařských tras je rok od roku nákladnější (viz. graf č. 15), což představuje riziko rostoucí zátěže pro municipální rozpočty, které jsou hlavním "sponzorem"⁷⁰ údržby stop. Před zahájením centrální koordinace nesly obce většinový podíl při krytí celkových nákladů, vstupem RSS bylo vytvořeno schéma pro plošné financování.

Koordinační skupina⁷¹ stanovuje rozdělování veřejných zdrojů (krajských dotací a prostředků od NP Šumava) v závislosti na průběhu financování v jednotlivých lokalitách. Jsou určeny "stropy" pro využití veřejných zdrojů⁷² na krytí celkových nákladů údržby, zbylá část zůstává v režii obecních rozpočtů. Do sezóny 2005/2006 koordinační skupina stanovovala minimální procento krytí celkových nákladů z prostředků získaných od soukromých dárců. Toto pravidlo od zmíněné sezóny neplatí, koordinační skupina snížila podíl krytí z dotačních peněz na max. 60%, čímž došlo ke zvýšení nákladů obcí a je jen na nich, zda si zajistí úhradu ze sponzorských prostředků. Po létech paternalismu ze strany koordinující RRA byla tímto krokem přesunuta zvýšená míra odpovědnosti za získání soukromých prostředků na obce.

Koordinační skupina se po dobu své existence intenzivně snaží nalézt vhodný systém spolufinancování ze soukromých zdrojů. Doposud však nenašla cestu, jak významněji zapojit uživatele turistických tras do jejich financování (efekt černého pasažera veřejného statku), či přimět podnikatelské subjekty, které nepřímou profítuji z jejich existence, aby se podílely na krytí obecních nákladů⁷³.

Jedním z pilotních projektů spolufinancování uživateli tras se staly odznaky "Přispívám na úpravu lyžařských stop na Šumavě" a samolepky se stejným zněním. Výrobu odznaků i samolepek předfinancovalo RSS, které je následně dodalo do komisního prodeje na vybraná místa (zpravidla informační střediska). Po skončení sezóny proběhlo vyúčtování komisního prodeje a do pokladny RSS byla odvedena částka odpovídající výrobním nákladům prodaných odznaků a samolepek. Zisk z prodeje (cca 70 Kč/odznak) byl účelově vázán na úpravu lyžařských tras v dané oblasti. I přes jisté zklamání z realizace prodeje (pilotní dodávka kalkulovaná na jednu sezónu byla v prodeji 4 roky) byla po doprodání zásob objednána nová dodávka. Prodej odznaků již překonal problémy spojené se zavedením nového výrobku na trh, odznaky si našly okruh svých zákazníků, a tak přetrvávajícím rizikem malého prodeje zůstaly jen nepříznivé sněhové podmínky. Zisk z každého prodaného odznaku představuje sice jen malý zlomek nákladů údržby stop, ten ale při prodeji dostatečného množství může dosáhnout i desetitisícových částek. Vedle finančního přínosu mají odznaky i výchovný efekt v podobě vědomého zapojení uživatelů do úhrady nákladů. Nová dodávka přinesla zároveň dvě změny. Výrobní náklady nesou od počátku na svých bedrech obce, které si závazně objednávají počet odznaků pro svoji

⁷⁰ Bez započítání veřejných prostředků národního parku, evropských fondů a krajských dotací

⁷¹ složení koordinační rady: 2 představitelé šumavských obcí z každého kraje, zástupci krajských úřadů Plzeňského a Jihočeského kraje, Správy NP a CHKO Šumava a Českého svazu lyžování

⁷² SFMP/DF, národního parku a krajských samospráv

⁷³ Přístup sponzorů regionálně kolísá a jejich získání vedle atraktivity lokality závisí zejména na osobních kontaktech starosty/starostky obce, případně existence organizace (Stachy – ČSTV, Lipensko -), které stopy nejen udržují, ale podílejí se na úhradě nákladů (viz. tabulka č. 21)

lokalitu.⁷⁴ Druhou změnou bylo prolomení bariér prodeje. Zatímco při komisním prodeji byla prodejní místa striktně dána (zpravidla jedno místo v obci – informační středisko), nový systém umožňuje obcím určit si místa prodeje neomezeně.⁷⁵

Hledání nových finančních zdrojů údržby lyžařských stop je vedeno snahou stabilizovat systém financování. Vedle rostoucích nákladů je rizikem i nejistota zisku dotací z veřejných zdrojů v následujících letech. Zejména intenzivně využívané spolufinancování ze SFMP a nyní DF je do budoucna ohroženo zavedením pravidla "třikrát a dost" pro financování opakovaných akcí. Tyto prostředky představují v současné době významný zdroj krytí (v sezóně 2005–2006 cca 35% nákladů).

Koordinační skupina se proto intenzivně zabývá hledáním úspor nákladů (např. budováním nových úseků, optimalizací režimu a území pro jednotlivé stroje ve spolupráci s bavorskými a rakouskými partnery) a nových zdrojů financování (hledání generálního partnera⁷⁶ a systému spolufinancování uživateli a ze stop profitujícími podnikateli).

4.3.4 Přínosy z realizace projektu

Od zahájení projektu na sklonku devadesátých let se podařilo rozšířit a propojit koordinovanou údržbu lyžařských tras po celém území Národního parku a CHKO Šumava s propojením na údržbu tras v Českém lese, Bavorském národním parku a Horním Rakousku (lyžařské hraniční přechody Mlaka, Nové Údolí, Bučina a Ferdinandovo údolí). Vytvoření nových tras (např. Kvilda – Filipova Huť, Horská Kvilda – Zhůří, Borová Lada – Knížecí Pláně apod.) a finanční a technická podpora okrajových oblastí (Čerchovsko, Hartmanicko, Lipensko, Kašperskohorsko) přispěly ke snížení koncentrace návštěvníků na hlavních trasách.

Nákupem nových strojů se zvýšila kvalita a frekvence údržby tras. Pořízení sněžných rolb bylo kofinancováno z prostředků Interreg III A (2 rolby) a SFMP – Malé infrastrukturní projekty (1 stroj) na základě projektů podaných Regionálním sdružením Šumava. České podíly byly hrazeny ze sdružených prostředků RSS a zúčastněných obcí mimo sdružení, účelovou dotaci poskytly i oba krajské úřady. Koncentrace finančních prostředků RSS, NP a CHKO Šumava společně s kofinancováním z programů SFMP a DF Interregu III A umožnila vytvořit jednotnou propagaci (mapky, webové stránky) a efektivní koordinaci celého projektu.

V rámci technického zajištění úpravy stop v okolí Bučiny a Prameny Vltavy (místa s velkou koncentrací návštěvníků a odlehlou polohou od sídel) bylo od zimní sezóny 2005/2006 přikročeno ke společné úpravě s bavorskou stranou na bázi střídavého režimu úpravy rolbou z Čech a z Bavorska (cca 20 % uskutečněných jízd z bavorské strany). Nový režim přinesl vedle úspory nákladů⁷⁷ i zvýšení frekvence údržby tohoto odlehlého úseku a tím zvýšení kvality dotčené trasy.

Vytvoření a činnost koordinační skupiny pod vedením RRA Šumava o.p.s. s předními zástupci regionu pomohlo k efektivnímu hledání řešení v problematických oblastech zejména při zavádění nových tras. Funkčnost, průhlednost, vícezdrojové financování,

⁷⁴ Přesun vázanosti prostředků z neprodaných odznaků z RSS na jednotlivé obce vede ke zvýšené motivaci obcí realizovat prodej co nejefektivněji. Zároveň je zachována realizace dodávky centrálně prostřednictvím RSS (úspory z rozsahu), což současně umožňuje zachovat monitoring prostředků získaných prodejem.

⁷⁵ Koordinátor projektu navrhl systém prodeje samolepek a odznaků penzionům, restauracím a jiným zařízením za plnou cenu s možností následného prodeje. Realizovaný zisk by zůstal v pokladně obcí, soukromé subjekty by si následným prodejem pokryly část nákladů. Tento model však nebylo možné v praxi otestovat z důvodu extrémně špatné zimy 2006/2007.

⁷⁶ Generální partnerem oblasti Srní – Modrava – Kvilda je v rámci projektu „oranžové stopy“ společnost EON a.s., což umožňuje použít zejména krajské dotace na dofinancování méně atraktivních lokalit

⁷⁷ dosavadní režim na úseku Bučina – Prameny Vltavy neumožňoval zapojení do okruhu, rolba musela jet stejný úsek tam i zpět, což bylo neekonomické

dynamika vývoje projektu a zapojení zástupců kraje do koordinační skupiny napomohlo získat RSS Šumava dotační prostředky od krajských samospráv.

4.3.5 Zvýšení efektivity

I přes nesporný přínos centrální koordinace lyžařských stop na Šumavě existují stále oblasti, které brzdí jinak velmi dobře nastartovaný projekt. Mezi tato "bolavá" místa patří:

- absence jednotného značení v terénu a to nejen vlastních tras, ale i nástupních míst
- nedostatečná komunikace některých oblastí
- malé znalosti a zkušenosti terénních pracovníků (zejména zaměstnanců informačních středisek) se získáváním sponzorských příspěvků na produkt typu "Bílá stopa"

Jednotné značení tras v terénu je zatím stále v přípravách. Jedním z důvodů, proč dosud nebylo vytvořeno, jsou složitá jednání s vlastníky pozemků a současné "přehlcení" terénu nejružnějším turistickým značením. Jednotný systém by zároveň mohl sloužit i jako významný marketingový nástroj pro prezentaci Bílé stopy a případného generálního partnera projektu. Jedním ze způsobů nalezení optimálního řešení této problematiky by bylo zadání projektu akademické obci a to i v rámci přeshraniční spolupráce univerzity. Nový program Cíl 3 pro přeshraniční spolupráci nabízí prostor pro spolufinancování takového projektu.

Nedostatečná komunikace některých oblastí při hlášení aktuálního stavu úpravy stop je v současné době řešena navigací GPS. Vzhledem k finanční náročnosti pořízení a provozu jednoho přístroje dosud nebyly všechny oblasti satelitní navigací vybaveny. Domnívám se proto, že by RRA Šumava, jako koordinátor projektu, mohla zvážit sankce v podobě snížení poskytované dotace na kofinancování nákladů obcím, kde k problémům s komunikací trvale dochází. Takto ušetřené prostředky by mohly být použity např. pro ocenění obce, která se v dané sezóně nejvíce zaslouží o zkvalitnění Bílé stopy na svém území (ať již kvalitou údržby nebo prezentací projektu). V místech bez satelitní navigace by zároveň měla probíhat namátková kontrola kvality stop. Bohužel není výjimkou, kdy nahlášená a vykázaná údržba neproběhla, což vedle neoprávněného navyšování nákladů vede i k poškození dobrého jména celého projektu. Sankční režim by mohl být vhodným preventivním opatřením.

Úspěšnost v získávání sponzorských prostředků na údržbu stop vykazuje v rámci území značné výkyvy. Jednou z cest, jak získat větší podporu zejména u vlastních uživatelů stop, ale i drobných podnikatelů, by mohlo být cílené školení pracovníků, kteří styk s těmito subjekty v praxi zajišťují (zaměstnanci informačních středisek). Workshopy pořádané RRA jsou zpravidla určeny na globální řešení celého projektu a tomu odpovídá i složení účastníků, jimiž jsou starostové dotčených obcí. Souběžně s těmito workshopy, ale v oddělených prostorách, by mohly probíhat semináře zaměřené na správnou propagaci a komunikaci projektu Bílé stopy ve vztahu k cílovým skupinám. Při těchto seminářích by zároveň docházelo k výměně zkušeností a získávání nových námětů mezi koordinátorem projektu a pracovníky z terénu. Organizace seminářů v rámci přeshraniční spolupráce by vedle výměny zkušeností umožnilo získání prostředků z programu Cíle 3.

5 Závěr

V diplomové práci jsem se snažila zhodnotit dosavadní přeshraniční spolupráci Euroregionu Šumava, Plzeňského a Jihočeského kraje. Větší část provedených analýz se věnovala Euroregionu Šumava. Důvodem byla delší existence euroregionu (od roku 1993) i fakt, že přeshraniční spolupráce je nosnou činností této organizace. To ovlivnilo i rozsah získaných dat, na jejichž základě byly analýzy provedeny.

Přeshraniční spolupráce a zejména projekty kofinancované z evropských fondů znamenají pro příhraniční oblasti významný rozvojový potenciál. Problémem je nedostatek kvantifikátorů, kterými by bylo možné přínosy a užitky z přeshraniční spolupráce změřit. Praxe Evropské unie, z které vychází i tato práce, vyjadřuje přínosy a užitky formou objemu alokovaných prostředků a počtu projektů realizovaných v konkrétním opatření. Jak je však i z této práce patrné, kvalitativní úroveň vypovídací hodnoty těchto ukazatelů není příliš vysoká.

Všestrannému rozvoji přeshraniční spolupráce i přes vstup do Evropské unie stále brání několik tradičních překážek. Mezi běžnými občany se jen pomalu daří prolomit jazykovou bariéru a u starší generace i částečně přetrvávající předsudky. Na úrovni euroregionů stále neexistuje legislativa, která by umožnila vytvořit přeshraniční sdružení s vlastní právní subjektivitou, i když je otázka, zda-li by byly dosavadní sekce trilaterálního euregia ochotné vzdát se některých svých výsad ve prospěch homogenního celku. Na krajské úrovni přetrvává problém vyrovnanosti vztahů s přeshraničními partnery díky odlišné architektuře správního uspořádání sousedních zemí a pro obce je do značné míry stále velmi palčivým problémem chronický nedostatek financí a u těch menších i lidského potenciálu, jež by umožnily plně rozvinout přeshraniční spolupráci. Odstranění uvedených bariér je otázkou delšího období a přímý účastníci nemají příliš možností proces jejich odstraňování urychlit.

Na druhé straně z provedené analýzy vyplynulo i několik pozitivních závěrů, jimiž by bylo možné dosavadní spolupráci zkvalitnit. Za nejvýznamnější považují sdružování obcí a realizaci projektů přeshraniční spolupráce jejich prostřednictvím. Podmínky unijních programů tomu i výrazně napomáhají, zejména nutnost předfinancování celého projektu může být pro malé obce limitujícím faktorem. Sdružování obcí napomůže i efektivnějšímu propagování regionu, jež je klíčovým faktorem v konkurenčním boji s ostatními regiony. Pro dosavadní vývoj byla bohužel typická jistá roztržitost, jež mohla mít za následek i postupný pokles návštěvnosti šumavského regionu. Kromě koncentrace financí umožňují sdružení obcí koncentrovat i kvalitní lidské zdroje vytvořením odborných komisí. Jejich členy by měli být odborní pracovníci ze sdružených obcí, případně nezávislí odborníci, jejichž působení by bylo z větší části nezávislé na výsledcích komunálních voleb a umožňovalo by vytvářet kvalitní rozvojové programy. Kvalitní programové dokumenty by následně byly podkladem pro finanční plánování a efektivnější řízení činnosti sdružení. Mezi první "vlaštovky", které ukazují, že toto je ta správná cesta, patří např. Sdružení lipenských obcí, či Regionální sdružení Šumava.

Ve vztazích Euroregionu Šumava, Jihočeského a zejména Plzeňského kraje bylo z dostupných zdrojů možné zaznamenat přetrvávající nevyjasněnost vztahů a postojů. Euroregion je do značné míry závislý na krajských dotacích, na druhou stranu přesahuje jeho činnost regionální charakter a i krajské samosprávy z navázaných kontaktů získávají užitek. Bylo by proto dobré, pokud by postavení euroregionů bylo lépe upraveno (např. smlouvou s kraji, případně i vlastní legislativní úpravou). Kromě vymezení věcné stránky vztahů by zmíněná úprava mohla obsahovat i úpravu finančních vazeb obdobnou té, která funguje mezi Jihočeským krajem a euroregiony Silva Nortica a Šumava.

Seznam literatury

1. AEBR. *European Charter for Border and Cross-Border Regions - New version*. AEBR, 2004 (navš. 30.4.2007). Dostupné na <http://www.aebr.net/>
2. BERGMANGROUP. *Vybrané aspekty financování rozvojových aktérů a jejich dopady na absorpční kapacitu České republiky*. Praha: BergmanGroup, 2005 (navš. 31.5.2007). Dostupné na: http://www.strukturalnifondy.cz/upload/1127199106.pri_loha2_financovaniakterurozvoje_final.pdf
3. *European Outline Convention on Transfrontier Co-operation between Territorial Communities or Authorities (CETS No. 106)*. Madrid: Rada Evropy, 21.5.1980 (navš. 18.2.2007). Dostupné na <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/122.htm>
4. GABBE, J. ET ALL. *Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci. Průvodce 2000*. 3.vydání. Phare, AEBR, Evropská komise, 2000 (navš. 14.1.2007). Dostupné na www.aebr.net
5. FIALA, T. *Program iniciativa Společenství Interreg IIIA Česká republika – Svobodný stát Bavorsko*. Ministerstvo pro místní rozvoj: Praha, 2007 (navš. 30.4.2007). Dostupné na www.kr.plzansky.cz
6. HAVRLANT, M. *Specifika česko-polských euroregionů na příkladu příhraničí Moravskoslezského kraje*. In: Pohraničí, přeshraniční spolupráce a euroregiony. Sborník z XX. jubilejního sjezdu České geografické společnosti v Ústí n. L., Eds. Balej, M., Jeřábek, M., Ústí n. L.: UJEP, 2002. s. 27-31
7. HEŘMANOVÁ, E. *Socioekonomická integrace euroregionů a příhraničních regionů České republiky prostřednictvím společného fondu malých projektů*. In: *Euroregiony, státní správa a samospráva*. Sborník referátů z vědecké konference Regionální politika, úloha euroregionů, rozvojová kooperace, financování obcí a IT ve veřejné správě, VŠE Praha 2.12.2005, Eds. Peková, J., Zapletalová, J., Ústav geoniky AV ČR, 2005. s. 7-13
8. HOUŽVIČKA, V. *Některé aspekty přeshraniční spolupráce České republiky a Spolkové republiky Německo (anketní výzkum názorů lokálních elit v euroregionu Krušnohoří/Erzgebirge)*. In: Pohraničí, přeshraniční spolupráce a euroregiony. Sborník z XX. jubilejního sjezdu České geografické společnosti v Ústí n. L., Eds. Balej, M., Jeřábek, M. Ústí n. Labem: UJEP, 2002. s. 37-42

9. INFORMAČNÍ CENTRUM EVROPSKÉ UNIE PŘI DELEGACI EVROPSKÉ KOMISE V ČESKÉ REPUBLICE. *Finanční zdroje EU poskytnuté České republice před vstupem do Evropské unie v letech 1990-2003*. Praha: Delegace při Evropské komisi, 2003 (navš. 10.5.2007). Dostupné na www.evropska-unie.cz/download/cz/Odkazovane/FinZdroje_pro_CR_cerven_2003.pdf
10. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY A CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. *Pracovní příručka pro grantová schémata se zaměřením na Společný fond malých projektů*. Praha: Centrum pro regionální rozvoj, 2004. s.41
11. NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Informace z kontrolní akce 06/30 - Finanční prostředky určené na programy přeshraniční spolupráce*. Praha: NKÚ, 2006 (navš. 31.7.2007). Dostupné na www.nku.cz/informace/informace-06-30.pdf
12. PEKOVÁ, J., ZAPLETALOVÁ, J. (EDS.) *Sborník referátů z vědecké konference Regionální politika, úloha euroregionů, rozvojová kooperace, financování obcí a IT ve veřejné správě, VŠE Praha 2.12.2005*. Brno: Ústav geoniky AV ČR, 2005. ISBN 80-86407-08-X.
13. PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4
14. SEIBT, F. *Německo a Češi. Dějiny jednoho sousedství uprostřed Evropy*. Praha: Academia, 1996. ISBN 80-200-0577-3.
15. *SMLOUVA mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Spolkovou republikou Německo o dobrém sousedství a přátelské spolupráci*, uveřejněná pod číslem 521/1992 Sb. (navš. 11.1.2007) dostupná na <http://www.mvcr.cz/sbirka/1992/sb104-92.pdf>
16. TROEGER – WEISS, G. *Leitfaden zur Förderung interkultureller Kompetenz in Wirtschaft und Verwaltung im bayerisch-tschechischen Grenzraum / Příručka o podpoře interkulturní kompetence v hospodářství a veřejné správě v česko-bavorském pohraničí*. Kaiserslautern: Technische Universität Kaiserslautern, Lehrstuhl für Regionalentwicklung und Raumordnung, 2005.
17. WOKOUN, R. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2003
18. ZICH, F. *Přeshraniční společenství na česko-německé hranici*. In: *Pohraničí, přeshraniční spolupráce a euroregiony*. Sborník z XX. jubilejního sjezdu České

- geografické společnosti v Ústí n. L., Eds. Balej, M., Jeřábek, M., Ústí n. Labem: UJEP, 2002. s. 43-47.
19. ZICH, F.: *Nositelé přeshraniční spolupráce na česko-německé hranici*. Sociologický ústav AV ČR: Ústí nad Labem, 1999. ISBN 80-85950-67-7.
  20. www.mfcr.cz
  21. www.aebr.net
  22. www.austria.gv.at
  23. www.bund.de
  24. <http://conventions.coe.int>
  25. <http://www.euroskop.cz/admin/gallery/0/c87c58254699354df6d0766c1ce242a3.pdf>
  26. <http://www.euregio.cz>
  27. <http://www.kr-plzensky.cz>
  28. <http://www.kraj-jihocesky.cz>
  29. <http://www.kr-karlovarsky.cz>
  30. http://www.rrajm.cz/download/DS/Dotaznikove_setreni_vysledky.pdf
  31. <http://www.rra-sumava.cz> - projekty DF
  32. <http://www.rr-jihozapad.cz> - složení regionální rady
  33. <http://www.strukturalni-fondy.cz/cr-bavorsko> - projekty do Interregu IIIA
  34. http://labe.risy.cz/CZ/pg_4583_cz.html
  35. <http://www.strukturalni-fondy.cz>
  36. www.aebr.net/publikationen/pdfs/AR_CZ-D.en.pdf
  37. www.aebr.net/publikationen/pdfs/AR_CZ-AU.en.pdf
  38. <http://www.czso.cz/lexikon/mos.nsf/index>
  39. <http://www.czso.cz/ode/tab/dbc10512.htm>
  40. Průvodce LACE 2000 http://www.aebr.net/publikationen/pdfs/lace_guide.cz.pdf
  41. Společný programový dokument (JPD) Svobodný stát Bavorsko-Česká republika.
  42. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů
  43. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů
  44. Zákon o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb
  45. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů č. 218/2000 Sb.

Přílohy

Seznam příloh

Část A: Obrazová příloha

Obrázek 1: Členské obce Euroregionu Šumava v okrese Domažlice	69
Obrázek 2: Členské obce Euroregionu Šumava v okrese Klatovy	72
Obrázek 3: Členské obce Euroregionu Šumava v okrese Prachatice	73
Obrázek 4: Členské obce Euroregionu Šumava v okrese Český Krumlov	74
Obrázek 5: Členské obce Euroregionu Šumava	75
Obrázek 6: Počet schválených projektů SFMP Phare CBC Česká republika – Bavorsko 1996–2003 v Euroregionu Šumava	76
Obrázek 7: Objem prostředků SFMP Phare CBC Česká republika – Bavorsko 1996–2003 přidělených na schválené projekty v Euroregionu Šumava.....	77
Obrázek 8: Počet schválených projektů DF Interreg III A Česká republika – Bavorsko 1996–2003 v Euroregionu Šumava	78
Obrázek 9: Objem prostředků DF Interreg III A Česká republika – Bavorsko 1996–2003 přidělených na schválené projekty v Euroregionu Šumava.....	79

Část B: Příloha tabulky

Tabulka č. 1: Phare CBC 2000/2003 – alokace a čerpání prostředků Phare v jednotlivých příhraničních oblastech (v mil. €).....	80
Tabulka č. 2: Interreg IIIA 2004/2006 – alokace a čerpání prostředků ERDF (v mil. €) ...	80
Tabulka č. 3: Srovnání počtu členských obcí ERNŠ v jednotlivých okresech dle stavu k 31.12.2006	81
Tabulka č. 4: Velikostní struktura členských obcí Euroregionu Šumava dle počtu obyvatel, stav k 31.12.2006.....	81
Tabulka č. 5: Obyvatelstvo a rozloha obcí Euroregionu Šumava v jednotlivých okresech dle stavu k 31.12.2006	81
Tabulka č. 6: Seznam projektů Euroregionu Šumava podpořených z Phare CBC ČR–Bavorsko 1996–2003 a Interreg IIIA ČR–Bavorsko 2004–2006.....	82
Tabulka č. 7: Zařazení příjemců dotace do kategorií–část 1	83
Tabulka č. 8: Alokace prostředků Phare CBC Česká republika–Německo na programy FMP a SFMP 1996/2003	87
Tabulka č. 9: Alokace SFMP dle prioritních oblastí	87
Tabulka č. 10: Alokace SFMP dle jednotlivých okresů	87
Tabulka č. 11: Rozdělení malých infrastrukturních projektů dle jednotlivých okresů, objemu	87
Tabulka č. 12: Porovnání průběhu SFMP v Euroregionu Šumava a v ČR	88
Tabulka č. 13: Meziokresní srovnání počtu podpořených projektů FMP, SFMP u jednoho žadatele	89
Tabulka č. 14: Srovnání vybraných charakteristik Jihočeského a Plzeňského kraje k 31.12.2005	90
Tabulka č. 15: Aktivity v rámci podopatření "Rozvoj spolupráce s Bavorskem"	90
Tabulka č. 16: Konsolidované rozpočty Plzeňského kraje 2001–2006.....	91
Tabulka č. 17: Konsolidovaný rozpočet Jihočeského kraje 2001–2006	91
Tabulka č. 18: Podpora EU v programech Phare CBC 1998–2003: Srovnání alokace a skutečného čerpání	92

Tabulka č. 19: Přehled projektů programu Interreg IIIA ČR–Bavorsko (nositel Plzeňský kraj).....	93
Tabulka č. 20: Přehled projektů programu Interreg IIIA ČR–Rakousko (nositel Jihočeský kraj kraj)	93
Tabulka č. 21: Přehled krytí podílů obcí sponzorskými prostředky v sezóně 2004/2005...	94
Tabulka č. 22: Kvantifikace výsledků priorit programů Phare CBC dle JPD.....	95
Tabulka č. 23: Kvantifikace výstupů opatření programů Phare CBC dle JPD.....	95

Část C: Příloha grafy

Graf č. 3: Alokace prostředků Phare CBC ČR-Německo 1993-1999 dle priorit	96
Graf č. 4: Vývoj příjmů Euroregionu Šumava v letech 1998 – 2006.....	96
Graf č. 5: Vývoj výdajů Euroregionu Šumava v letech 1998 – 2006.....	97
Graf č. 6: Vývoj hotovostních peněžních prostředků Euroregionu Šumava v letech.....	97
Graf č. 7: Vývoj příjmů, výdajů, salda a rezervních prostředků Euroregionu Šumava.....	98
Graf č. 8: Rozdělení dotačních prostředků malých fondů Phare CBC dle jednotlivých.....	98
Graf č. 9: Rozdělení projektů SFMP a DF dle prioritních oblastí a objemu alokovaných prostředků (grant) nebo počtu podpořených projektů (počet).....	99
Graf č. 10: Rozdělení projektů SFMP a DF dle kategorií subjektů a objemu alokovaných prostředků (grant) nebo počtu podpořených projektů (počet).....	99
Graf č. 11: Rozdělení projektů SFMP a DF dle územních jednotek a objemu alokovaných prostředků (grant) nebo počtu podpořených projektů (počet).....	100
Graf č. 12: Alokace prostředků ERDF programu Interreg IIIA ČR–BY 2004–2006	100
Graf č. 13: Alokace iniciativy Interreg IIIA ČR–Bavorsko 2004–2006 (v tis. Kč)	101
Graf č. 14: Alokace celkových prostředků Interreg IIIA 2004–2006 v krajích (v tis. Kč).....	101
Graf č. 15: Zdroje financování údržby lyžařských stop 2003–2006 (v tis. Kč)	102

Část A: Obrazová příloha

Obrázek 1: Členské obce Euroregionu Šumava v okrese Domažlice

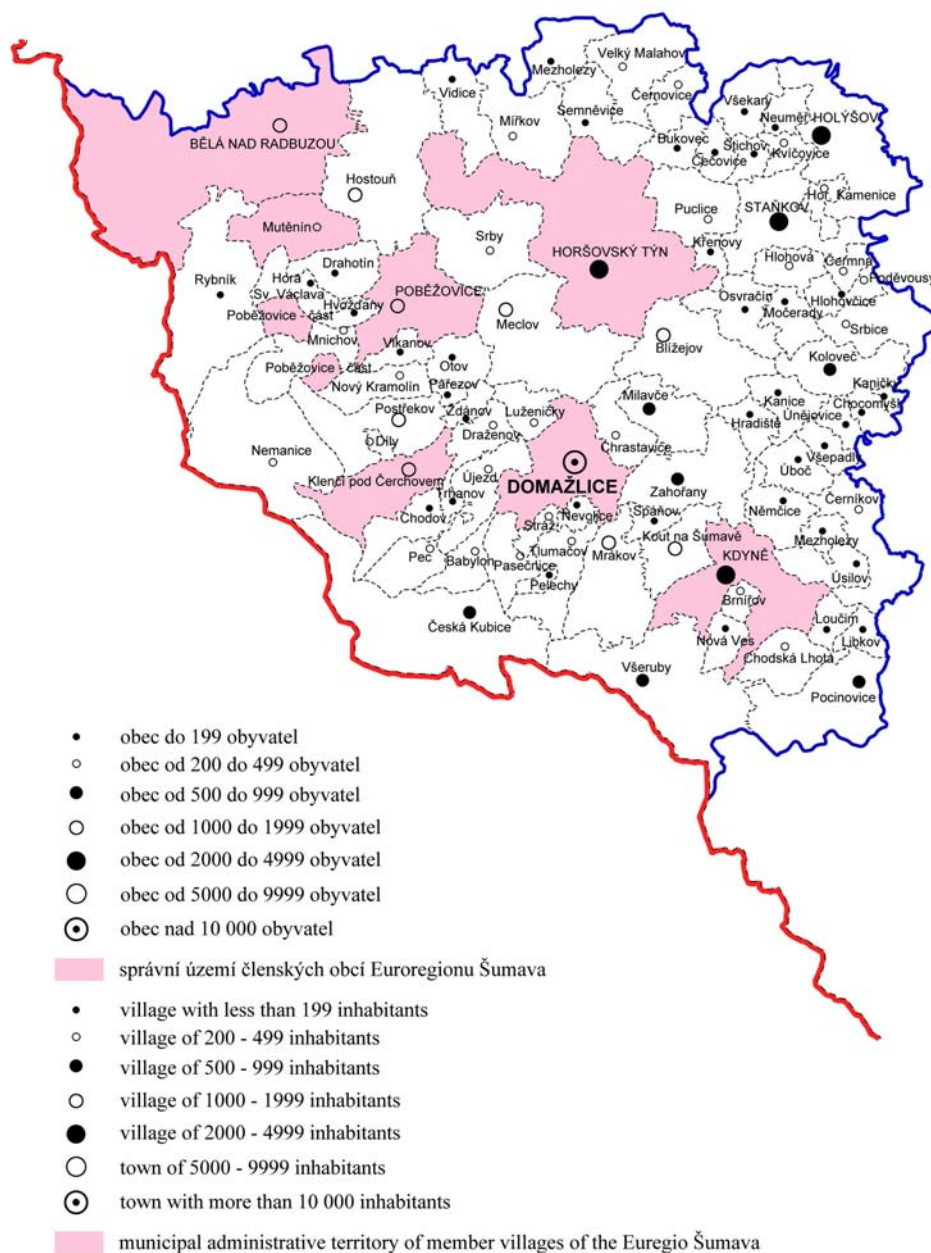
Obrázek č. 1

Členské obce Euroregionu Šumava

k 31. 12. 2006 v okrese Domažlice

Member municipalities of the Euregio Šumava

according to the membership in the district of Domažlice (31.12.2006)

Obrázek 2: Členské obce Euroregionu Šumava v okrese Klatovy

Obrázek č. 2

Členské obce Euroregionu Šumava

k 31. 12. 2006 v okrese Klatovy

Member municipalities of the Euregio Šumava

according to the membership in the district of Klatovy (31.12.2006)

Obrázek 3: Členské obce Euroregionu Šumava v okrese Prachatice

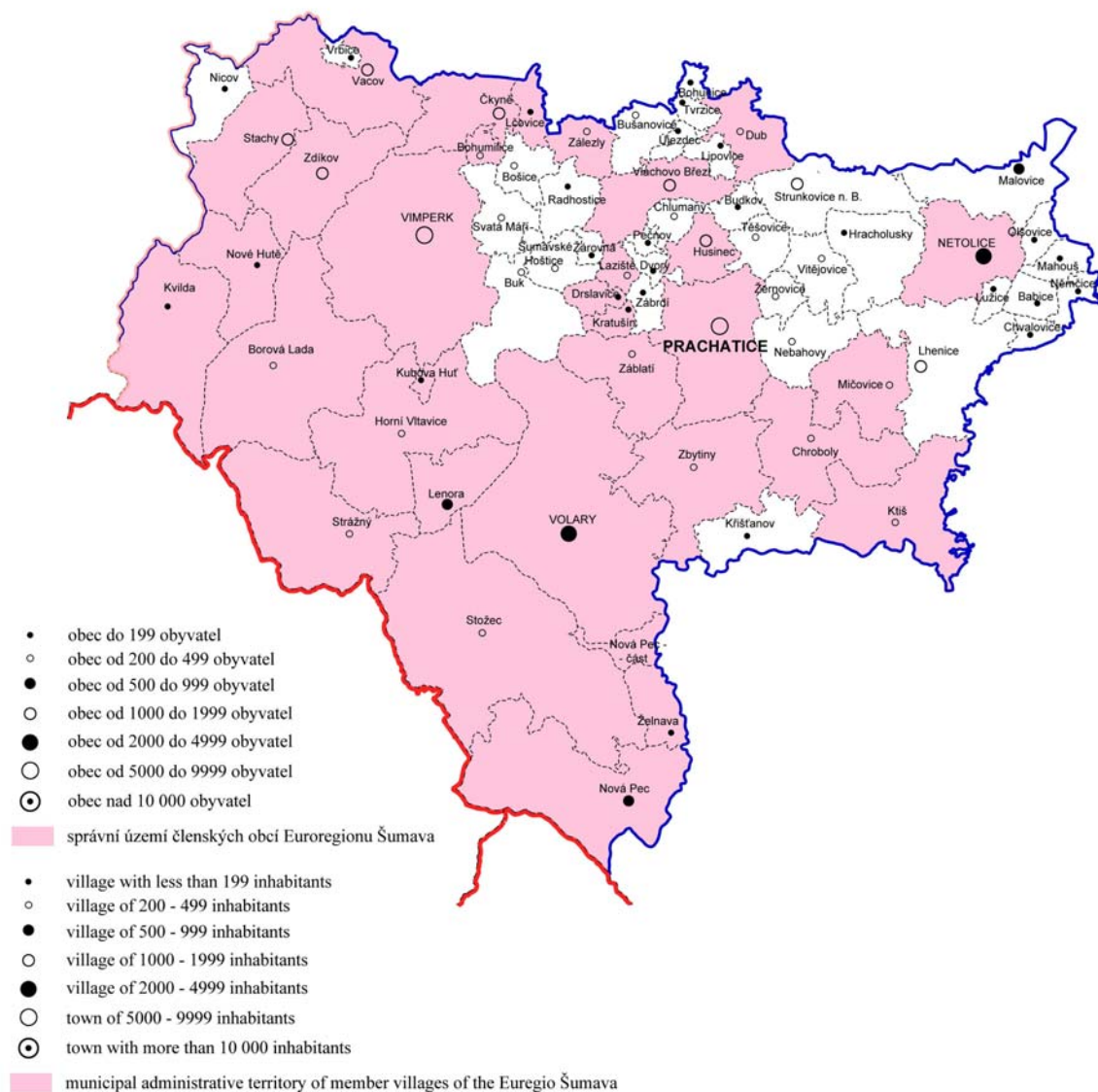
Obrázek č. 3

Členské obce Euroregionu Šumava

k 31. 12. 2006 v okrese Prachatice

Member municipalities of the Euregio Šumava

according to the membership in the district of Domažlice (31.12.2006)

Obrázek 4: Členské obce Euroregionu Šumava v okrese Český Krumlov

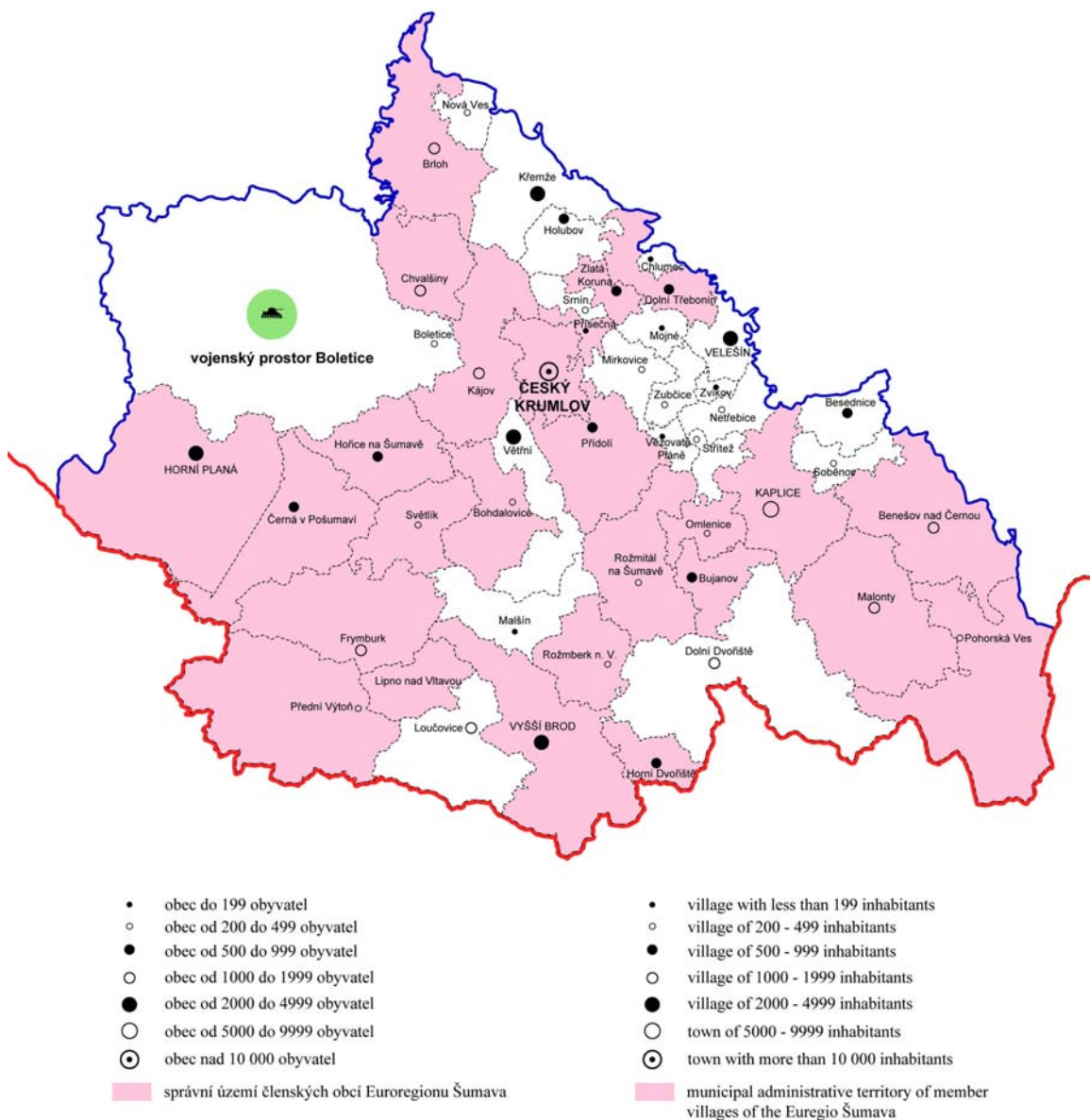
Obrázek č. 4

Členské obce Euroregionu Šumava

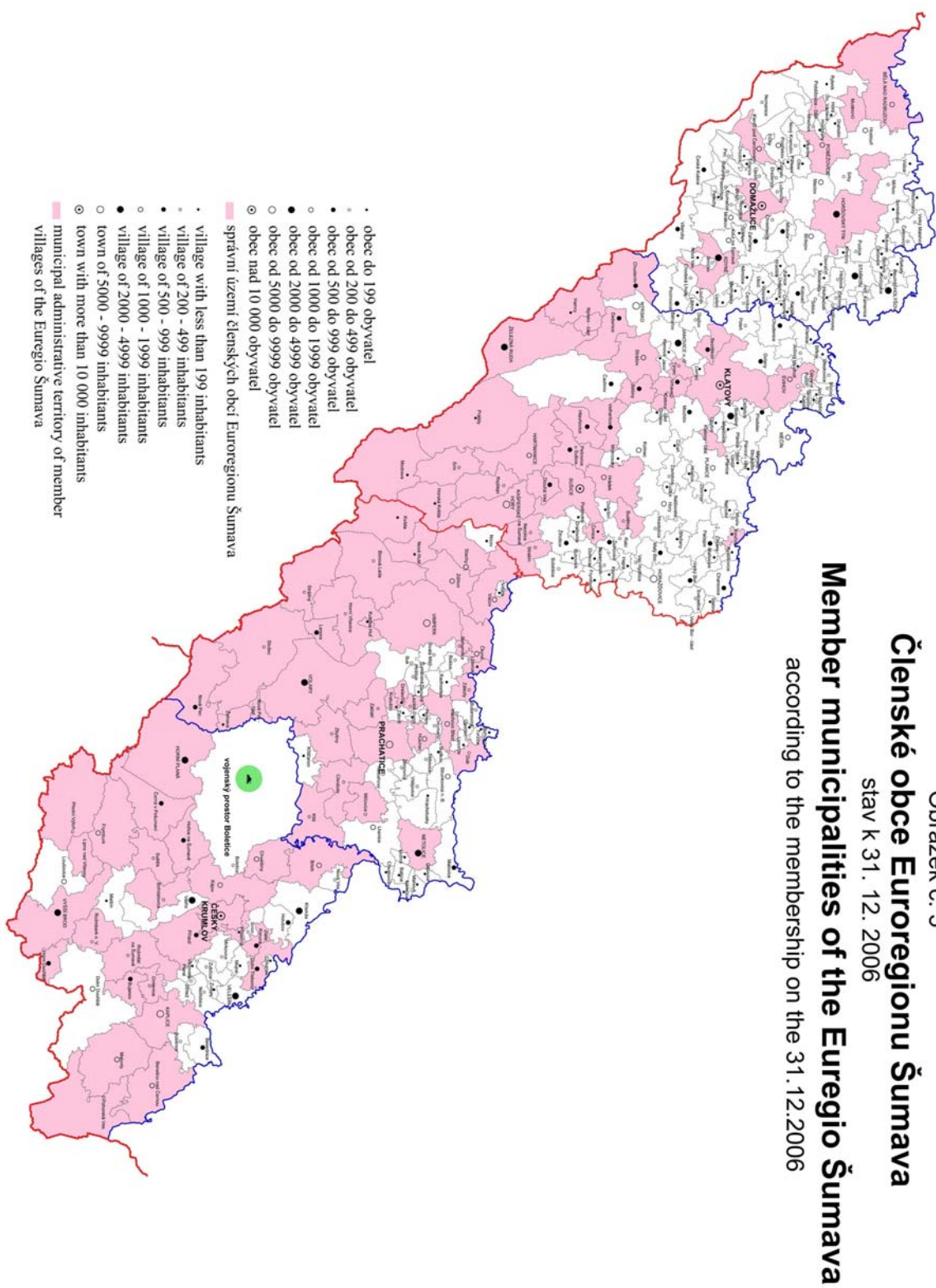
k 31. 12. 2006 v okrese Český Krumlov

Member municipalities of the Euregio Šumava

according to the membership in the district of Klatovy (31.12.2006)

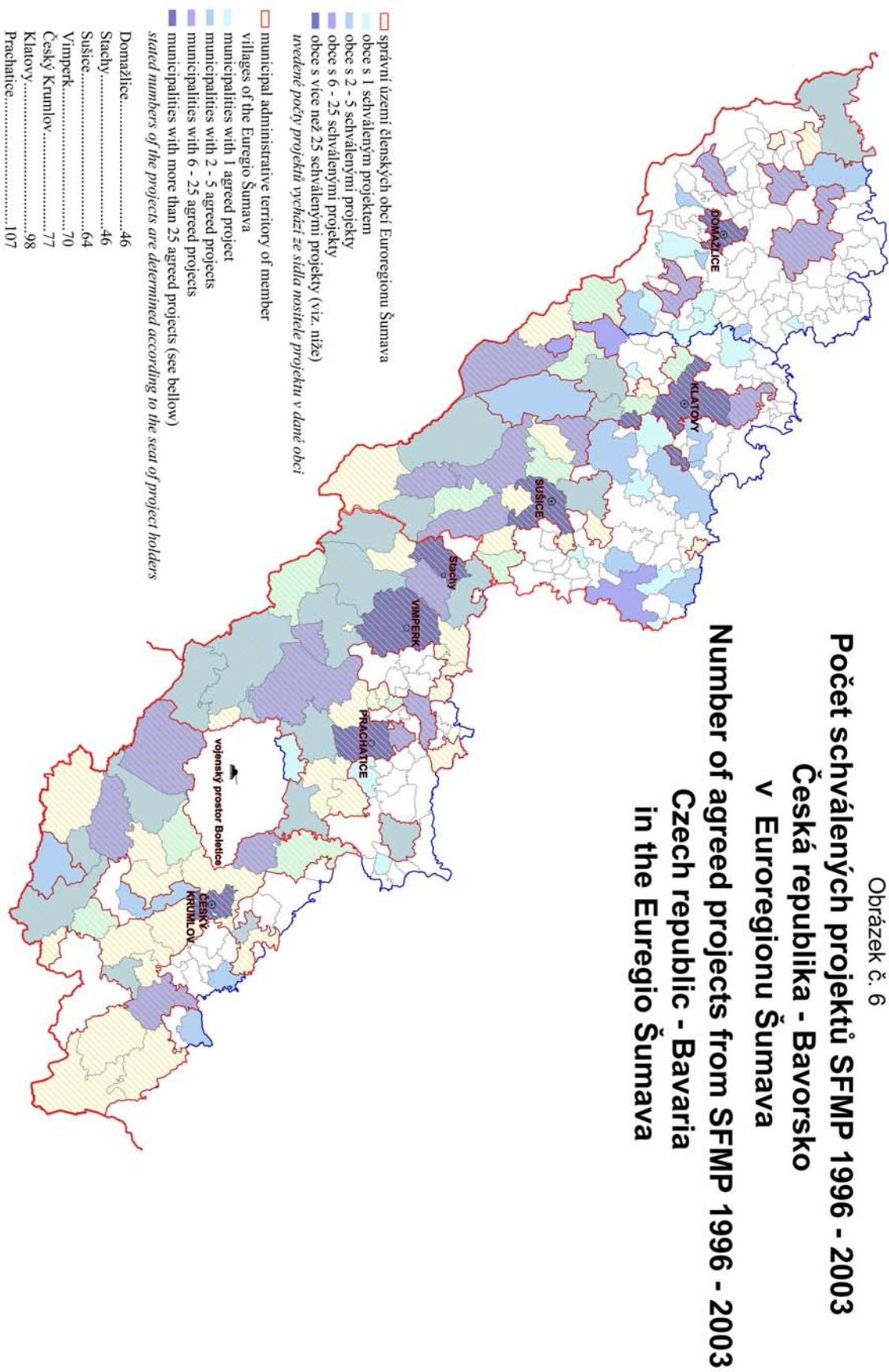

Obrázek 5: Členské obce Euroregionu Šumava

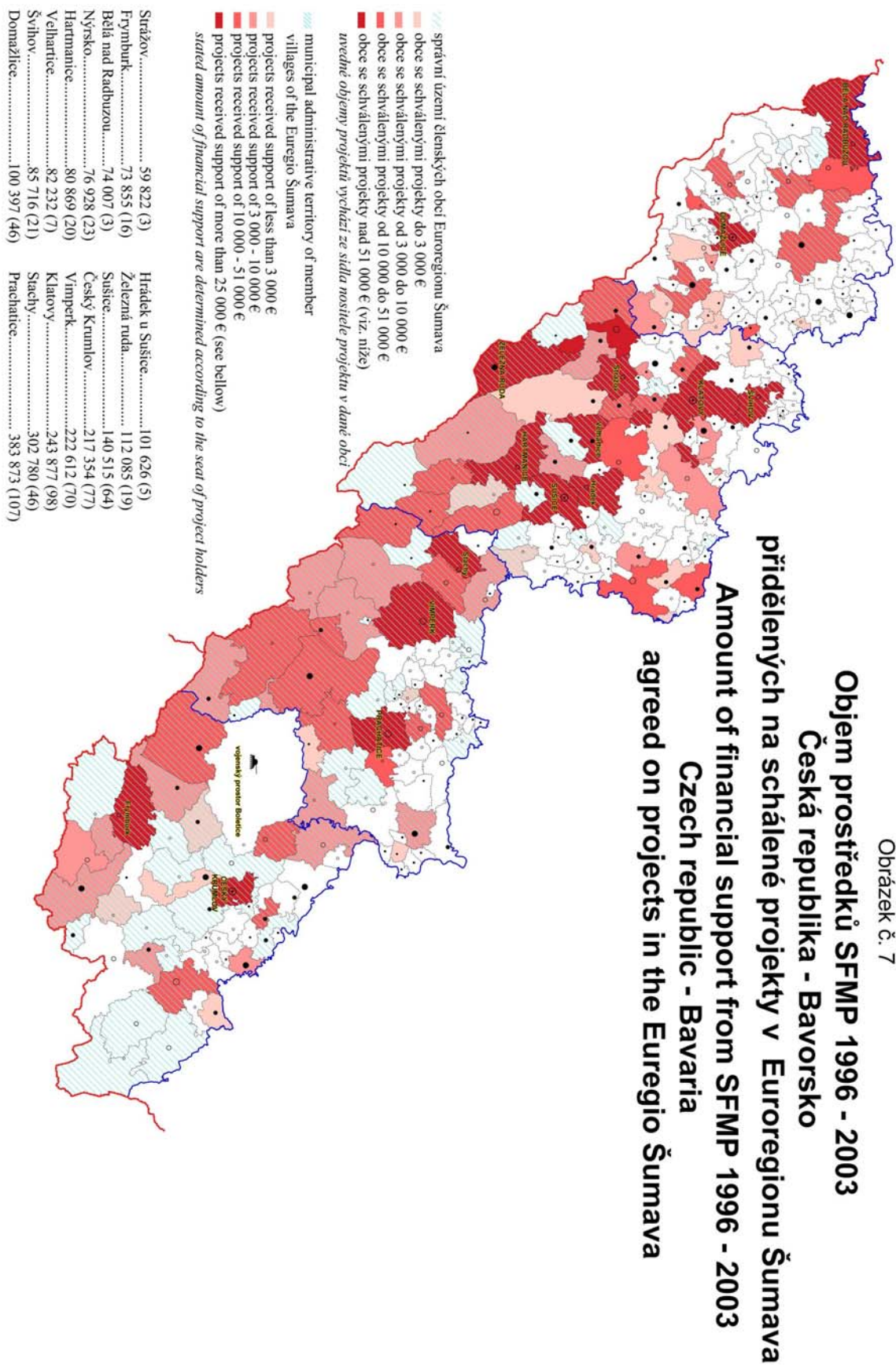

Obrázek 6: Počet schválených projektů SFMP Phare CBC Česká republika – Bavorsko 1996–2003 v Euroregionu Šumava

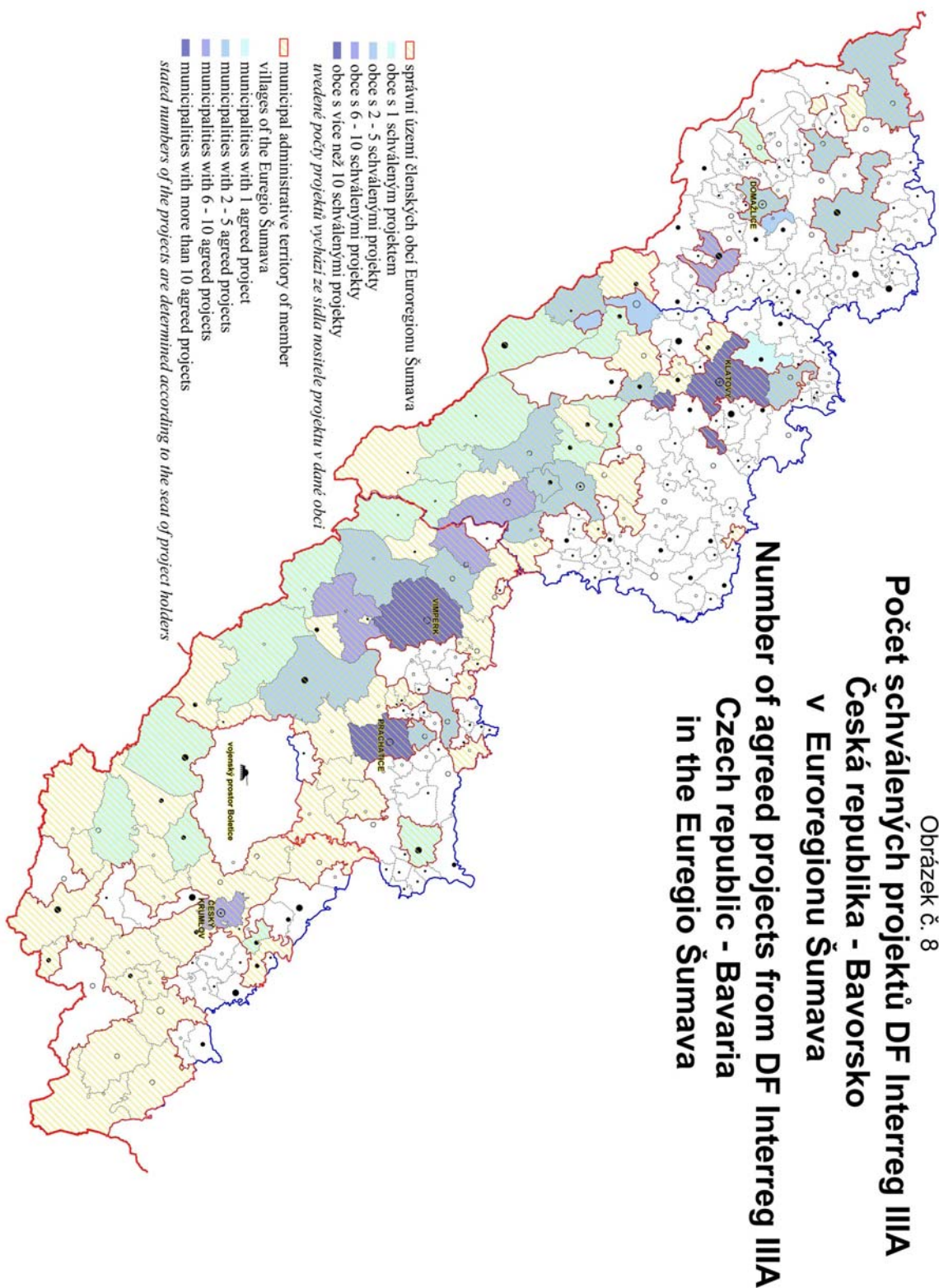
Obrázek 7: Objem prostředků SFMP Phare CBC Česká republika – Bavorsko 1996–2003 přidělených na schválené projekty v Euroregionu Šumava

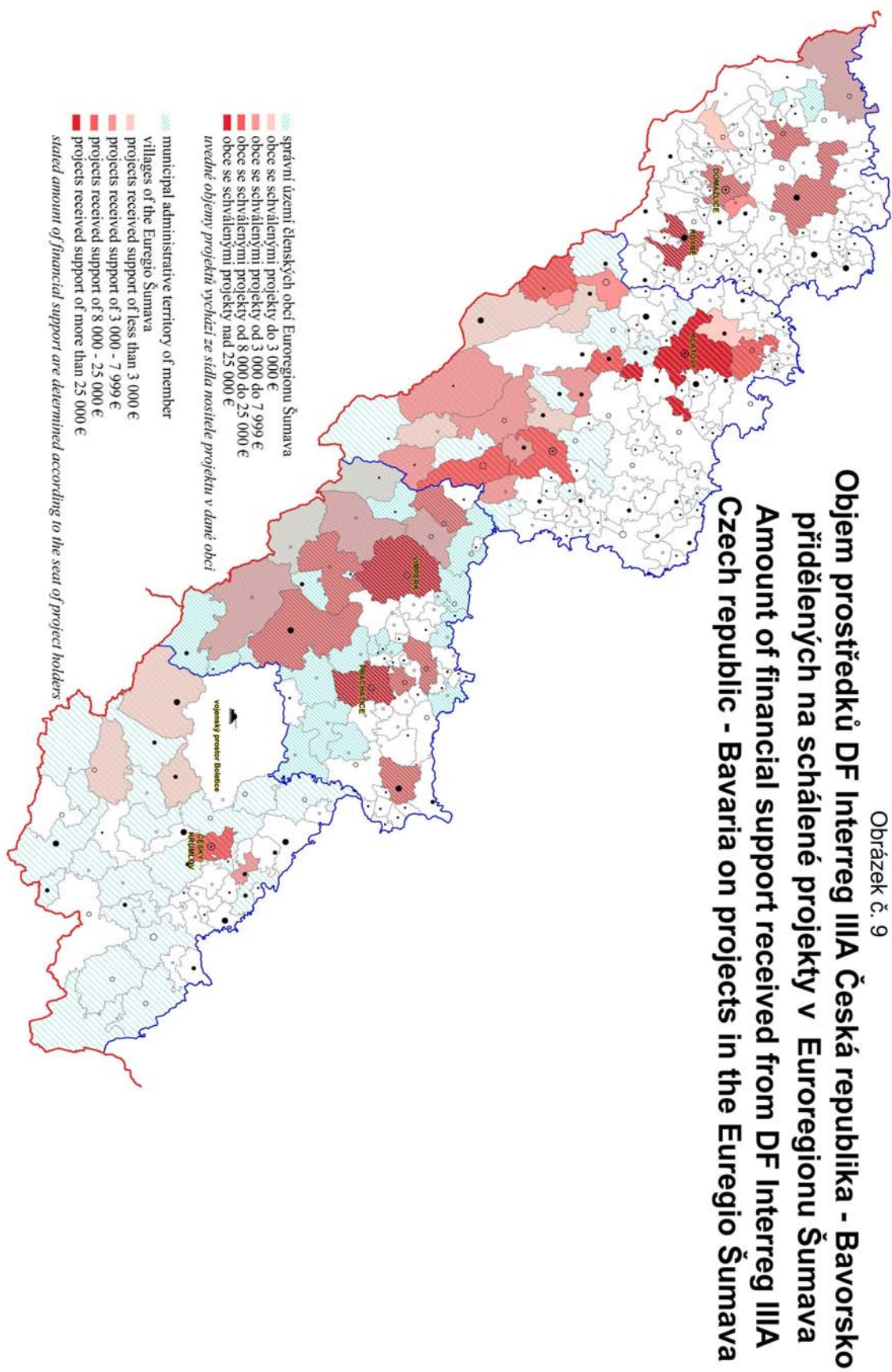
Obrázek č. 7

Obrázek 8: Počet schválených projektů DF Interreg III A Česká republika – Bavorsko 1996–2003 v Euroregionu Šumava

Obrázek 9: Objem prostředků DF Interreg III A Česká republika – Bavorsko 1996–2003 přidělených na schválené projekty v Euroregionu Šumava

Část B: Příloha tabulky

Tabulka č. 1: Phare CBC 2000/2003 – alokace a čerpání prostředků Phare v jednotlivých příhraničních oblastech (v mil. €)⁷⁸

Table No. 1: Phare CBC Programme 2000/2003 – the allocation and the usage of Phare contribution in particular border regions (in MEUR)

Program Phare CBC ¹	Rakousko			Německo			Polsko		
	Alokace podle FM ²	Alokace dle smluv ³	Čerpání ⁴	Alokace podle FM ²	Alokace dle smluv ³	Čerpání ⁴	Alokace podle FM ²	Alokace dle smluv ³	Čerpání ⁴
2000	4	3,907	3,907	10	9,629	9,629	5	4,866	4,866
2001	4	3,973	3,939	10	9,855	9,855	5	4,937	4,822
2002	4	3,952	3,946	10	6,811	6,800	5	4,959	4,850
2003	4	3,959	3,636	10	9,651	9,168	5	5,000	4,757
Celkem⁵	16	15,791	15,428	40	35,946	35,452	20	19,762	19,295

1 – The Phare CBC Programme, 2 – Phare CBC contribution contracted in Financing memorandum, 3 – Phare CBC contribution in project's contractions, 4 – The usage of Phare CBC contribution, 5 – Total

Zdroj: Informace z kontrolní akce NKÚ č. 06/30 "Finanční prostředky určené na programy přeshraniční spolupráce" (dostupné na www.nku.cz/informace/informace-06-30.pdf)

Tabulka č. 2: Interreg IIIA 2004/2006 – alokace a čerpání prostředků ERDF (v mil. €)

Table No. 2: Interreg IIIA Programme 2004/2006 – the allocation and the usage of ERDF contribution (in MEUR)

Program ¹	2004		2005		2006		Celkem	
	Alokace ²	Žádost o platbu / počet projektů ³	Alokace ²	Žádost o platbu / počet projektů ³	Alokace ²	Žádost o platbu / počet projektů ³	Alokace ²	Žádost o platbu / počet projektů ³
ČR - Slovensko	2,75	0	2,80	0,06/5	3,45	1,51/31	9,00	1,57/36
ČR - Polsko	5,04	0	5,14	0,28/5	6,32	3,24/87	16,50	3,52/92
ČR - Rakousko	3,36	0	3,43	0,02/2	4,21	3,25/50	11,00	3,27/52
ČR - Sasko	3,02	0	3,08	0,07/2	3,79	3,35/43	9,90	3,42/45
ČR - Bavorsko	2,63	0	2,68	0,10/4	3,29	3,17/41	8,60	3,27/45
Celkem⁴	16,80	0	17,13	0,53/18	21,06	14,52/252	55,00	15,05/270

1 – Interreg IIIA Programme, 2 – Allocation, 3 – Payment requirement / numer of projects, 4 - Total

Zdroj: Informace z kontrolní akce NKÚ č. 06/30 "Finanční prostředky určené na programy přeshraniční spolupráce" (dostupné na www.nku.cz/informace/informace-06-30.pdf)

⁷⁸ Vysvětlivky k tabulce: FM = Finanční memorandum, Alokace podle FM = maximální výše podpory stanovená ve Finančním memorandu, Alokace dle smluv = výše podpory dle uzavřených smluv na jednotlivé projekty v rámci programu, Čerpání = skutečná výše podpory dle závěrečného vyúčtování ukončených projektů

Tabulka č. 3: Srovnání počtu členských obcí ERNŠ v jednotlivých okresech dle stavu k 31.12.2006
The comparison of Euroregion's member villages in the Districts of Euroregion Šumava

Název okresu ¹	Počet obcí ²		
	Okres ³	ERNŠ ⁴	ERNŠ / Okres ⁵
Domažlice	86	7	8,14%
Klatovy	95	29	30,53%
Prachatice	65	32	49,23%
Český Krumlov	46	25	54,35%
Celkem	292	93	31,85%

1-District, 2-Number of villages, 3-District, 4-Euroregion Šumava, 5-Fragment

Zdroj: <http://www.czso.cz/lexikon/mos.nsf/index> (2004), Výroční zpráva 2006 Euroregionu Šumava, vlastní výpočty

Tabulka č. 4: Velikostní struktura členských obcí Euroregionu Šumava dle počtu obyvatel, stav k 31.12.2006

Table No. 4: Summary of the Euroregion Šumava's member villages according to the number of its inhabitants

Název okresu ¹	Počet obyvatel ²				
	0 - 200	201 - 500	501 - 1000	1000 - 3000	více než 3000
Domažlice	7	12	3	7	3
Klatovy	0	7	8	8	2
Prachatice	6	7	8	6	2
Český Krumlov	0	1	0	3	3
Celkem	13	27	19	24	10

1-District, 2-Number of inhabitants

Zdroj: <http://www.czso.cz/lexikon/mos.nsf/index> (2004), Výroční zpráva 2006 Euroregionu Šumava, vlastní výpočty

Tabulka č. 5: Obyvatelstvo a rozloha obcí Euroregionu Šumava v jednotlivých okresech dle stavu k 31.12.2006

Table No. 5: The comparison of the Euroregion Šumava's Districts

Název okresu ¹	Obyvatelstvo ²			Rozloha (ha) ⁶		
	Okres ³	ERNŠ ⁴	ERNŠ / Okres ⁵	Okres	ERNŠ	ERNŠ / Okres
Domažlice	58 889	25 866	43,92%	114 000	27 186	23,85%
Klatovy	87 456	52 287	59,79%	194 000	101 060	52,09%
Prachatice	51 528	42 113	81,73%	137 500	105 046	76,40%
Český Krumlov	60 144	41 023	68,21%	161 500	100 685	62,34%
Celkem⁷	258 017	161 289	62,51%	607 000	333 977	55,02%

1- the district's name, 2-inhabitants, 3-District, 4-Euroregion Šumava, 5-fragment, 6-area (ha), 7-total

Zdroj: <http://www.czso.cz/lexikon/mos.nsf/index> (2004), Výroční zpráva 2006 Euroregionu Šumava, vlastní výpočty

Tabulka č. 6: Seznam projektů Euroregionu Šumava podpořených z Phare CBC ČR–Bavorsko 1996–2003 a Interreg IIIA ČR–Bavorsko 2004–2006

Table No. 6: List of Euroregion Šumava's small projects contracted under the programme Phare CBC Czech Republic–Bavaria 1996–2003 and Interreg IIIA Czech republic–Bavaria 2004–2006

Program ¹	Název projektu ²	Smlouva (€) ³		
		SFMP / DF ⁴	CZ ⁵	Celkem ⁶
FMP 96	Drobný propagační materiál	2 123	531	2 654
SFMP 02	Šumava Český les - to nej z regionu	7 221	7 221	14 442
SFMP 02	Internetový portál cestovního ruchu na Šumavě	4 503	1 930	6 433
SFMP 03	Šumava Český les - image desky	4 004	4 004	8 008
SFMP 02	Mapy Euroregionu Šumava - Bayerischer Wald (Bavorsko) - Mühlviertel (Rakousko)	4 211	4 211	8 422
SFMP 03	Publikace - naučné stezky	2 373	2 373	4 746
SFMP 03	Propagační materiál - cyklostezky v regionu Šumava, prezentace na veletrzích	9 594	4 112	13 706
Celkem za prioritu "Cestovní ruch"⁷		34 029	24 381	58 411
FMP 96	5 let vzniku Euroregionu Šumava	1 571	393	1 964
FMP 96	Euroregio Fischer Race Series 98	1 020	330	1 350
FMP 98	Pohár Euroregionu v malé kopané - 3.ročník	2 972	764	3 736
SFMP 01	10. Výročí přeshraniční spolupráce	2 807	312	3 119
SFMP 01	Turnaj v sálové kopané "O pohár Euroregionu Šumava"	3 604	539	4 143
DF	Turnaj v sálové kopané "O pohár Euroregionu Šumava"	1 410	470	1 880
Celkem za prioritu "People to people"⁸		13 384	2 807	16 191
FMP 96	Informační sešit „Vítejte v Euroregionu Šumava“	2 719	680	3 399
FMP 96	Dopracování otevřeného info systému měst a obcí Šumavy a něm. pohraničí	2 745	2 745	5 490
FMP 96	Bulletin Euroregionu - příloha magazínu Šumavy	2 588	864	3 451
FMP 96	Euregio post	1 046	261	1 307
FMP 98	EUROREGIO POST	1 359	340	1 699
FMP 98	Magazín ze Šumavy - příloha Euroregionu a RRA Šumava	1 298	611	1 909
FMP 98	Česko-německé WWW stránky Euroregionu Šumava	2 208	552	2 760
SFMP 01	Euroregion Šumava - most přes hranice	4 463	496	4 959
DF	Přeshraniční komunikace mezi sekcemi Euroregionu	4 917	1 639	6 556
SFMP 02	Dynamické internetové stránky Euroregionu Šumava	2 186	937	3 123
DF	Trilaterální setkání předsednictev	2 123	708	2 831
Celkem za prioritu "Komunikace"⁹		17 195	4 942	22 137
DF	Seminář "účetnictví bez hranic"	3 974	1 325	5 299
DF	Poznávací zájezd česko-bavorských informačních center	2 035	678	2 713
DF	Poznávací zájezd česko-bavorských IC na Českokrumlovsku	1 962	654	2 616
DF	Seminář: Účetnictví bez hranic II	4 000	1 975	5 975
Celkem za prioritu "Lidské zdroje"¹⁰		31 289	10 282	41 571
Celkem za všechny programy a priority¹¹		95 897	42 413	138 310

1-Programme, 2-project, 3-contract, 4-Small Projects Fund contribution, 5-National resources, 6-Total costs, 7-Total per priority "Tourism", 8-Total per priority "People to people", 9-Total per priority "Communication", 10-Total per priority "Human resources", 11-Total sum per projects Phare CBC/Interreg IIIA

Zdroj: Interní materiály RRA Šumava o.p.s.

Tabulka č. 7: Zařazení příjemců dotace do kategorií – část 1

Table No. 7: Allocation of the project holders into categories – part 1

Kategorie	Název příjemce / name of project holder	Sídlo / seat
EKONOM podnikatel. subjekty a okresní hospodářské komory¹	Koordináční rada ZO OS KOVO, Jihostroj Velešín	Velešín
	Kvalitativní okruh šum. restaurací, o.s. Stachy	Stachy
	Sdružení soukromých zemědělců okresu Klatovy	Sušice
	Spolek podnikatelů ve venkovské turistice - Jihozápad	Nýrsko
	PRO-BIO Regionální centrum Šumava	Stachy
	OHK Domažlice	Domažlice
	OHK Klatovy	Klatovy
	OHK Prachatice	Prachatice
CHKO a NP²	Správa CHKO Blanský les	Č.Krumlov
	Správa NP a CHKO Šumava	Vimperk
MĚSTO³	dle statutu	
OBEC⁴	dle statutu	
NADACE⁵	Nadace barokního divadla zámku Český Krumlov	Český Krumlov
	Nadace Hořické pašije	Hořice
	Nadace pro studenty mezinárodní hotelové školy v Bad Leonfeldenu	Frymburk
	Nadace Smrčina, Český Krumlov	Frymburk
	Nadace tělesné kultury a sportu města Č. Krumlov	Český Krumlov
OKRESY Okresní úřady, úřad práce⁶	Okresní úřad Č.Krumlov	Český Krumlov
	Okresní úřad Domažlice	Domažlice
	Okresní úřad Klatovy	Klatovy
	Okresní úřad Prachatice	Prachatice
	Úřad práce Prachatice	Prachatice
OPS a PO obecně prospěšné společnosti a příspěvkové organizace⁷	Centrum pro pomoc dětem a mládeži, o.p.s. Č. Krumlov	Č. Krumlov
	DDM Klatovy	Klatovy
	Dětský domov Kašperské Hory	Kašperské Hory
	Domov důchodců Prachatice	Prachatice
	Dům dětí a mládeže Český Krumlov	Český Krumlov
	Dům dětí a mládeže Prachatice	Prachatice
	Dům penzion - byty s peč. službou v Domažlicích	Domažlice
	Galerie Klatovy - Klenová	Klatovy
	Informační a turistická agentura Šumava, o.p.s.	Prášíly
	KIS Města Prachatice	Prachatice
	Klub Centra sociální prevence	Klatovy
	Klub důchodců při Městě Klatovy	Klatovy
	MĚKS Klatovy	Klatovy
	MĚKS Modrá hvězda Kdyně	Kdyně
	MĚKS Vimperk	Vimperk
	MĚKZ Horšovský Týn	Horšovský Týn
	Městská knihovna	Český Krumlov
	Městské divadlo Český Krumlov	Český Krumlov
	Městské kulturní středisko Sušice	Sušice
	Městské kulturní středisko Domažlice	Domažlice
	Muzeum Chodska - Galerie bratří Špillarů Domažlice	Domažlice
	Muzeum Šumavy	Sušice
	Okresní muzeum Klatovy	Klatovy
	Okresní vlastivědné muzeum Č. Krumlov	Český Krumlov
	Prachatické muzeum	Prachatice
	PRO - SPORT ČK, o.p.s. Český Krumlov	Č. Krumlov
Správa státního hradu a zámku Český Krumlov	Český Krumlov	

1-Economical subjects - economic chamber of commerce, entrepreneur, 2-Environmental organization, 3-Town, 4-Village, 5-Foundation, 6-District council, labour council, 7-Not-for-profit organization
Zdroj: Interní materiály RRA Šumava o.p.s.

Tabulka č.7: Zařazení příjemců dotace do kategorií–část 2

Table No. 7: Allocation of the project holders into categories – part 2

Kategorie	Název příjemce / name of project holder	Sídlo / seat
OS Občanská sdružení ¹	Adalbert Stifter Zentrum Horní Planá	Horní Planá
	Centrum ekologické výchovy „Dřípatka“	Prachatice
	Český rybářský svaz, MO ČRS Č. Krumlov	Český Krumlov
	Český rybářský svaz, MO Husinec	Husinec
	Český svaz žen Kašperské Hory	Kašperské Hory
	ČMMJ, OMS Domažlice	Domažlice
	ČSŽ Kašperské Hory	Kašperské Hory
	ČZS Chodská Lhota	Chodská Lhota
	Divadlo CONTINUO	Netolice
	EPIGON, o.s.	Vimperk
	Hasičský záchranný sbor Domažlice	Domažlice
	Help Tri Team	Prachatice
	Hladinová záchranná služba Kovářov, Frymburk	Frymburk
	Chodská liga	Klenčí p.Čerchovem
	Junák - středisko Zlatá stezka Prachatice	Prachatice
	Klub českých turistů - odbor Český Krumlov	Český Krumlov
	Klub českých turistů - odbor Sušice	Sušice
	Klub českých turistů odbor Domažlice	Domažlice
	Kulturní a zábavní spolek Vltavín	Besednice
	Lidé na Šumavě o.s.	Železná Ruda
	Občanské sdružení Jezdecké stezky Šumavy	Kašperské Hory
	Občanské sdružení Lipno - Dunaj	Frymburk
	Občanské sdružení pro rozvoj regionu Horní Otava	Sušice
	Občanské sdružení Přední Výtoň	Frymburk
	Občanské sdružení Šumava bez hranic	Klatovy
	Občanské sdružení Vítkův hrádek	Vyšší Brod
	Občanské sdružení Karel Klostermann- spisovatel Šumavy	Srní
	OS Jízda sv.Linharta, Nýrsko	Nýrsko
	Romské sdružení Terné	Poběžovice
	SDH Domažlice	Domažlice
	SDH Kdyně	Kdyně
	SDH Nýrsko	Nýrsko
	SDH Spáňov	Spáňov
	SDH Vlachovo Březí	Vlachovo Březí
	Sdružení historie hasičstva	Stachy
	Sdružení pro duchovní a hmotnou obnovu a rozvoj Blanského lesa	Český Krumlov
	Sdružení pro evropskou integraci	Český Krumlov
	Sdružení pro pomoc dětem a mládeži v Č.Krumlově	Český Krumlov
	Sdružení přátel sušického dětského sboru	Sušice
	Smíšený pěvecký sbor Česká píseň Prachatice	Prachatice
	Společnost Jana Nep. Neumanna v Prachaticích	Prachatice
	Společnost pro zachování hořických pašijových her	Horní Planá
Spolek Adalberta Stifter Zentrum	Horní Planá	
Spolek na ochranu šumavské přírody ve Vimperku	Stachy	
Spolek Zlatá stezka, Vimperk	Vimperk	
Svaz zdravotně postižených, Klatovy	Klatovy	
Šumaváci, o.s.	Klatovy	
Umělecká beseda Český Krumlov	Český Krumlov	
Velká lóže pecařská	Lenora	
Vlastivědná společnost REGIO Klatovy	Klatovy	
Zdravotnická záchranná služba	Prachatice	

1-Civil organization (part 1)

Zdroj: Interní materiály RRA Šumava o.p.s.

Tabulka č.7: Zařazení příjemců dotace do kategorií–část 3

Table No. 7: Allocation of the project holders into categories – part 3

Kategorie	Název příjemce / project holder	Sídlo / seat
OS pokračování¹	ZO Českého zahrádkářského svazu Klatovy IV	Klatovy
	ZO ČSOP Šípek, Český Krumlov	Český Krumlov
	ZOČS Včelařů	Prachatice
SDRUŽENÍ OBCÍ a MĚST²	Euroregion Šumava	Prachatice
	Euroregion Šumava	Klatovy
	Město Sušice (v zastoupení měst a obcí regionu)	Sušice
	Mikroregion Podkletí - obec Křenže	Český Krumlov
	Mikroregion Volarsko	Volary
	Regionální rozvojová agentura Šumava, o.p.s.	Stachy
	Regionální sdružení Šumava	Stachy
	Sdružení lipenských obcí	Frymburk/Černá v Poš.
	Sdružení obcí Běleč	Švihov
	Sdružení obcí Český les	Hostouň
	Sdružení obcí Chodská liga	Klenčí p.Čerchovem
	Sdružení obcí Kdyňska	Kdyně
	Sdružení obcí Slavník	Malý Bor
	Sdružení obcí Střed	Babylon
	Sdružení obcí Úhlava	Nýrsko
	Sdružení OIS Český Krumlov	Český Krumlov
Svazek obcí mikroregion Horní Vltava - Boubínsko	Volary	
SPORT³	Bike klub Vimperk	Vimperk
	BSC "74" Český Krumlov	Český Krumlov
	FJ SRK Železná Ruda	Železná Ruda
	FK Slavoj Český Krumlov	Český Krumlov
	Klatovský sportovní klub	Klatovy
	Klub šumavských lukostřelců	Stachy
	Pošumavské sportovní sdružení /OFS/	Klatovy
	SK Sněhaři Domažlice	Domažlice
	SK SOVA Prachatice	Prachatice
	Ski club Sušice	Sušice
	Ski Klub Lipno	Frymburk
	Ski klub Šumava	Vimperk
	Sportovní klub Balcar Český Krumlov	Český Krumlov
	Sportovní klub fotbal Klatovy	Klatovy
	Sportovní klub Policie Domažlice	Domažlice
	Sportovní unie okresu Domažlice, o.s.	Domažlice
	TJ Jiskra Domažlice	Domažlice
	TJ Kašperské Hory, oddíl kopané	Kašperské Hory
	TJ Křišťál	Lenora
	TJ Libín 1096 Prachatice	Prachatice
	TJ Sokol Husinec	Husinec
	TJ Sokol Chvalšiny - oddíl šachu	Chvalšiny
	TJ Sokol Kdyně	Kdyně
	TJ Sokol Klatovy	Klatovy
	TJ Sokol Mochtín	Mochtín
	TJ Spartak Klenčí pod Čerchovem	Klenčí p.Čerchovem
	TJ Start , VD Luby u Klatov	Klatovy
	TJ Start Bělá nad Radbuzou	Bělá nad Radbuzou
	TJ Sušice	Sušice
	TJ Svatobor Hrádek u Sušice	Hrádek u Sušice

1-Civil organization (part 2), 2-Voluntary associations of towns and villages, 3-Sport organization

Zdroj: Interní materiály RRA Šumava o.p.s.

Tabulka č.7: Zařazení příjemců dotace do kategorií–část 4

Table No. 7: Allocation of the project holders into categories – part 4

Kategorie	Název příjemce / name of project holder	Sídlo / seat
ŠKOLY¹	EIC Jč University Č. Krumlov	Český Krumlov
	Gymnázium Český Krumlov	Český Krumlov
	Gymnázium Klatovy	Klatovy
	Gymnázium Prachatice	Prachatice
	Gymnázium Sušice	Sušice
	ISŠL Vimperk	Vimperk
	OA a Gymnázium Kaplice	Kaplice
	OA a Gymnázium Vimperk	Vimperk
	SG Vimperk	Vimperk
	SOU a OU Sušice	Sušice
	Spolek rodičů a přátel ZŠ Husinec	Husinec
	Státní jazyková škola Sušice	Sušice
	Středisko prakt. vyuč. Č.Krumlov	Český Krumlov
	Středisko vzdělávání, informací a služeb	Prachatice
	SZeŠ Horšovský Týn	Horšovský Týn
	Školský úřad Prachatice	Prachatice
	VOŠ a OA Klatovy	Klatovy
	Základní škola Kaplice	Kaplice
	Základní umělecká škola Domažlice	Domažlice
	ZŠ Český Krumlov	Český Krumlov
	ZŠ Hartmanice	Hartmanice
	ZŠ Horní Planá	Horní Planá
	ZŠ Chvalšiny	Chvalšiny
	ZŠ Klatovy	Klatovy
	ZŠ Loučovice	Loučovice
	ZŠ Nýrsko	Nýrsko
	ZŠ Prachatice	Prachatice
	ZŠ Lerchova - Sušice	Sušice
	Švihov	Švihov
	Větřní	Větřní
	ZŠ Vimperk	Vimperk
	ZŠ Vlachovo Březí	Vlachovo Březí
ZUŠ Vimperk	Vimperk	
ZŠ T.G.M. - Sušice	Sušice	
ZŠ Komenského ul.- Sušice	Sušice	
CÍRKVE²	Oblastní charita Klatovy	Klatovy
	Římskokatolická farnost Domažlice	Domažlice
	Římskokatolická farnost Klatovy	Klatovy
	Římskokatolická farnost Švihov	Švihov

1-Schools, 2-Church organization

Zdroj: Interní materiály RRA Šumava o.p.s.

Tabulka č. 8: Alokace prostředků Phare CBC Česká republika-Německo na programy FMP a SFMP 1996/2003

Table No. 8: The allocation of the Small Projects Fund contribution under Phare CBC 1996/2003

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Celkem ¹
Počet projektů²	119	210	293	118	40	45	62	56	943
Celková alokace (tis.€)³	227	361	690	1 101	458	175	188	178	3 378
Celková alokace (tis. Kč)⁴	8 198	13 020	24 847	39 661	16 502	6 312	6 792	6 410	121 743
Průměrná podpora (tis. Kč)⁵	69	62	85	336	413	140	110	114	166

1-Total, 2-Number of projects, 3-Total contribution (thousand €), 4-Total contribution (thousand Kr), 5-Average contribution (thousand Kr)

Zdroj: Interní materiály RRA Šumava o.p.s., vlastní výpočty

Tabulka č. 9: Alokace SFMP dle prioritních oblastí

Table No. 9: The allocation of SPF contribution in the priority areas

Priorita ¹	Phare (Kč) ²	Phare (€) ³	Počet ⁴	Prům.grant ⁴
Cestovní ruch⁵	29 952 366	888 043	292	102 577
Infrastrukturní projekty⁶	35 162 481	1 063 537	31	1 134 274
Komunikace⁷	2 991 297	89 803	27	110 789
Lidské zdroje⁸	7 705 496	224 331	96	80 266
People to People⁹	30 257 241	875 897	428	70 694
Studie¹⁰	4 455 961	129 223	34	131 058
Životní prostředí¹¹	3 666 945	110 904	35	104 770
Celkový součet¹²	114 191 787	3 381 738	943	121 094

1-Priority area, 2-Number of projects, 3-SPF contribution (€), 4-SPF contribution (Kr), 5-Average contribution per project in priority area, 6-Tourism, 7-Infrastructural projects, 8-Communication, 9-Human resources, 10-Cultural exchanges, 10-Studies, 11-Environmental projects, 12-Total

Zdroj: Interní materiály RRA Šumava o.p.s., vlastní výpočty

Tabulka č. 10: Alokace SFMP dle jednotlivých okresů

Table No. 10: The allocation of SPF funding in the districts of Euroregion Šumava

Okres ¹	Počet ²	Phare (€) ³	Phare (Kč) ⁴	Phare/obyv. (Kč) ⁵
Domažlice	139	399 269	13 610 918	231,1
Klatovy	341	1 347 152	45 232 737	517,2
Prachatice	309	1 216 781	40 639 140	788,7
Český Krumlov	154	418 537	14 708 993	244,6
Celkem⁶	943	3 381 738	114 191 787	442,6

1-District, 2-Number of projects, 3-SPF contribution (€), 4-SPF contribution (Kr), 5-SPF contribution/inhabitant (Kr), 6-Total

Zdroj: Interní materiály RRA Šumava o.p.s., vlastní výpočty

Tabulka č. 11: Rozdělení malých infrastrukturních projektů dle jednotlivých okresů, objemu alokovaných prostředků a počtu podpořených projektů

Table No. 11: The allocation of SPF funding in Small infrastructural projects' priority area in the districts of Euroregion Šumava

Okres ¹	Počet ²	Phare (€) ³	Phare (Kč) ⁴	Prům.grant ⁵
Český Krumlov	1	36 060	1 229 646	36 060
Domažlice	3	123 306	4 139 876	41 102
Klatovy	18	554 378	18 510 851	30 799
Prachatice	9	349 793	11 282 108	38 866
Celkem⁶	31	1 063 537	35 162 481	34 308

1-District, 2-Number of projects, 3-SPF contribution (€), 4-SPF contribution (Kr),

5-SPF average contribution/project (Kr), 6-Total

Zdroj: Interní materiály RRA Šumava o.p.s., vlastní výpočty

Tabulka č. 12: Porovnání průběhu SFMP v Euroregionu Šumava a v ČR

Table No. 12: The comparison of the SPF contribution into priority areas in Euroregion Šumava and in the Czech republic

Phare	Euroregion Šumava			Česká republika		
	1996 - 1998	1999 - 2001	2002 - 2003	1996 - 1998	1999 - 2001	2002 - 2003
PP ¹	44%	13%	28%	52%	43%	38%
LZ ²	9%	3%	8%	12%	5%	13%
INFRA ³		63%	0%		11%	1%
ŽP ⁴	2%	3%	7%	4%	3%	4%
KOM ⁵		1%	4%		5%	2%
EKON ⁶	39%	5%	11%	27%	8%	5%
CR ⁷		10%	40%		18%	30%
STUDIE ⁸	7%	2%	2%	5%	7%	7%
Celkem⁹	100%	100%	100%	100%	100%	100%

1–People to people (cultural exchanges), 2-Human resources, 3-Infrastructure, 4-Invovement,

5-Communication, 6-Economical development, 7-Tourism, 8-Studies, 9-Total

Zdroj: Interní materiály RRA Šumava o.p.s., vlastní výpočty, HEŘMANOVÁ (2005)

Tabulka č. 13: Meziokresní srovnání počtu podpořených projektů FMP, SFMP u jednoho žadatele
Table No. 13: The comparison of the number of projects realised by projects' holders SPF in the districts of Euroregion Šumava

Počet projektů jednoho žadatele ¹	CK ²	DO ³	KT ⁴	PT ⁵	Součet za počet projektů ⁶	% podíl ⁷
1	31	26	41	30	128	44,29%
2	8	7	19	15	49	16,96%
3	9	9	7	7	32	11,07%
4	8	3	5	10	26	9,00%
5	2	2	5	2	11	3,81%
6	1	2	1	3	7	2,42%
7	1	1	4	2	8	2,77%
8	1		3	1	5	1,73%
9			1	1	2	0,69%
10			1		1	0,35%
11	1	1			2	0,69%
12	1	1	1		3	1,04%
13				1	1	0,35%
14		1	1		2	0,69%
15			3	1	4	1,38%
16				1	1	0,35%
18			1	1	2	0,69%
19			1		1	0,35%
20			1		1	0,35%
26				1	1	0,35%
31				1		0,35%
51				1	1	0,35%
Celkový součet⁸	63	53	95	78	289	100%

1-Number of projects realised by a projects holder, 2–District of Český Krumlov, 3-District of Domažlice, 4-District of Klatovy, 5-District of Prachatice, 6-Total sum per number of projects, 7-Percentage, 8-Total

Zdroj: Interní materiály RRA Šumava o.p.s., vlastní výpočty, HEŘMANOVÁ (2005)

Tabulka č. 14: Srovnání vybraných charakteristik Jihočeského a Plzeňského kraje k 31.12.2005
Table No. 14: The comparison of selected characteristics of South Bohemian and Pilsner regions
(according to 31.12.2005)

Charakteristika ¹	Jihočeský kraj ²	Plzeňský kraj ³	Česká republika ⁴
Krajské město ⁵	České Budějovice	Plzeň	Praha
Rozloha (km ²) ⁶	10 056,9 (2.)	7 561,2 (3.)	78 867,10
Počet obyvatel ⁷	627 766 (7.)	551 528 (9.)	10 251 079
HDP (mil. Kč) ⁸	162 124,2 (6.)	153 182,7 (7.)	2 970 261
HDP na 1 obyvatele (Kč) ⁹	258 667,9 (6.)	278 326,2 (2.)	290 232
Míra nezaměstnanosti (%) ¹⁰	6,69 (4.)	6,45 (3.)	8,88

1-Characteristic, 2-South Bohemian region, 3-Pilsner region, 4-Czech republic, 5-Capital of the region, 6-Area, 7-Inhabitants, 8-GDP (mil. Kr), 9-GDP per inhabitant (Kr), 10-Unemployment rate

Zdroj: www.czso.cz

Tabulka č. 15: Aktivity v rámci podopatření "Rozvoj spolupráce s Bavorskem"
Table No. 15: Activities within the programme "Development of cooperation with Bavaria"

Pořadí ¹	Aktivita ²	Zdroj ³	Způsob ⁴	Finance ⁵
1	Rozvoj spolupráce s Bavorskem v oblasti kultury a vzdělávání ⁶	kraj ¹²	program ¹³	dotace ¹⁵
1	Podpora spolupráce občanských aktivit ⁷	kraj	program	dotace
1	Rozvoj partnerské spolupráce měst a obcí z Plzeňského kraje a Bavorska ⁸	kraj	instituce ¹⁴	
1	Spolupráce podnikatelské sféry ⁹	kraj	instituce	
2	Koordinace zájmů krajské samosprávy a Euroregionů a podpora jejich fungování ¹⁰	kraj	instituce	
2	Koordinace veškerých koncepčních činností při společné hranici ¹¹	kraj	instituce	

1-Priority, 2-Activity, 3-Resource, 4-Method, 5-Financial support, 6-Development of cooperation in the educational sphere, 7-Support of civil cooperation, 8-Development of cooperation between villages and cities from the Pilsen region and Bavaria, 9-Business cooperation, 10-Coordination of the Pilsner region's and Euroregion's priorities within the cross-border cooperation activities, 11-Coordination of conceptions along the border regions, 12-Region, 13-Programme, 14-Institution, 15-Grant.

Zdroj: Programový dodatek Programu rozvoje Plzeňského kraje

Tabulka č. 16: Konsolidované rozpočty Plzeňského kraje 2001–2006

Table No. 16: Consolidated budgets of Pilsner region 2001-2006

Plzeňský kraj (v tis. Kč)	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Příjmy celkem¹	1 465 839	2 738 387	9 866 714	10 735 073	13 174 241	14 012 265
Daňové příjmy ²	110	776 750	871 434	944 986	2 953 489	3 150 506
Nedaňové příjmy ³	4 579	28 741	41 189	85 926	91 198	127 003
Kapitálové příjmy ⁴		5 641	3 984	14 428	8 755	21 246
Přijaté dotace ⁵	1 461 150	1 927 255	8 950 107	9 689 734	10 120 799	10 713 509
Výdaje celkem⁶	1 461 018	2 658 197	9 697 626	10 572 795	12 948 594	13 676 823
Běžné ⁷	1 408 211	2 359 267	9 164 135	9 615 509	11 983 483	12 942 411
Kapitálové ⁸	52 806	298 930	533 491	957 285	965 111	734 412
Saldo po konsolidaci⁹	4 821	80 191	169 087	162 279	225 646	335 442

1-Total income, 2-Tax income, 3-Non-tax income, 4-Capital income, 5-Grants, 6-Total expenditures, 7-Current expenditures, 8-Capital expenditures, 9-Consolidated balance

Zdroj: www.info.mfcr.cz/aris

Tabulka č. 17: Konsolidovaný rozpočet Jihočeského kraje 2001–2006

Table No. 17: Consolidated budgets of South Bohemian region 2001-2006

Jihočeský kraj (v tis. Kč)	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Příjmy celkem¹	1 024 281	3 411 893	7 638 596	7 945 740	8 886 173	16 966 680
Daňové příjmy ²	432	898 103	1 004 986	1 099 743	3 506 637	3 739 448
Nedaňové příjmy ³	4 059	69 673	81 930	216 838	157 207	133 810
Kapitálové příjmy ⁴		2 421	7 502	13 353	16 544	28 592
Přijaté dotace ⁵	1 019 789	2 441 695	6 544 177	6 615 807	5 205 785	13 064 830
Výdaje celkem⁶	1 018 622	3 165 425	7 628 898	7 781 277	8 631 503	17 535 613
Běžné ⁷	1 007 211	2 909 489	6 725 068	6 819 614	7 837 867	16 658 056
Kapitálové ⁸	11 411	255 936	903 830	961 663	793 636	877 557
Saldo po konsolidaci⁹	5 658	246 468	9 698	164 463	254 670	-568 933

1-Total income, 2-Tax income, 3-Non-tax income, 4-Capital income, 5-Grants, 6-Total expenditures, 7-Current expenditures, 8-Capital expenditures, 9-Consolidated balance

Zdroj: www.info.mfcr.cz/aris

Tabulka č. 18: Podpora EU v programech Phare CBC 1998–2003: Srovnání alokace a skutečného čerpání

Table No. 18: The comparison of the allocation and the actual drawing on Phare CBC contribution

Program / Phare CBC ČR - Německo	Celkové náklady	Podpora EU
CZ 9502		
Železná Ruda – most a komunikace	0,646	0,485
Kladruby – rekonstrukce kostela	0,441	0,3
Všeruby – kanalizace a čistička odpadních vod	1,186	0,819
Česká Kubice – kanalizace a čistička odpadních vod	1,366	0,943
Alžbětín - kanalizace	0,353	0,24
Celkem za program	3,992	2,787
CZ 9604		
Špičák-Ž. Ruda – rekonstr. dispečerské budovy	1,08	0,737
Hartmanice – dálkové vytápění	0,95	0,864
Nemanice – kanalizace a WWTP	0,387	0,29
Ž. Ruda – kanalizace a instalace kolektorů	0,797	0,53
RRA Šumava – podpora řízení	0,15	0,15
Celkem za program	3,364	2,571
CZ 9701		
Bělá nad Radbuzou, Železná – rekonstrukce komunikace	0,542	0,38
Bělá nad Radbuzou – kanalizace a ČOV	0,283	0,192
Železná Ruda – Špičák - kanalizace II. etapa	0,586	0,386
Šumava – podpora pro rozvoj turistiky	0,507	0,45
Železná Ruda – turistické stezky	0,919	0,66
Celkem za program	2,837	2,068
CZ 9804		
RRA Šumava Stachy – podpora řízení	0,255	0,25
Celkem za program	0,255	0,25
CZ 9914		
Klatovy – čistička odpadních vod	3,434	2
Celkem za program	3,434	2
CZ 0012		
Chodská liga – čištění odpadních vod	3,1	2
Celkem za program	3,1	2
CZ 0112		
Ž. Ruda – zlepšení dopravní infrastruktury	1,396	1
Celkem za program	1,396	1
CZ 02.584.		
Zlepšení komunikace II/141 3,45	3,45	2,26
Celkem za program	3,45	2,26

Zdroj: Finanční zdroje EU poskytnuté České republice před vstupem do Evropské unie v letech 1990-2003, Informační centrum Evropské unie při Delegaci Evropské komise v České republice

Tabulka č. 19: Přehled projektů programu Interreg IIIA ČR–Bavorsko (nositel Plzeňský kraj)
Table No. 19: Summary of projects realized by Pilsner regional council under the programme Interreg IIIA Czech republic–Bavaria

Opatření ¹	Název projektu ²	Dotace EU (Kč) ³	Dotace SR (Kč) ⁴
1.2	Plzeň- Regensburg: propagace mezinárodní cyklotrasy	375 000	0
1.2	Plzeňský kraj- mapa turistických cílů	387 750	25 850
1.2	Cykloturistické mapy Plzeňského kraje	937 178	0
3.2	Územní studie přeshraničních vazeb	615 330	0
3.2	Síť pro regionální rozvoj oblasti Horní Falcko / Dolní Bavorsko - Plzeňský kraj	1 050 000	0
Celkem⁴		3 365 258	25 850

1-Arrangement, 2-Name of project, 3-Interreg III A contribution, 4-State budget contribution, 5-Total
 Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz/cr-bavorsko

Tabulka č. 20: Přehled projektů programu Interreg IIIA ČR–Rakousko (nositel Jihočeský kraj kraj)
Table No. 20: Summary of projects realized by South Bohemian regional council under the programme Interreg IIIA Czech republic–Austria

Opatření ¹	Název projektu ²	Dotace EU (Kč) ³
1.3	Přeshraniční systém značení turistických cílů	9 300 000
2.1	Infrastruktura turistických hraničních přechodů Jižní Čechy – Rakousko	6 715 622
2.1	Infrastruktura turistických hraničních přechodů Jižní Čechy – Dolní Rakousko	1 836 586
2.1	Rekonstrukce přístupové komunikace k hraničnímu přechodu Studánky/Weigetschlag-silnice II/161	5 943 584
2.2	Plánování a příprava projektové dokumentace příhraniční silniční komunikace Jižní Čechy - Rakousko	2 542 500
2.2	Vyhodnocení vlivu záměru realizace rekonstrukce přístupových silnic k hraničnímu přechodu Zadní Zvonková - Schöneben na životní prostředí	204 750
Celkem⁴		17 243 042

1-Arrangement, 2-Name of project, 3-Interreg III A contribution, 4-Total
 Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz/cr-bavorsko

Tabulka č. 21: Přehled krytí podílů obcí sponzorskými prostředky v sezóně 2004/2005
 Table No. 21: Summary of financing of cross-country skiing trails – municipal share and private sponsors share

Oblast ¹	Prostředky od sponzorů tis. Kč ²	Prostředky obcí tis. Kč ³	Podíl sponzorů ⁴
Javorná (Čachrov)	15,0	0,0	100,0%
Horská Kvilda Kvilda, Modrava	178,5	56,4	76,0%
Prášíly		22,1	0,0%
Srní*	6,0	-15,5	
K. Hory, Vacov	5,0	6,7	42,7%
Železná Ruda	29,1	42,5	40,6%
Stachy	160,9	59,4	73,0%
Borová Lada	34,5	54,9	38,6%
Horní Vltavice	5,0	9,5	34,5%
Lipensko	122,3	0,0	100,0%
Nová Pec		21,7	0,0%
Stožecko	104,3	41,1	71,7%
Kubova Huť		57,4	0,0%
Lenora		3,7	0,0%
Strážný		30,0	0,0%
Vimperk		22,9	0,0%
Celkem⁵	660,6	412,7	

1-Territory, 2-Private sponsors resourcesm 3-Municipal resources, 4-Share of Private sponsors

* záporná hodnota u obce Srní je způsobena překročením stanoveného limitu kofinancování z veřejných prostředků. Jedná se o vrácení části zálohy poskytnuté obci před začátkem sezóny. /negative value by Srní was caused by exceeding the lower limit of minimum municipal share of cross-country skiing trail's costs (paid by the private sponsor). Srní received advance payment at the begging of the winter season, the minus value is the difference between the advance payment and admitted costs.

Zdroj: www.bilastopa.cz

Tabulka č. 22: Kvantifikace výsledků priorit programů Phare CBC dle JPD

Table No. 22: The measurement of the Phare CBC programme's results

	Priorita 1	Priorita 2	Priorita 3	Priorita 4	Celkem ⁹
Dotace ERDF (€) ¹	15 000 000	16 000 000	18 820 000	11 500 000	64 320 000
Počet projektů ²	70	15	40	60	185
Realizace projektů ³					
Společný vývoj ⁴	25	3	15	20	63
Společná realizace ⁵	15	2	8	15	40
Účinek projektů ⁶					
Tvorba kooperačních struktur ⁷	5	0	4	8	17
Jiné signifikantní účinky ⁸	70	15	40	60	185

1-Contribution ERDF, 2-Number of projects, 3-Realization of projects, 4-joined preparation, 5-joined realization, 7-Results of projects, 8-Production of co-operational structures, 9-Other significant results
 Zdroj: JPD Svobodný Stát Bavorsko–Česká republika 2000–2006

Tabulka č. 23: Kvantifikace výstupů opatření programů Phare CBC dle JPD

Table No. 23: The measurement of the outputs from the particular arrangements of Phare CBC Programmes

Opatření ¹	Indikátor ²	Kvantifikace cíle ³
Opatření 1.1	Počet projektů na podporu oblastí analýza trhu, marketing, výstavy a veletrhy	5 projektů
Opatření 1.2	Počet projektů na podporu cyklistických tras	10 projektů
Opatření 2.1	Počet projektů na podporu výstavby silnic	8 projektů
Opatření 2.2	Počet projektů na podporu zásobování vodou	1 projektů
Opatření 3.1	Počet projektů na podporu ochrany druhů a biotopů	5 projektů
Opatření 3.2	Počet projektů na podporu územního plánování a rozvoje regionů	3 projektů
Opatření 4.1	Počet projektů na podporu odborného vzdělávání	5 projektů
Opatření 4.2	Počet projektů na podporu kultury	5 projektů
Opatření 4.3	Počet projektů pro dotace osobních a věcných náklady euroregionů	7 projektů

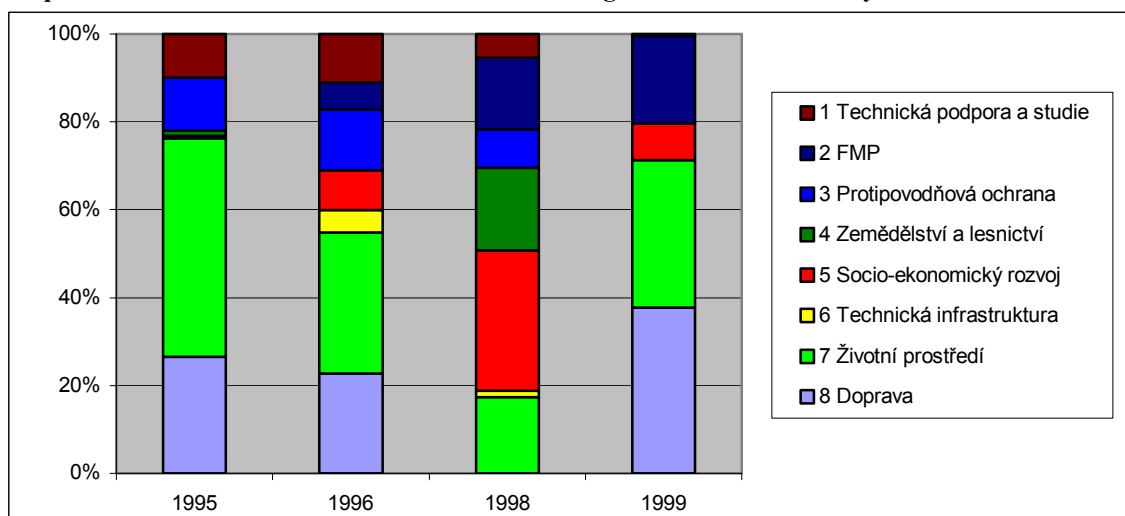
1-Arrangement, 2-Indicator, 3-Measurement

Zdroj: JPD Svobodný Stát Bavorsko–Česká republika 2000–2006

Část C: Příloha grafy

Graf č. 1: Alokace prostředků Phare CBC ČR-Německo 1993-1999 dle priorit

Graph No. 3: Sectors financed under Phare CBC Programme CZ – Germany 1993–1999

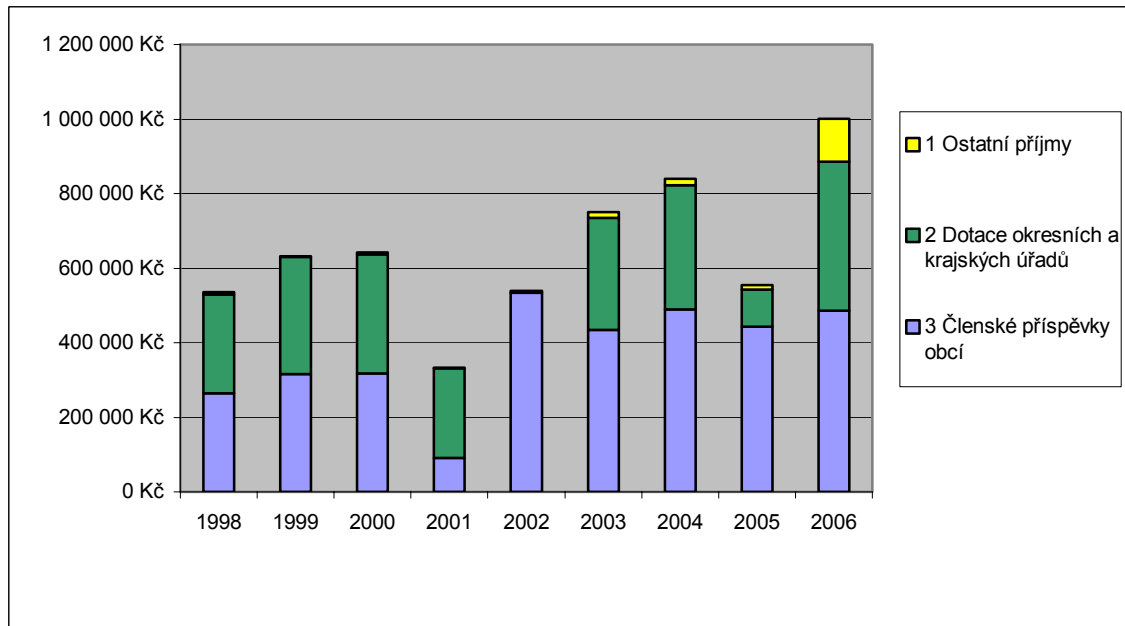

1 – Technical assistance and studies, 2 – Small Projects Fund, 3 – Flood protection, 4 – Agriculture and forestry, 5 – Socio-economic development, 6 – Technical infrastructure, 7 – Environment, 8 – Transport

Zdroj: LACE-Phare Draft Assesment Report CZ/A Draft 4.4.00 (dostupné na

Graf č. 2: Vývoj příjmů Euroregionu Šumava v letech 1998 – 2006

Graph No. 4: The development of income of Euroregion Šumava in 1998–2006

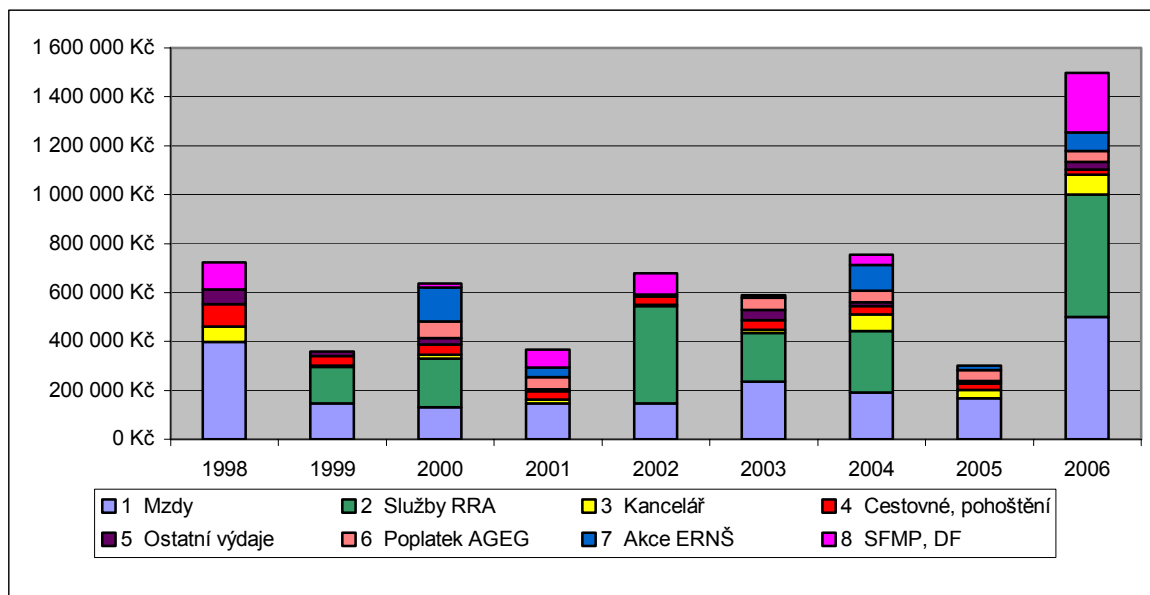
1–other resources, 2–grants of district or regional county, 3–member fees of associated municipalities

Zdroj: Rozpočty Euroregionu Šumava 1998 – 2006

Graf č. 3: Vývoj výdajů Euroregionu Šumava v letech 1998 – 2006

Graph No. 5: The development of expenses of Euroregion Šumava in 1998–2006

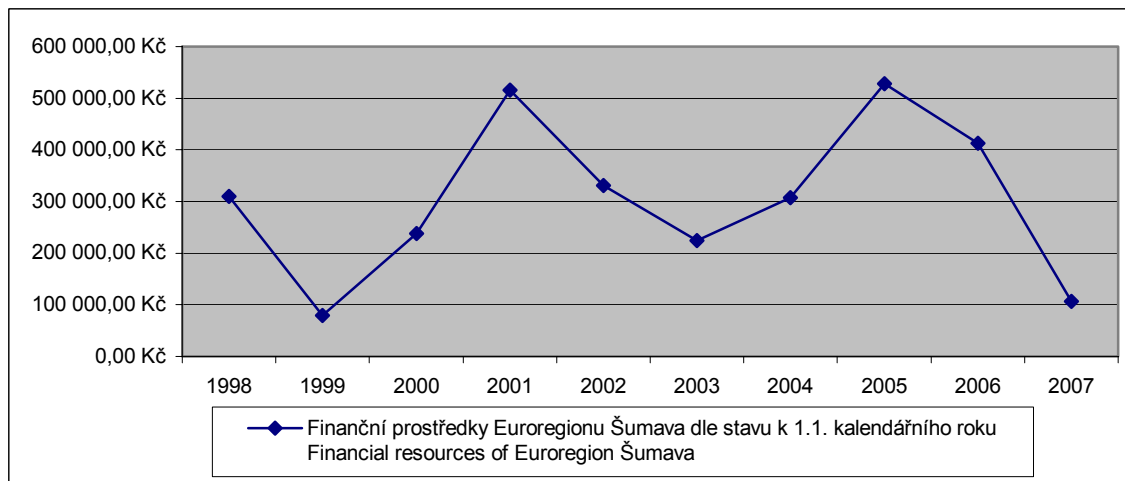

1-salary costs, 2-services of Regional development agency, 3-office expenditure, 4-travel expenditure and hospitality, 5-other costs, 6-member fee AGEK, 7-costs of Euroregion projects, 8-Euroregion contribution on projects co-financed under SPF

Zdroj: Rozpočty Euroregionu Šumava 1998 - 2006

Graf č. 4: Vývoj hotovostních peněžních prostředků Euroregionu Šumava v letech 1998–2006

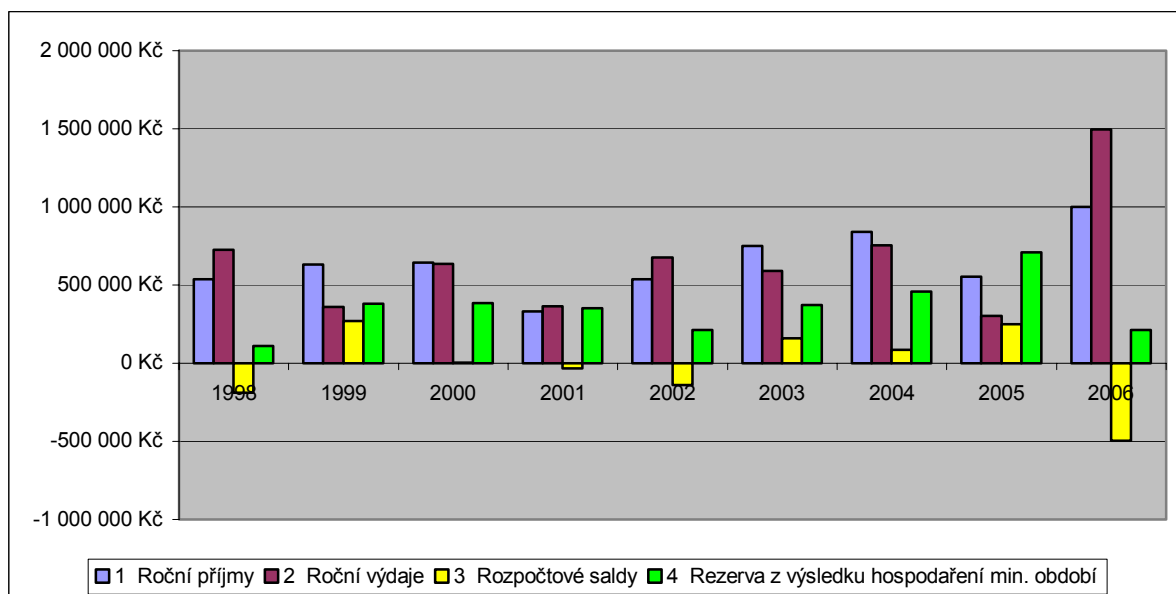
Graph No. 6: The development of financial resources of Euroregion Šumava in 1998–2006

Zdroj: Rozpočty Euroregionu Šumava 1998 – 2006

Graf č. 5: Vývoj příjmů, výdajů, salda a rezervních prostředků Euroregionu Šumava v letech 1998 – 2006

Graph No. 7: The development of income, expenditure, balance and reserve of Euroregion Šumava in 1998-2006

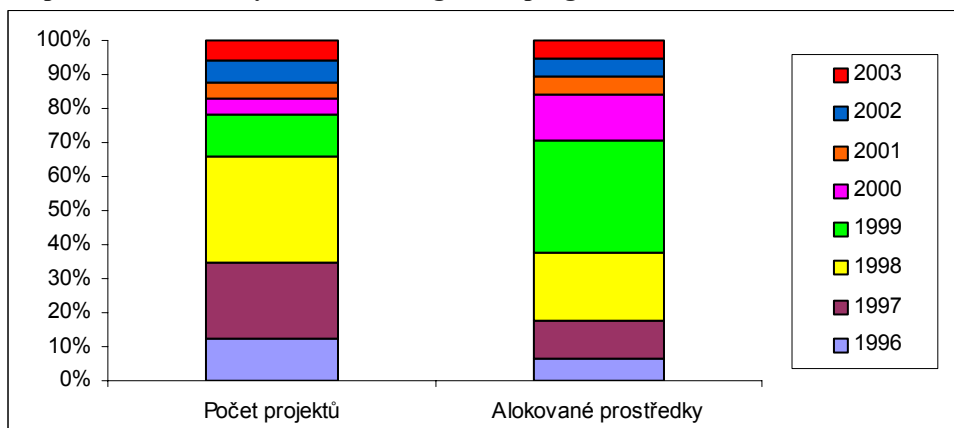

1-Income, 2-Expenditure, 3-Balance, 4-Reserve

Zdroj: Rozpočty Euroregionu Šumava 1998 – 2006

Graf č. 6: Rozdělení dotačních prostředků malých fondů Phare CBC dle jednotlivých programů 1996–2003

Graph No. 8: Summary of SPF funding in the programmes Phare CBC 1996-2003

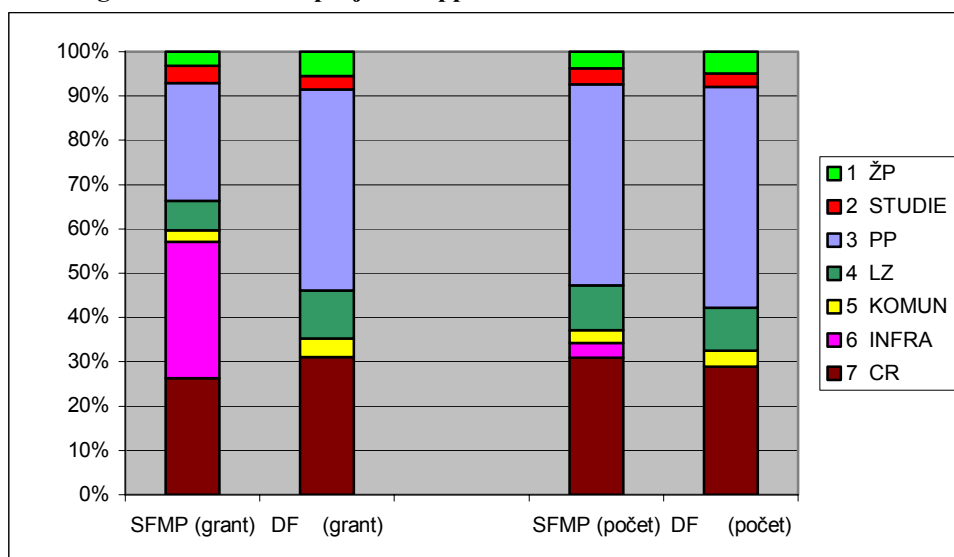
Počet projektů = Summary of the numbers of projects supported under SPF

Alokované prostředky = Summary of the SPF contribution

Zdroj: Interní materiály RRA, vlastní výpočty

Graf č. 7: Rozdělení projektů SFMP a DF dle prioritních oblastí a objemu alokovaných prostředků (grant) nebo počtu podpořených projektů (počet)

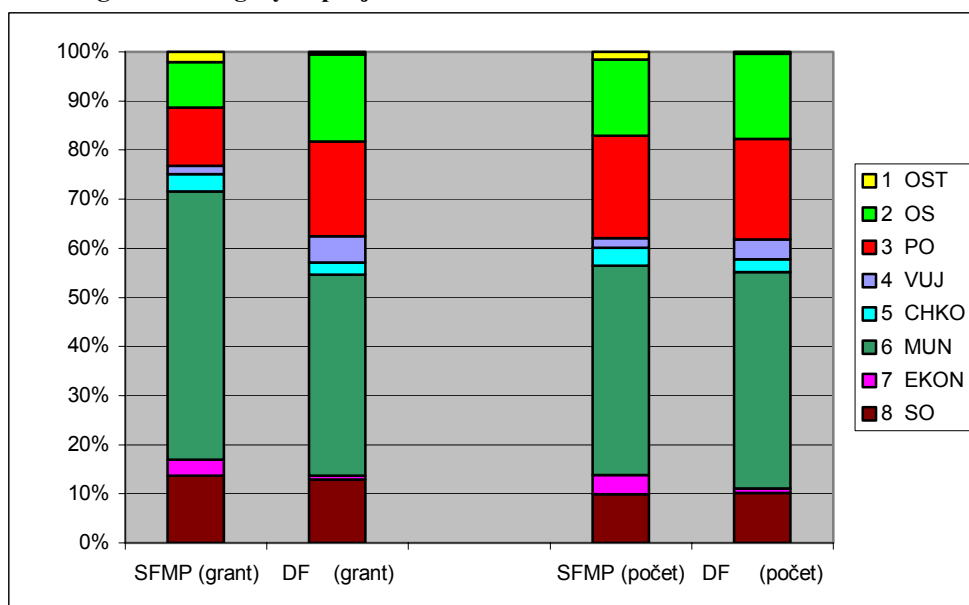
Graph No. 9: The comparison of the allocation of SPF funding Phare CBC and Interreg IIIA according to the number of projects supported and the sum of contribution

1-Enviromental projects, 2-Studies, 3-People to people (cultural exchanges), 4-Human resources, 5-Communication, 6-Infrastructural projects, 7-Tourism; SFMP = SPF Phare CBC, DF = SPF Interreg IIIA
 Zdroj: Interní materiály RRA, vlastní výpočty

Graf č. 8: Rozdělení projektů SFMP a DF dle kategorií subjektů a objemu alokovaných prostředků (grant) nebo počtu podpořených projektů (počet)

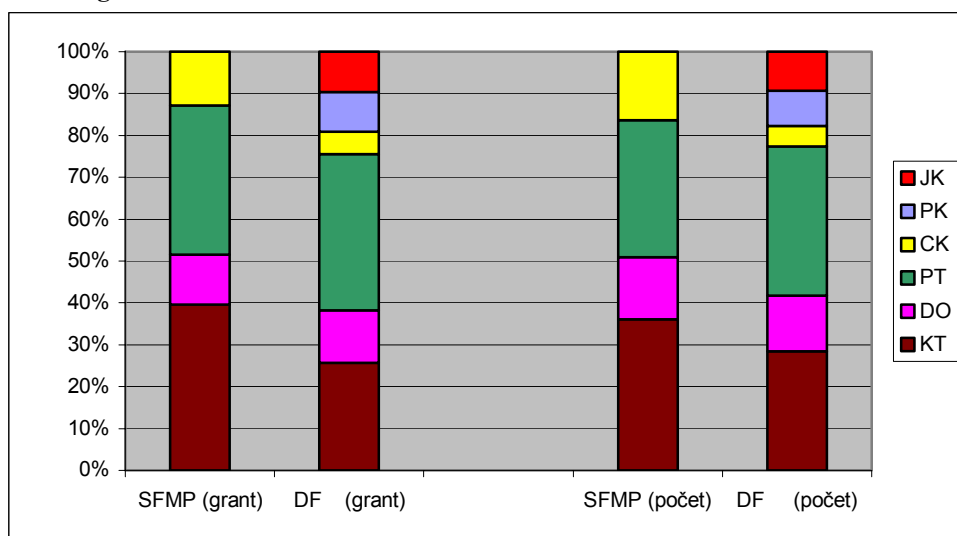
Graph No. 10: The comparison of the allocation of SPF funding Phare CBC and Interreg IIIA according to the category of projects' holders

1-Churches, 2-Civil organization, 3-Public organization, 4-District County, Regional County, 5-Enviromental organization, 6-Municipalities, 7-Economical subjects, 8-Municipal association
 Zdroj: Interní materiály RRA, vlastní výpočty

Graf č. 9: Rozdělení projektů SFMP a DF dle územních jednotek a objemu alokovaných prostředků (grant) nebo počtu podpořených projektů (počet)

Graph No. 11: The comparison of the allocation of SPF funding Phare CBC and Interreg IIIA according to the district

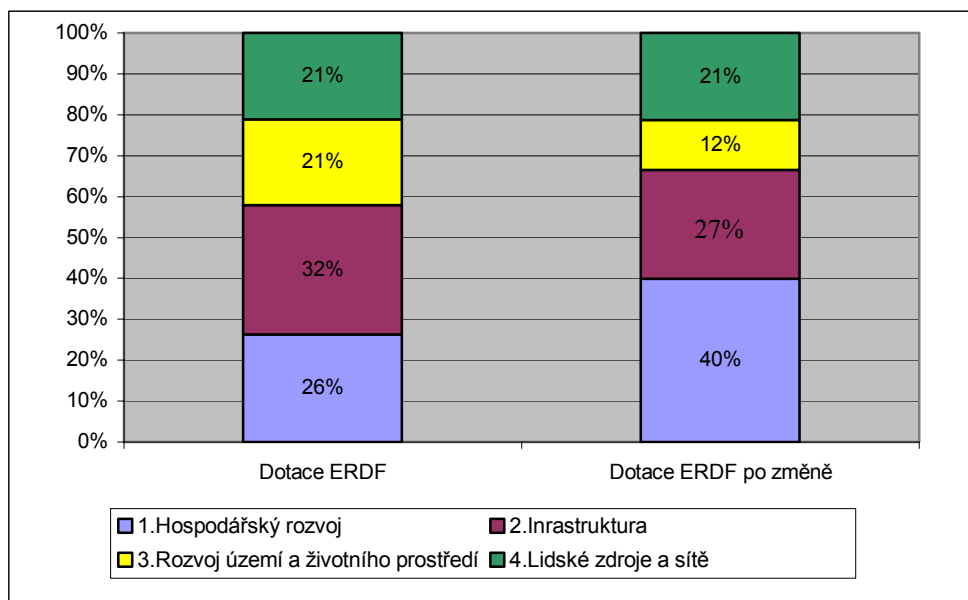

JK-Districts of South Bohemian region (except of Prachatice and Český Krumlov), PK-Districts of Pilsner region (except of Klatovy, Domažlice and Tachov), CK-District of Český Krumlov, PT-District of Prachatice, DO-District of Domažlice, KT-District of Klatovy

Zdroj: Interní materiály RRA, vlastní výpočty

Graf č. 10: Alokace prostředků ERDF programu Interreg IIIA ČR–BY 2004–2006

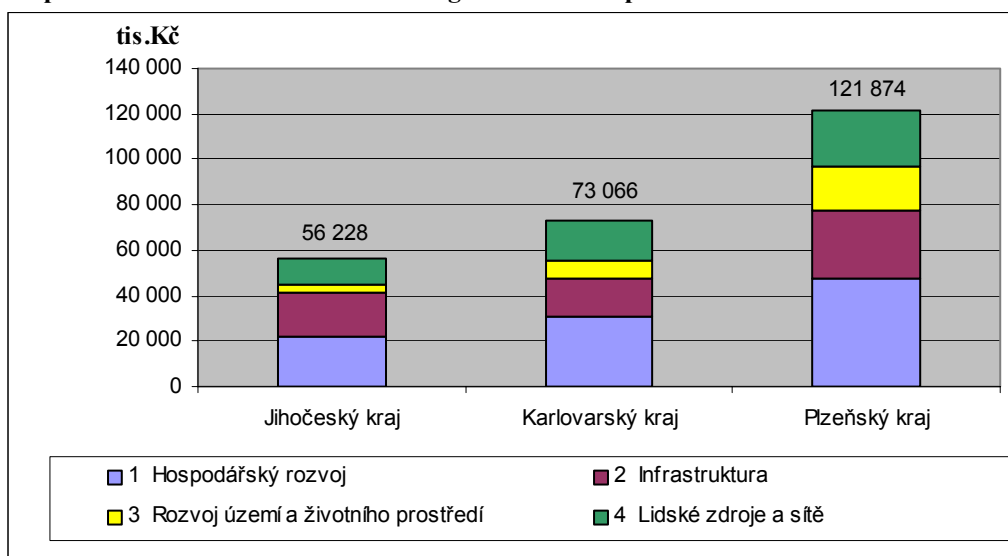
Graph No. 12: The change of funding allocated into priority areas of Interreg IIIA Czech republic–Bavaria 2004–2006

1–Economical development, 2–Infrastructural projects, 3–Regional development and environment, 4–Human resources and SPF contribution

Zdroj: KHAUROVÁ, Ladislava: *Interreg IIIA 2004–2006 Česká republika–Svobodný stát Bavorsko v Plzeňském kraji (prezentace ze závěrečné konference k programu Interreg IIIA ČR–Bavorsko 2004–2006, Plzeň, 16.3.2007)*

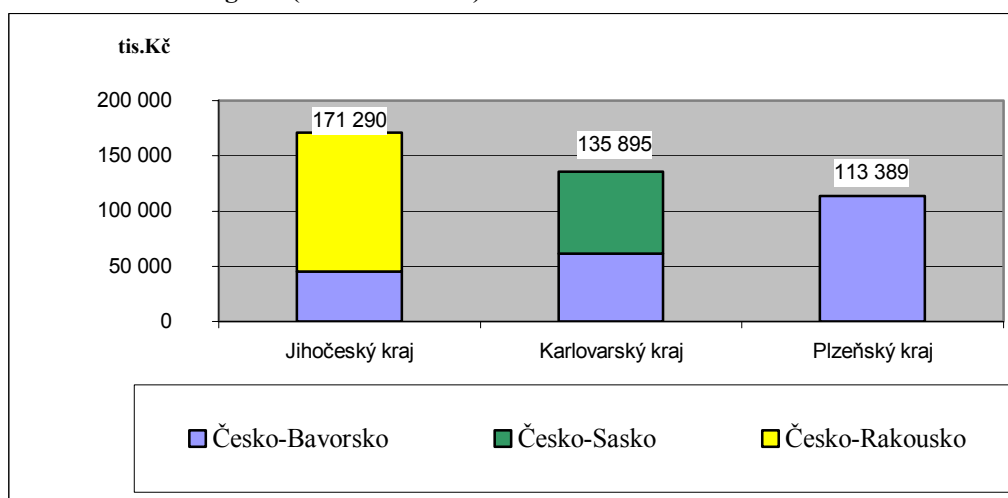
Graf č. 11: Alokace iniciativy Interreg IIIA ČR–Bavorsko 2004–2006 (v tis. Kč)
Graph No. 13: The allocation of Interreg IIIA Czech republic–Bavaria 2004–2006 funding

Priority areas: 1-Economical development, 2-Infrastructure, 3-Regional development and Environment, 4-Human resources and SPF contribution

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz/cr-bavorsko, vlastní výpočty

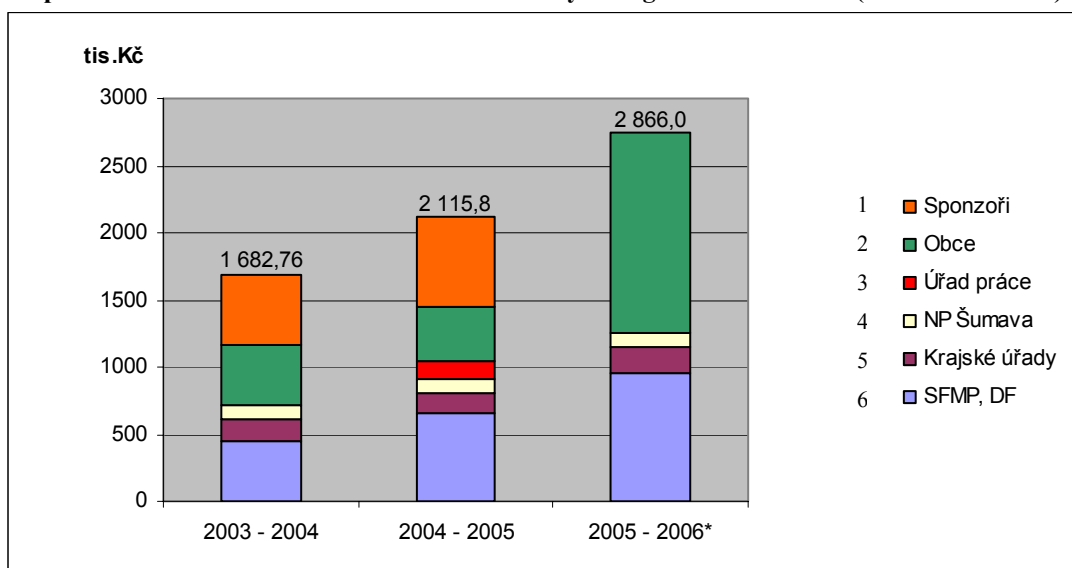
Graf č. 12: Alokace celkových prostředků Interreg IIIA 2004–2006 v krajích (v tis. Kč)
Graph No. 14: The allocation of Interreg IIIA 2004–2006 funding in Karlovarský, Pilsner and South Bohemian Regions (in thousand Kr)

Interreg IIIA: Czech–Bavaria, Czech–Saxony, Czech–Austria programmes

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz/cr-bavorsko, www.kraj-jihocesky.cz, www.kr-karlovarsky.cz, vlastní výpočty

Graf č. 13: Zdroje financování údržby lyžařských stop 2003–2006 (v tis. Kč)
Graph No. 15: Financial resources of cross-country skiing trails 2003–2006 (in thousands Kr.)

1–Private sponsors, 2–municipalities, 3–Labour council, 4–National park of Šumava, 5–Regional county, 6–SPF funding

* v sezóně 2005–2006 zrušila koordinační rada povinný podíl krytí nákladů údržby ze sponzorských prostředků. Veškeré náklady na vrub obcí byly vykázány v jedné částce bez rozdělení na vlastní prostředky obcí a soukromé dárce / in the winter season 2005-2006 cancelled the project's council the duty of co-financing the municipal costs partly from Private sponsors' resources. Total municipal costs were prescribed to the municipalities without checking of private resources share.

Zdroj: www.bilastopa.cz